

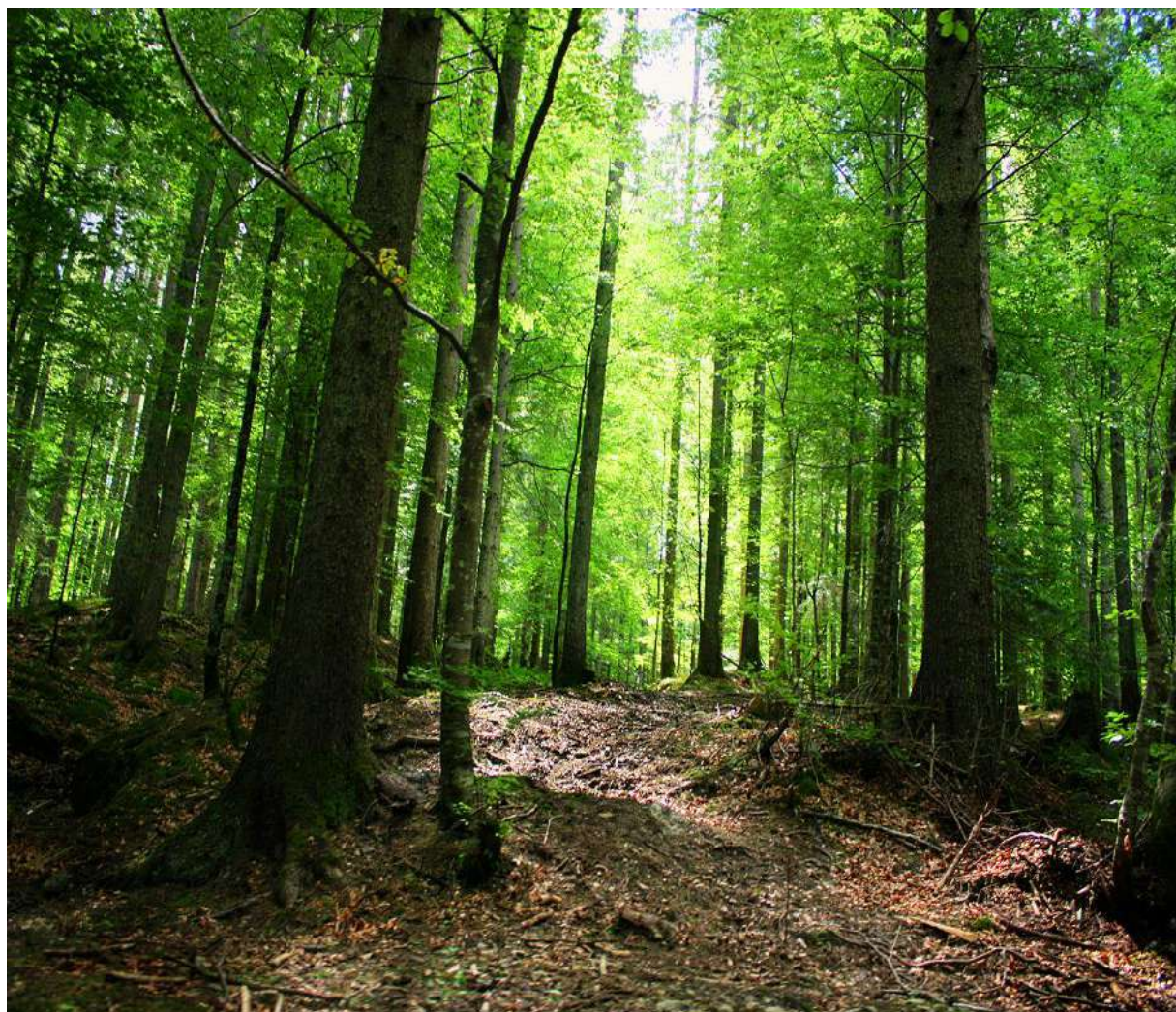

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ – СМОЛЯН
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ – ДЪРЖАВНО
ГОРСКО СТОПАНСТВО ПАНАГЮРИЩЕ
гр. Панагюрище ул. Райна Княгиня № 26 тел/факс 0357 63217
e-mail: dgspanagyuriste@ucdp-smolian.com
ЕИК BG 201619580 0068

Марката за отговорно
горско стопанство

ДОКЛАД ЗА ГОРИТЕ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС ПАНАГЮРИЩЕ

Актуализиран - 04.2023 година

Настоящото проучване е извършено през 2018 година във връзка с въвеждане и прилагане принципите и критериите на Националния стандарт на България за отговорно управление на горите и определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП ДГС Панагюрище и е актуализирано съгласно инвентаризацията и ГСП на държавните горски територии от 2021 г.

В Националния стандарт е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Националното ръководство. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ТП ДГС Панагюрище. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

От общата площ на ТП ДГС Панагюрище към 31.12.2021 г. държавните горски територии са 33 671,0 ха.

Районът на стопанството обхваща територии с разнообразен релеф, разположено е в същинска Средна гора и част от Ихтиманска Средна гора. Реките Тополница и Луда Яна и малките рекички са с непостоянен дебит. Попада в Горнотракийската горско-растителна област. В най-южните и югоизточни райони релефът е хълмисто-равнинен с надморска височина от 300 до 600 метра. Централните части се характеризират с полу-планински релеф, без ясно изразени била. Най северните склонове са с типичен планински характер, с ясно очертани била, долове и добре изразени върхове – връх Бунай – 1 572 м; връх Братия – 1 518,7 м; връх Бич – 1 448,6 м.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат разнообразен растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС Панагюрище са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и

съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новия лесоустройствен проект на ТП ДГС Панагюрище да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ. КОНЦЕНТРАЦИЯ НА БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ ВКЛ. ЕНДЕМИЧНИ, РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ И ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ВИДОВЕ, С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ

За България в ръководството са определени следните компоненти:

- ВКС 1.1 Защитени територии и защитени зони
- ВКС 1.2 Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- ВКС 1.3 Критични концентрации на видове

ВКС 1.1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии и зони, както следва:

1. Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности и природни забележителности, обявени по ЗЗТ.

2. ГТ в природни паркове, попадащи в зони, предназначени за опазване на биологичното разнообразие, определени с плановете за управление по реда на ЗЗТ или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ).

3. ГТ в природни паркове, които нямат устройствени документи.

4. ГТ, попадащи в защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – Натура 2000.

ВКС 1.1.1. Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности и природни забележителности, обявени по ЗЗТ.

ГСУ Поибрене

- ЗМ „Патъова кория”

Площ: 83,7 хектара.

Местоположение: Област: Пазарджик, Община: Панагюрище, Населено място: с. Оборище.

Отдел, подотдел: 152 а; 153 а-л, н, п-т, ф-ц, 1-5; 154 б-р, 1-4, 6, 9-11; 155 к, м, 9.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No.РД-1120 от 02.07.1968 г., бр. 83/1968 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-383 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на вековна дъбова гора и характерен ландшафт в Средногорието.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се допускане на паша на всякакъв вид добитък през всяко време;
- Забранява се преследват и убиват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата и леговищата на същите;
- Забранява да се разкриват на кариери за камък, пясък или пръст, с което се поврежда и изменя естествения облик на местността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни главни сечи;
- Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета

ГСУ Панагюрски колонии

- **ЗМ „Оборище”**

Площ: 225,8 хектара.

Отдел, подотдел: 180 г, е; 184 а – м, 1-2; 185 а-з,1-4,6,7; 243 б-з, 3, 4-6; 244 а.

Местоположение: **Област:** Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** с. Оборище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Документи за обявяване: Постановление на Министерски Съвет No.1171 от 24.09.1951 г., бр. 87/1951 на Държавен вестник.

Документи за промяна:

- Промяна в площта - увеличаване със Заповед No.256 от 25.02.1969 г., бр. на Държавен вестник
- Прекатегоризация със Заповед No.РД-422 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник;

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт;

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни, с оглед подобряване на санитарното им състояние и защитно-украшното значение на горите около тези обекти;
- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;
- Забранява се разкриване на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно):ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ЗМ „Сивата грамада”**

Площ: 16,1 хектара.

Отдел, подотдел: 176 з, р; 177 а, б, г.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No.183 от 06.02.1968 г., бр. 75/1968 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-417 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни, с оглед подобряване на санитарното им състояние и защитно-украското значение на горите около тези обекти;

- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;

- Забранява се разкриване на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора

ГСУ Бунай

- ЗМ „Бич”

Площ: 2,0 хектара.

Отдел, подотдел: 345 р, 12.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Документи за обявяване: Заповед No.2194 от 12.12.1968 г., бр. 33/1969 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-416 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното състояние и защитно украсното значение на горите около тези обекти;

- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;

- Забранява се разкриването на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ЗМ „ Венеца ”**

Площ: 103,7 хектара.

Отдел, подотдел: 355 а-д, 1,2,4; 356 а, б, г, д; 357 г.

Местоположение:Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите:РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет. 4 п.к. 220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрищ.

Документи за обявяване:Заповед No.183 от 06.02.1968 г., бр. 75/1968 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-419 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни, с оглед подобряване на санитарното им състояние и защитно-украшното значение на горите около тези обекти;

- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;

- Забранява се разкриване на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Средна гора.

- **ЗМ „ Душков пчелин ”**

Площ: 7,4 хектара.

Отдел, подотдел: 331 е; 332 ж; 353 ф.

Местоположение:Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No.183 от 06.02.1968 г., бр. 75/1968 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-418 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни, с оглед подобряване на санитарното им състояние и защитно-украшното значение на горите около тези обекти;

- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;

- Забранява се разкриване на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ЗМ „Конското дeрe”**

Площ: 7,5 хектара.

Отдел, подотдел: 306 б; 307 а;

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Документи за обявяване: Заповед No.2194 от 12.12.1968 г., бр. 33/1969 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-415 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт;

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното състояние и защитно украсното значение на горите около тези обекти;

- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;

- Забранява се разкриването на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ЗМ „Манзул”**

Площ: 35,1 хектара.

Отдел, подотдел: 310 е; 321 б, з; 322 а, е, 1; 324 а.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик - ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No РД-1120 от 02.07.1968 г., бр. 83/1968 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No РД-382 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на вековна букова гора и характерен ландшафт в Средногорието.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат , кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;

- Забранява се допускане на паша на всякакъв вид добитък през всяко време;
- Забранява се преследват и убиват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата и леговищата на същите;
- Забранява да се разкриват на кариери за камък, пясък или пръст, с което се поврежда и изменя естествения облик на местността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин на скалните и земни образувания, на сталактитите и други формации в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни главни сечи;
- Разрешава се извеждането на санитарна сеч и отсичането на престарели и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- ЗМ „Хайдушки кладенец”

Площ: 66,8 хектара.

Отдел, подотдел: 312 г; 313 г-м, 2, 4-7; 337 а, 12; 338 а, б, 1- 4; 339 а-г, ж, 1.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Панагюрище, **Населено място:** гр. Панагюрище.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Документи за обявяване: Заповед No.2194 от 12.12.1968 г., бр. 33/1969 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-414 от 03.04.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на характерен ландшафт.

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на сечи, освен на санитарни и ландшафтни с оглед подобряване санитарното състояние и защитно украсното значение на горите около тези обекти;
- Забранява се пашата на добитъка през всяко време;
- Забранява се разкриването на кариери, вадене на пясък, къртене на камъни, изхвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които загрозяват или нарушават природната обстановка около тях.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора

ГСУ Стрелча

- ПЗ „Арбушка поляна”

Площ: 2,3 хектара.

Отдел, подотдел: 494 а, п, р, с; - не са държавна собственост.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No.1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник;

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;
- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ПЗ „Габровица”**

Площ: 42,8 хектара.

Отдел, подотдел: 503 а, б, 1, 2.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед №1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;
- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ПЗ „Гарванов камък”**

Площ: 17,6 хектара.

Отдел, подотдел: 523 в, 1.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No.1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник;

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;
- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно):33 по директивата за птиците: Средна гора.

- ПЗ „Герекински гьол”

Площ: 26,1 хектара.

Отдел, подотдел: 504 в, г, д, е, 1.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" № 3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед No 1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;
- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ПЗ „Гораница”**

Площ: 47,7 хектара.

Отдел, подотдел: 498 м; 499 д, з, м, н, 2 – 4, 8.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет. 4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите
Пазарджик: РДГ Пазарджик - ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед №1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;
- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- **ПЗ „Киселищата”**

Площ: 59,4 хектара

Отдел, подотдел: 465 а – д, 1, 3, 4, 5;

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" № 3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите:
РДГ Пазарджик: ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед №.1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;

- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора.

- ПЗ „Турчанов камък”

Площ: 17,0 хектара.

Отдел, подотдел: 527 д, е, ж.

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" № 3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик - ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: Заповед № 1799 от 30.06.1972 г., бр. 59/1972 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на скални образувания.

Режим на дейности:

- Забранява се да се сечат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения;
- Забранява се пашата на какъвто и да е добитък по всяко време;
- Забранява се да се преследват дивите животни и техните малки или да се развалят гнездата или леговищата на същите;
- Забранява се разкриването на кариери за камъни, пясък или пръст, с което да се поврежда и изменя естествения облик на месността, включително и на водните течения;
- Забранява се чупене, драскането повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания, сталактитите и други формиции в пещерите;
- Забранява се воденето на голи и интензивни сечи. Разрешава се извеждането на санитарни сечи и отсичането на престарелите и с влошени декоративни качества дървета.

Припокриване (частично или пълно): ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора

- ПЗ – **Вековни дървета** - шест броя вековни дървета от вида Бук (*Fagus sylvatica*).

Местоположение: Област: Пазарджик, **Община:** Стрелча, **Населено място:** гр. Стрелча.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" № 3 ет.4 п.к.220.

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите: РДГ Пазарджик - ТП ДГС Панагюрище.

Документи за обявяване: заповед № 1044/24.04.1971 г. на МГТП.

Цели на обявяване: Опазване.

Режим на дейности:

- Забранява се да се повреждането, изменението и унищожаването на дърветата.

ВКС 1.1.2. ГТ в природни паркове, попадащи в зони, предназначени за опазване на биологичното разнообразие, определени с плановете за управление по реда на ЗЗТ или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);

На територията на стопанството няма.

ВКС 1.1.3. ГТ в природни паркове, които нямат устройствени документи

На територията на стопанството няма.

ВКС 1.1.4. ГТ, попадащи в защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – Натура 2000.

На територията на ТД ДГС Панагюрище попадат части от следните защитни зони, части от Националната екологична мрежа Натура 2000:

- **Защитена зона „Средна гора” ВГО001389** - обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС № 811 от 16.11.2010 г. (ДВ. брой 96 от 23.10.2010 г.) и представлява *Защитена зона за хабитатите*.

Обща площ на територията на ТП ДГС Панагюрище - 17 371,9 ха, от която 16 320,1 ха (94,0%) залесена и 1 051,8 ха (6,0%) незалесена.

Обща площ на зоната: 110 373,64 хектара.

Местоположение:

Област: Пазарджик, гр. Панагюрище, с. Оборище, с. Поибрене, гр. Стрелча

Област: Пловдив, гр. Клисурса, с. Богдан, с. Каравелово, с. Климент, с. Розино, с. Слатина, гр. Хисаря, с. Красново, с. Кръстевич, с. Мътеница, с. Старосел

Област: София, с. Антон, с. Голема Раковица, гр. Златица, с. Карлиево, с. Петрич, гр. Ихтиман, с. Белица, с. Бърдо, с. Мирново, с. Мухово, гр. Копривщица, с. Горна Василица, с. Долна Василица, с. Каменица, гр. Пирдоп, с. Душанци, с. Чавдар, с. Челопеч.

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" № 3 ет.4 п.к.220; РИОСВ Пловдив - бул. "Марица" 122; РИОСВ София - бул. "Цар Борис III " №136.

Документи за обявяване: Решение №.611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Промяна в площта - увеличаване с Решение №.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 на Държавен вестник. Приета със Заповед № РД-274/31.03.2021 год. на МОСВ (ДВ.бр.43/21.05.2021 г.)

Режим на опазване

- Забрана за провеждане на санитарни сечи с интензивност под 5 % . При естествените гори е допустимо и нормално естествения отпад (мъртвата дървесина) да бъде до 5% от запаса. Ако мъртва дървесина в насаждението е до 5% от запаса не трябва да се предвижда и извежда санитарна сеч. А в случаите когато се провежда санитарна сеч - на 1 ха. трябва да се оставят по минимум 15 м3. мъртва и суха маса. 9110 9410 91ZO 91BA 9130.

- Забрана за внасяне на не-местни произходи и видове при воденето на краткосрочно-постепенни сечи със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване. 9150 91BA 91ZO 9110 9170 Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при издънкови насаждения с изключение на постепенни сечи с възобновителен период не по-малък от 10 години.

Разрешените сечи се допускат при предварително естествено възобновяване или със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване. 91Zo 9170 9150 9110 9130.

- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при високостъблени насаждения, с изключение на изборните и дългосрочно постепенните. 9150 9130.
- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи с изключение на изборните при високостъблени насаждения. 9170 9150 91BA 9410 9110.
- Забрана за водене на всички видове сечи 91Eo 9180.
- Забрана за водене на голи сечи и краткосрочно-постепенни сечи с възобновителен период не по-малък от 10 години. 91AA Министерство на Околната Среда и Водите BGo001389 НАТУРА 2000 Стандартен Формуляр Средна гора.
- Забрана за водене на действия свързани с промяна на хидрологичния режим. 91Eo 9110
- Забрана за добив на листников фураж. 9110 9170 91Zo 9130 9150.
- Забрана за кастрене. 91Zo.
- Забрана за ограждане, включително за бази за интензивно развъждане на дивеча. 9150 9130 9170 9110 Забрана за паша на кози. 91AA 91Zo.
- Забрана за паша. 9170 9130 9150 9110.
- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда. 9180 91Eo 9110 Министерство на Околната Среда и Водите BGo001389 НАТУРА 2000 Стандартен Формуляр Средна гора.
- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива от социален или икономически характер или изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда. 9150 91BA 5210 91Mo 9410.
- Задължително провеждане на отгледни сечи. 91AA 9110 9170 91BA 9410.
- Запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н. 9170 91AA 9150 91BA 9130.
- Увеличаване на турнуса на сеч с 20 години. 9170 9150 9130 9110

Бележка: Режимите, които е необходимо да бъдат прилагани с цел дългосрочното

За територията на зоната има определени 13 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000obg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BGo001389.pdf

ГСУ Поибрене

4 а, б, в, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **5** а, б, и, л, 1, 2, 3, 4; **6** а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, 1, 2, 3, 5, 6, 7; **7** а, в, г, д, е, ж, з, к, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15; **8** а, б, в, г, д, ж, и, п, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **9** а, г, д, з, и, к, м, п, с, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12; **10** а, в, г, з, и, к, с, 1; **22** а, в, г, ж, з, и, н, 1, 2, 3, 4; **23** а, б, в, г, м, у, ф, х, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **24** а, б, в, г, д, е, ж, п, р, 2; **25** б, в, г, д, ж, и, м, п, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 6; **26** б, г, н, с, т, у, ф, 1, 2; **27** а, б, в, г, д, е, и, к, л, н, п, р, 1, 2; **28** а, б, е, ж, к, п, р, с, ф, ц, 1, 2, 3, 4, 5; **29** д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, у, х, ц, ю, 1, 2; **30** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **31** а, в, д, е, ж, з, к, м,

о, п, ф, х, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, 2, 3, 4; **32** а, в, г, д, е, ж, и, к, м, о, п, р, с, т, у, ф, ц, ч, щ, ю, я, а1, в1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **33** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **34** а, б, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, р, с, ф, х, ц, ш, я, а1, 1, 2, 3, 4, 5; **35** а, в, г, д, е, ж, з, и, л, о, п, р, с, у, ф, ц, ч, щ, ю, в1, 1, 3, 5; **36** в, е, ж, з, п, у, х, ш, б1, к1, л1, о1, р1, с1, ф1, 1, 2; **37** б, в, г, ж, з, н, о, п, с, т, у, ф, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, д1, ж1; **38** а, б, в, е, м, н, с, т, 2; **39** а, б, в, г, е, ж, и, к, л, о, с, у, ф, ц, ч, ш, я, г1, д1, е1, ж1, з1, м1, н1, о1, п1, р1, 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9; **40** а, б, в, г, д, е, ж, з, п, р, с, т, у, ф, ю, б1, 4, 5, 7; **41** г, ж, к, л, н, р, т, ф, 1; **42** в, г, е, и, к, м, н, о, п, р, 1; **43** а, б, в, е, ж, з, л, м, о, с, у, ц, я, 1; **44** а, г, ж, л, м, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2; **64** а, в, г, д, ж, з, р, т, у, ф, х, ц, щ, ю, я, д1, и1, 3; **65** а, в, д, е, з, к, м, о, п, т, ф, ц, ш, щ, ю, я, а1, ж1, з1, и1, к1, н1, п1, 2, 4, 5, 7; **66** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **67** а, п, у, ф, 1, 2, 3, 4; **73** б, в, е, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, ф, 1, 2, 3, 4, 5; **74** а, б, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11; **75** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **76** а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4; **77** а, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **78** а, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **79** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **80** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12; **81** а, б, в, г, д, е, ж, з, н, о, р, 1; **82** а, б, д, е, з, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2; **83** а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **84** а, б, г, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **85** а, б, д, ж, з, и, л, п, р, с, у, ф, х, щ, ю, я, а1, г1, е1, 1, 2; **86** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, т, 1, 2, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23; **87** а, б, в, е, и, к, н, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4; **88** а, в, г, д, е, и, н, п, т, у, ф, х, ц, щ, я, а1, б1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **89** а, б, е, и, л, н, о, п, с, т, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **90** а, б, в, г, д, ж, з, и, л, м, н, п, р, с, т, у, х, 1, 2, 3, 4, 5; **91** а, в, е, ж, з, к, м, н, п, р, ф, х, ц, ш, щ, ю, я, 1, 2, 3, 4, 10; **92** а, в, г, д, е, ж, п, с, 1, 2, 3, 4, 5; **93** б, в, ж, з, и, к, л, н, 1; **94** а, б, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3; **95** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, ш, щ, г1, д1, е1, 1, 2, 3, 4, 5; **96** а, б, в, д, е, ж, и, к, л, п, с, т, у, 1, 2, 3, 8, 9; **97** а, в, е, ж, з, к, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **98** а, б, в, г, д, 1, 2, 3; **99** а, б, в, г, д, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 7, 8; **100** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **101** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **102** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **103** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **104** а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **105** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, ж1, 1, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20; **125** а, ж1, з1; **158** а, б, г, д, з, и, к, м, н, о, п, с, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 19, 21; **159** б, в, г, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **160** а, б, в, ж, и, л, 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10; **161** а, в, е, з, и, к, л, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **162** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **163** а, б, 1, 2, 3, 5, 6, 7; **164** д, е; **165** 12; **170** а, б, в, г, д, ж, 1, 2, 3, 4, 7; **171** а, в, д, е, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 15; **704** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, у, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18; **705** а, 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; с обща площ 4 365,8 ха, от която 3 978,3 ха залесена и 387,5 ха незалесена.

ГСУ Панагюрски колонии

172 а, б, в, 1, 2; **173** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4; **174** а, б, в, г, д, е, ж; **175** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **176** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1; **177** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **178** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2; **179** 1, 2, 3; **180** а, б, в, г, д, е; **181** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **182** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **183** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **184** а, б, н, 3, 4; **186** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; **187** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **188** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **189** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3; **190** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **191** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2; **192** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4; **193** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **194** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; **195** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **196** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **197** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **198** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **199** а,

б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **200** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 4, 5, 6; **201** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **202** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **203** а, б, в, г, д, е, ж, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 1, 2, 3, 4, 5, 10; **204** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3; **205** а, б, 1, 2, 3, 5; **206** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2; **207** д, ж; **209** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **210** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **211** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **212** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **213** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2; **214** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, ш, щ, 1; **215** б, в, г, д, е, ж, м, 7; **216** е, ж, з, и, к, 1, 6, 7; **217** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 4, 5, 6, 7, 8; **218** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2; **219** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, н, о, 1, 2, 3, 4; **220** а, б, в, г, д, е, ж, з, п, 1, 2, 3, 4; **221** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5; **222** в, г, д, е, б, 7, 9, 10; **224** а, б; **225** а, б, в, н; **226** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3; **227** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **228** а, б, 1, 2, 3; **229** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3; **230** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **231** а, б, в, г, 1, 2, 3; **232** а, б, в, г, д, е, 1, 2; **233** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2; **234** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **235** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12; **236** а, б, в, г, д; **237** а, б, в, д, е, 1, 2; **238** а, б, 1, 2; **239** а, 1; **255** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **256** а, б, в, г, 1, 2; **264** а, б, л, 1, 2, 4; **265** а, б, в, д, 1, 2, 3; **700** ж, т; **701** у; с обща площ 3 506,4 ха, от която 3 222,9 ха залесена и 283,5 ха незалесена.

ГСУ Бунай

305 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **306** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **307** а, б, в, г, е, ж, 1, 2; **308** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4; **309** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 4, 5, 8; **310** а, б, г, д, е, ж, 1, 3, 4, 9; **311** а, б, в, г, д; **312** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **313** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **314** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **316** а, в, д, е, ж, з, л, м, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8; **317** г, д, ж, з, и, л, м, н, р, 1; **318** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **319** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **320** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1; **321** а, б, в, г, д, е, ж, з; **322** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **323** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; **324** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **325** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2; **326** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1; **327** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **328** а, б, в, г, д, е; **329** а, б, в, г, д, е; **330** а, б, в, г, д, е, ж; **331** а, б, в, г, д, е, 1, 2; **332** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **333** а, б, в, г, д, 1, 2; **334** а, в, г, д; **335** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **336** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **337** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **338** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **339** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **340** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **341** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1; **342** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **343** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **344** а, б, в, г, д, и, к, л, м, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **345** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **346** а, б, в, 1, 2, 3; **347** а, б, в, 1, 2, 3; **348** а, б, в, г, д, 1, 2; **349** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1; **350** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **351** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1; **352** а, б, в, г, д, 1; **353** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2; **354** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **355** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **356** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **357** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **358** б, в, д, 1; **359** а, б, 1, 2, 3; **360** а, б, в, г, 1, 2; **361** а, б, 1, 2, 3, 4; **362** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **363** а, б, в, г, д, е; **364** а, б, в, 1; **365** а, б, в, д, е, 1, 2, 3; **366** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; **375** а, б, в, г, д, 1, 2; **376** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **377** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **378** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **379** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **380** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **381** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **382** а,

б, в, г; **383** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **384** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3, 4, 5; **385** щ, я, а1, б1, в1, г1, 11, 12, 15; **386** а, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **387** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3; **388** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **389** а, в, г, д, е, ж, к, л, 2, 3; **390** а, б, в, г, д, ж, м, с, 1, 3; **391** а, б, в, г, д, е, з, и, м, н, п, р, с, т, 1, 2, 3; **400** а, б, в, г, д, д1, 2; **401** а, в, г, д, е, ж, з, и, о, ц, ч, я, а1, 2, 3, 4; **402** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, б; **403** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, 1, 2, 3; **404** а, б, в, г, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ю, б1, ж1, з1, и1, к1, 1, 2, 3, 4, 5, б; **405** а, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 2, 3; **406** а, б, в, г, д, з; **407** б, д, и, м, с, у, 1, 4, 5, 8, 9, 10; **706** о, п, т, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, 11, 12; с обща площ 4 861,2 ха, от която 4 680,0 ха залесена и 181,2 ха незалесена.

ГСУ Стрелча

459 б, в, г, д, е, 1, 2; **460** б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **461** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **462** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5; **463** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4; **464** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, б; **465** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **466** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8; **467** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8; **468** а, б, в, г, ж, з, и, 1, 2, 3; **469** а, б, в, г, д, е; **470** а, б, в, г; **471** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **472** а, б, в, г, 1, 2; **473** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **474** а, б, в, д, е, ж, з, и, 2; **475** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **476** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **477** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, 1, 2; **478** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **479** а, б, в, г, д, е, 1, 2; **480** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4; **481** а, б, в, г, д, 1; **482** а, б, в, г, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **483** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, 10; **484** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7; **485** а, б, в, е, 1, 2, 3, 4, 5, 7; **486** а, б, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11; **487** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, 1; **488** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **489** б, в, г, д, 1, 2, 3; **490** а, б, в, е, ж, з, и, 1; **491** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5; **492** а, б, в, г, 1, 2; **493** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; **494** б, в, г, е, ж, з, и, к, л, н, о, т, 1, 2, 3, 4, 5, б; **495** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, ю, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, 10, 11; **496** а, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7; **497** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, ц, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **498** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, 1, 2, 3; **499** а, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9; **500** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, 10, 11; **501** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **502** а, б, в, г, ж, и, н, 1, 2, 3, 4, 5; **503** а, б, в, 1, 2; **504** а, в, г, д, е, и, к, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7; **505** а, б, в, г, е, ж, и, л, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **506** а, б, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, 10; **507** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8; **508** а, б, в, г, д, 1, 2; **509** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **510** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **511** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; **512** а, б, в, г, д, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, 1, 2, 3; **513** а, д, е, ж, з, и, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, б; **514** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, р, с, т, ц, 1, 5, 7; **515** р, у, х, ц, б, 8; **517** з, и, л, м; **519** а, 1; **520** е, 1, 2; **522** а, б, г, д, 1, 2, 3; **523** б, в, г, 1, 2; **524** а, б, в, д, е, ж, к, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, б; **525** а, б, в, г, 1, 2, 3; **526** б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **527** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, н, 1; **528** а, б, в, г, 1, 2; **529** а, б, в, г, 1, 2; **530** а, б, 1, 2; **531** а, б, в, д, е, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **532** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **533** а, б, в, г, д, е; **534** а, б, в, г, д, е, 1; **535** а, б, в, г, 1; **536** г, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **537** а, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; **538** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4; **539** а, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7; **540** а, б, и, к, л, п, р, с, 1, 3, 4; **541** а, в, г, ж, з, и, к, л, м, н, п, т, ф, х, 1, 2, 3, б, 7; **542** а, б, в, г, д, е, ж, к, у, 1, 2, 3, 4; **543** а, д, ж; **544** а, б, в, е, ж, м, р, с, ч, ш, щ, 1, 2, 4, 5, б, 7, 8, 9; **545** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, п, с, 1, 2, 3, 4, 5, б, 8; **546** б, в, г, д, е, з, л, 1, 2, 3, 4, б, 7, 8, 9, 10, 11; **547** а, б, е, 1, б, 7, 8; **548** а, б, в, г, д, е, з, и, л, м, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **551** з, л, с, 2, 4; с обща площ 4 638,5 ха, от която 4 438,9 ха залесена и 199,6 ха незалесена.

ГСУ Баня

Няма.

- **Защитена зона „Попинци” ВГооо1039** - обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 611 от 16.10.2007 г. (ДВ. брой 85 от 23.10.2007 г.) и представлява *Защитена зона за хабитатите*.

Обща площ на територията на ТП ДГС Панагюрище – 7 507,6 ха, от която 7 047,2 ха (93,9%) залесена и 460,4 ха (6,1%) незалесена.

Обща площ на зоната: 20906.72 хектара.

Местоположение:

Област: Пазарджик - с. Боримечково, с. Лесичово, гр. Панагюрище, с. Баня, с. Бъта, с. Елшица, с. Левски, с. Оборище, с. Поибрене, с. Попинци, гр. Стрелча, с. Блатница, с. Дюлево, с. Свобода, с. Смилец

Област: Пловдив - с. Драгомир, с. Красново, с. Кръстевич, с. Мало Крушево

б. Област: София - с. Мухово

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220; РИОСВ Пловдив - бул. "Марица" 122; РИОСВ София - бул. "Цар Борис III " №136.

Документи за обявяване: Решение No.611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник;

Документи за промяна: приета със Заповед № РД-320/31.03.2021 год. на МОСВ (ДВ.бр.52/22.06.2021 г.)

Режим на опазване

- Забрана за провеждане на санитарни сечи с интензивност под 5 % . При естествените гори е допустимо и нормално естествения отпад (мъртвата дървесина) да бъде до 5% от запаса. Ако мъртва дървесина в насаждението е до 5% от запаса не трябва да се предвижда и извежда санитарна сеч. А в случаите когато се провежда санитарна сеч - на 1 ха. трябва да се оставят по минимум 15 м3. мъртва и суха маса. 91ZO 91AA 9170 9150.

- Забрана за внасяне на не-местни произходи и видове при воденето на краткосрочно-постепенни сечи със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване. 9170 9150 91ZO 91AA.

- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при издънкови насаждения с изключение на постепенни сечи с възобновителен период не по-малък от 10 години. Разрешените сечи се допускат при предварително естествено възобновяване или със съчетаване на естественото с изкуствено възобновяване. 9150 91ZO 9170.

- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи при високостъблени насаждения, с изключение на изборните и дългосрочно постепенните. 9150.

- Забрана за водене на всички видове възобновителни сечи с изключение на изборните при високостъблени насаждения. 9170 9150.

- Забрана за водене на всички видове сечи. 91Ео.

- Забрана за водене на голи сечи и краткосрочно-постепенни сечи с възобновителен период не по-малък от 10 години. 91AA Министерство на Околната Среда и Водите ВГооо1039 НАТУРА 2000 Стандартен Формуляр Попинци.

- Забрана за водене на действия свързани с промяна на хидрологичния режим. 91Ео

- Забрана за добив на листников фураж. 9170 91ZO 9150.

- Забрана за кастрене. 91Zo Забрана за ограждане, включително за бази за интензивно развъждане на дивеча. 9170 9150.

- Забрана за паша на кози. 91Zo 91AA.

- Забрана за паша. 9150 9170

- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда. 91Eo.

За територията на зоната има определени 9 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0001039.pdf.

ГСУ Поибрене

130 с, т, 4; **134** п, с, т; **135** а, а2; **136** а, г, д, е, и, к, н, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8; **137** а, б, в, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **138** а, б, в, д, е, 1; **139** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3; **140** а, б, в, г, д, е; **141** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5; **142** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **143** а, б, в, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **144** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **145** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; **146** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3; **147** а, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10; **148** б, в, г, д, ж, и, 3, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26; **149** л, м, о, п, р, с, т, у, щ, я, а1, ж1, л1, м1, н1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23; **150** з, к, л, п, у, ф, х, 8, 10, 14, 16, 17; **151** а, д, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; с обща площ 1 085,5 ха, от която залесена 1 048,6 ха и незалесена 36,9 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

301 а, б, в, г, д, 1, 2; **302** н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 5, 6; **303** б; с обща площ 53,7 ха, от която залесена 51,8 ха и незалесена 1,9 ха.

ГСУ Бунай

408 а, б, в, ж, з, и, 1, 2, 3; **409** а, б, в, г, е, ж, з, и, о, т, у, ф, 1; **410** д, е, ж, и, м, н, о, 1; **411** а, в, г, д, е, и, к, 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10; **412** а, г, д, е, ж, з, к, 1, 2; **413** а, г, е, л, о, п, р, с, х, ц, ч, ш, щ, а1, 1, 2; **414** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3; **415** а, б, г, д, е, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; **416** а, е, ж, з, м, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **417** ф, ш, а1, б1, в1, г1, 5; **418** 8; **420** а, б, в, г, д, е, о, 1, 2, 3, 4; **421** а, б, в, г, д, 1, 2; **422** а, б, г, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **423** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **424** а, б, г, е, ж, з, 1, 2, 4; **426** а, б, в, д, ж, з, м, о, р, т, 1, 2, 3, 5, 6; **427** е, и, 2, 3; **707** в, е, и, к, л, н, о, т, у, ф, ш, 1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17; **708** а, б, в, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; с обща площ 957,8 ха, от която залесена 849,4 ха и незалесена 108,4 ха.

ГСУ Стрелча

554 а, б, ж, з, к, т, 1, 2; **555** а, з, и, к, н, с, а1, е1, ж1, и1, н1, р1, с1, т1, у1, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **556** в, г, д, ж, м, о, п, р, 4; **557** г, д, е, ж, з; **558** б, в, г, д, е, ж, з, н, о, п, р, т, у, ф, ч, щ, ю, 1, 2, 3; **559** г, д, ж, и, к, л, н, о, 3, 4, 5; **560** б, в, д, е, ж, 1, 2; **561** а, в, г, д, и, к, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **562** б, в, г, д, ж, з, и; **563** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **564** а, б, в, е, ж, л, 1, 2; **565** б, в, г, д, е, ж, и, к, л, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **566** а, б; **567** а, б, в, г, е, ж, 1; **568** а, ж, и, к, о, т, ф, х, ч, ш, щ, а1, в1; **569** б, д, ж, з, и, к, л, м, с, т, у, ч, в1, е1, з1, м1, н1, о1, р1, ц1, ч1, я1, а2, б2, 1, 2, 3, 5, 6, 8; **570** а, б, в, е, ж, 1; **571** а, в, г, д, е, ж, к, 1, 2, 3, 4, 5; **572** а, в, г, е, ж; **573** б, в, г, д, е, 1; **574** а, б, в, г, д, к, л, м, н, о, п, р, с, ц, щ, а1, г1, д1, е1, ж1, 1, 2, 4,

5, 6, 7, 8, 9; **575** а, б, в, г, д, 1, 2, 3; **576** а, б, в, г, е, 1, 2, 3; **577** б, г, д, е, ж, з, п, с, т, у, ц, ч, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15; **578** а, б, в, д, 1, 2, 3; **579** а, б, в, г, д, ж, к, л, п, р, х, ц, ч, ш, 1, 2; **580** а, г, д, е, з, и, л, о, с, ш, щ, ю, я, 1, 2; **581** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, с, 1; **582** а, г, м, н, п, х, я, а1, в1, г1, ж1, н1, о1, с1, т1, ф1, ц1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10; **583** в, г, д, з, и, л, о, п, с, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11; **584** б, г, ж, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **585** б, г, и, л, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ю, я, д1, е1, з1, и1, н1, о1, т1, ф1, ш1, в2, г2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20; **586** а, б, г, д, 1; **587** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, у, ф, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; **588** б, в, г, д, е, и, м, п, т, х, ч, ш, ю, а1, г1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, х1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17; **589** б, в, г, д, з, и, к, о, 1, 2, 3, 4; **590** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1; **591** а, б, 1, 2; **598** и1; **599** в, г, д, е, з, к, л, м, х, ц, ч, б1, 4, 6, 15, 16, 17, 18; **600** б, в, г, е, ж, з, и, к, м, с, 1, 4, 5, 6, 8, 9; **601** а, б, н, 1, 2, 3, 4, 6; **602** б, д, ж, з, 1, 3; **603** в, г, д, ж, и, к, м, н, о, п, р, с, 1, 3, 5, 6, 8, 10; **604** а, г, е, к, о, п, 1, 2, 3, 5, 6, 7; **605** а, д, з, л, м, н, 1; **709** б, в, ж, и, к, н, о, п, с, т, ф, х, е1, и1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **712** а, в, о, п, р, с, т, у, щ, ю, я, 1, 3, 4, 5, 8, 9, 10; с обща площ 2 421,3 ха, от която залесена 2 248,7 ха и незалесена 172,6 ха.

ГСУ Баня

277 л; **281** з; **300** е, с, у; **419** б, в, г, 1, 2; **425** а, б, в, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **429** а, б, в, г, д, ж, ф, х, щ, 1, 2, 3, 5, 7; **430** а, б, в, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, б, 12; **431** а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13; **432** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4; **433** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **434** б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **435** а, б, в, е, ж, з, и, к, л, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12; **436** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **437** а, б, в, г, д, е, 1; **438** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **439** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3; **440** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2; **441** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4; **442** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, н, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, в1, 1, 2, 3, 4; **443** а, и, м, н, 1, 2, 3, 6, 7, 8, 11; **444** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9; **445** в, г, д, е, ж, з, м, н, о, п, р, с, т, 1, 6, 7, 8, 9; **446** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **447** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **448** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **449** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 2, 3, 4, 5, 6; **450** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 3, 4, 5, 6; **451** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **452** а, б, в, г, з, и, к, л, н, 1, 2, 3, 6, 8, 10; **453** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **454** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3; **455** а, б, в, г, 2, 4, 5, 6, 7, 8; **456** а, б, в, г, д, е, ж, и, л, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5; **457** а, б, в, д, е, ж, з, к, л, 1; **458** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **607** м, 4, 5; **610** н, 10; **611** ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 6, 7, 8, 10; **615** а, б, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2; **616** а, г, д, е, ж, щ, 1, 2; **617** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **618** в, г, е, ж, з, к, н, о, с, т, ф, ц, г1, д1, 1; **619** а, в, г, и, к, л, р, ц, а1, д1, ж1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8; **620** г, д, е, ж, и, л, м, н, п, р, 1, 3, 4; **621** б, г, з, и, л, м, 1, 5, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19; **622** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, р, 1, 2, 3, 4, 5; **628** ц, ч; **629** а, в, г, д, ж, з, л, м, н, 1; **630** а, б, ж, и, к, 1, 2, 5; **631** 1, 2, 5, 8; **632** г, е, 1, 2, 3, 6, 7, 9, 11, 12; **633** а, б, в, г, д, е, и, к, м, н, о, р, 1, 2, 3, 4; **634** а, б, в, г, д, е, 1; **635** а, б, в, г, д, 1; **636** а, б, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2; **637** а, б, в, г; **638** а, б, в, г, д, 1; **639** а, б, в, г; **640** а, б, в, к; **650** б, в, г, ж, и; **651** д; **657** л; **658** в, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **659** д, 1, 2, 3, 4; **660** ю, г1, ж1, 1, 2; **665** ж, 12; с обща площ 2 989,3 ха, от която залесена 2 848,7 ха и незалесена 140,6 ха.

• **Защитена зона „Река Луда Яна” ВГО000426** - РМС № 122/ 02.03.2007 г. (ДВ бр. 21/09.03.2007 г.).

Обща площ на територията на ТП ДГС Панагюрище – 77,6 ха, от която 75,9 ха залесена и 1,7 ха незалесена;

Обща площ на зоната: 474,08 хектара.

Местоположение:

1. Област: Пазарджик - с. Добровница, с. Крали Марко, с. Мало Конаре, с. Мирянци, с. Огняново, с. Пищигово, с. Росен, с. Сбор, с. Цар Асен, с. Черногорово, гр. Панагюрище, с. Баня, с. Бъта, с. Левски, с. Оборище, с. Попинци, с. Свобода

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220.

Документи за обявяване: Решение №.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник;

Режим на опазване

- Забрана за водене на всички видове сечи. 92А0 91Е0.
- Забрана за водене на действия свързани с промяна на хидрологичния режим. 92А0 91Е0.
- Забрана за промяна предназначението на земята, освен в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда. 91Е0 92А0.

За територията на зоната има определени 3 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0000426.pdf.

ГСУ Поибрене

150 м, **11**; **152** б, г, 1, 2, 3; **155** е, ж; с обща площ 45,9 ха, от която залесена 44,3 ха и незалесена 1,6 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

Няма.

ГСУ Стрелча

Няма.

ГСУ Баня

628 а1; **665** з; **666** ф, х, ц, ч, щ, а1, 8; **667** а; с обща площ 31,7 ха, от която залесена 31,6 ха и незалесена 0,1 ха.

• **Защитена зона „Средна гора” ВГ0002054** - обявена по Директива 79/409/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС № 802 от 04.12.2007 г. (ДВ. брой 107 от 18.12.2007г.) и представлява *Защитена зона за птиците*. Приета със Заповед № РД-273/30.03.2021 год. на МОСВ (ДВ.бр.32/24.04.2021 г.)

Обща площ на територията на ТП ДГС Панагюрище - 16 810,4 ха, от която 15 434,3 ха (91.8%) залесена и 1 376,1 ха (8.2%) незалесена.

Обща площ на зоната: 99 062.39 хектара;

Местоположение:

Област: Пазарджик - гр. Панагюрище, с. Оборище, с. Поибрене, гр. Стрелча

Област: Пловдив - гр. Клисура, с. Богдан, с. Каравелово, с. Климент, с. Розино, с. Слатина, гр. Хисаря, с. Красново, с. Кръстевич, с. Мътеница, с. Старосел

Област: София, с. Антон, гр. Златица, с. Карлиево, с. Петрич, гр. Копривщица, с. Бенковски, гр. Пирдоп, с. Душанци, с. Чавдар, с. Челопеч

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите: РИОСВ Пазарджик - ул. "Гурко" №3 ет.4 п.к.220; РИОСВ Пловдив - бул. "Марица" 122; РИОСВ София - бул. "Цар Борис III" №136.

Документи за обявяване: Заповед No.РД-273 от 30.03.2012 г., бр. 32/2012 на Държавен вестник.

Документи за промяна: Заповед № РД-273/30.03.2021 год. на МОСВ (ДВ.бр.32/24.04.2021 г.)

Цели на обявяване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

▪ **Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР:** Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Бухал (*Bubo bubo*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбрица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

▪ **Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР:** Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Керкенец*) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Режим на дейности:

- Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива.
- Забранява се залесяването на пасища, ливади и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения
- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

Припокриване (частично или пълно):

1. **Защитени местности:** Барикадите, Бич, Венеца, Вран камък, Върлишница, Душков пчелин,

Дъбите – Конска поляна, Конското дере, Манзул, Оборище, Сивата грамада, Средната поляна, Средногорец, Хайдушки кладенец, Чивира.

2. Поддържан резерват: Богдан.

3. Природни забележителности: Братия, Гаарванов камък, Герекински гьол, Гораница, Донкина гора, Киселицата, Сакараджа, Скални образувания в местност Арабушка поляна, Скални образувания в местност Габровица, Смиловене, Турчинов камък.

ГСУ Поибрене

31 г1; **73** б, в, е, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, ф, 1, 2, 3, 4, 5; **74** а, б, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11; **75** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **76** а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4; **77** а, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **78** а, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **79** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **80** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12; **81** а, б, в, г, д, е, ж, з, н, о, р, 1; **82** а, б, д, е, з, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2; **83** а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **84** а, б, г, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **85** а, б, д, ж, з, и, л, п, р, с, у, ф, х, щ, ю, я, а1, г1, е1, 1, 2; **86** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, т, 1, 2, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23; **87** а, б, в, е, и, к, н, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4; **88** а, в, г, д, е, и, н, п, т, у, ф, х, ц, щ, я, а1, б1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **89** а, б, е, и, л, н, о, п, с, т, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **90** а, б, в, г, д, ж, з, и, л, м, н, п, р, с, т, у, х, 1, 2, 3, 4, 5; **91** а, в, е, ж, з, к, м, н, ю, я, 1, 2, 3; **92** а, в, г, д, е, ж, и, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10; **93** б, в, г, ж, з, и, к, л, н, о, т, у, 1, 4; **94** а, б, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4; **95** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, ш, щ, в1, г1, д1, е1, 1, 2, 3, 4, 5; **96** а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, п, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **97** а, в, е, ж, з, к, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **98** а, б, в, г, д, 1, 2, 3; **99** а, б, в, г, д, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 7, 8; **100** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **101** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **102** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **103** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **104** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **105** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20; **155** 1; **158** а, б, г, д, з, и, к, м, н, о, п, с, у, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21; **159** б, в, г, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **160** а, б, в, ж, и, л, 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10; **161** а, в, е, з, и, к, л, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **162** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **163** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **164** б, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **165** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **166** а, б, 1, 2, 3; **167** а, 1, 2, 3, 4; **168** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **169** 1; **170** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **171** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; **704** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, у, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18; **705** а, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; с обща площ :2 789,7 ха , от които залесена 2 306,6 ха и незалесена 483,1 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

156 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, м, н, о, п, 1, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21; **157** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9; **172** а, б, в, 1, 2; **173** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4; **174** а, б, в, г, д, е, ж; **175** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **176** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1; **177** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **178** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **179** 1, 2, 3; **180** а, б, в, г, д, е; **181** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **182** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **183** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **184** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4; **185** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10; **186** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; **187** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **188** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **189** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3; **190** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **191** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2; **192** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4;

193 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **194** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4; **195** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **196** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **197** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **198** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **199** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **200** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **201** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **202** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **203** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **204** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **205** а, б, 1, 2, 3, 5; **206** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **207** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **208** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **209** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **210** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **211** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **212** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **213** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2; **214** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4; **215** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **216** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **217** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **218** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2; **219** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **220** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **221** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **222** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **223** а, б, в, г, д, е, ж, м, н, о, п, р, у, х, 1, 2, 3; **224** а, б, в, г, д, е, 2, 3, 5, 6; **225** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3; **226** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3; **227** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **228** а, б, 1, 2, 3; **229** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **230** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **231** а, б, в, г, 1, 2, 3; **232** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **233** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **234** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **235** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **236** а, б, в, г, д; **237** а, б, в, г, д, е, 1, 2; **238** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **239** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **240** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **241** а, б, в, г, е, ж, к, н, о, р, 1, 2, 3; **242** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **243** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **244** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **245** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **246** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, 1, 2, 3; **247** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **248** а, б, в, г, е, ж, з, к, п, р, с, т, у, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **249** б, в, е, ж, и, 1, 2, 3, 4; **250** а, б, в, г, е, к, м, п, р, с, т, ф, х, ц, ш, а1, в1, ж1, 1, 3, 5, 7, 9, 10; **251** а, б, в, г, д, з, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **252** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **253** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **254** а, б, в, 1, 2, 3; **255** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3; **256** а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2; **257** б, в, г, д, е, ж, з, и, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **258** а, б, в, г, д, з, л, н, т, у, 1, 2, 3, 4, 7, 8; **259** а, б, в, г, д, з, и, к, м, н, о, р, с, т, у, ф, ш, щ, ю, я, а1, 1, 2, 4, 6, 7, 8; **260** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **261** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, м, н, р, с, у, ф, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **262** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5; **263** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, б1, в1, г1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **264** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **265** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12; **266** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, а1, б1, в1, 1, 2, 3, 4, 5; **267** б, в, е, к, л, м, н, р, у, ф, ц, ш, ю, а1, б1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, р1, с1, т1, 1, 2; **268** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, н, с, у, ф, ц, щ, ю, я, г1, д1, е1, з1, и1, м1, о1, п1, р1, с1, 1, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15; **269** г, д, е, и, к, м, о, п, с, т, у, з1, к1, м1, т1, у1, ф1, 1, 2, 3; **304** а, б, 1, 2, 4, 5; **700** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т; **701** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц; **702** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, 1, 2, 3,

4, 5, 6, 7, 8; **713** 1, 2, 3; с обща площ **5 827,0 ха**, от които залесена **5 285,1 ха** и незалесена **541,9 ха**.

ГСУ Бунай

305 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **306** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **307** а, б, в, г, е, ж, 1, 2; **308** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4; **309** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 4, 5, 8; **310** а, б, г, д, е, ж, 1, 3, 4, 9; **311** а, б, в, г, д; **312** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **313** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **314** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **315** а, б, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **316** а, в, д, е, ж, з, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **317** а, г, д, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **318** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **319** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **320** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1; **321** а, б, в, г, д, е, ж, з; **322** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **323** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; **324** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **325** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2; **326** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1; **327** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **328** а, б, в, г, д, е; **329** а, б, в, г, д, е; **330** а, б, в, г, д, е, ж; **331** а, б, в, г, д, е, 1, 2; **332** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **333** а, б, в, г, д, 1, 2; **334** а, в, г, д; **335** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **336** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **337** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **338** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **339** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **340** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **341** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1; **342** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **343** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **344** а, б, в, г, д, и, к, л, м, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **345** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **346** а, б, в, 1, 2, 3; **347** а, б, в, 1, 2, 3; **348** а, б, в, г, д, 1, 2; **349** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1; **350** а, б, в, г, д, е, ж, з, и; **351** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1; **352** а, б, в, г, д, 1; **353** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2; **354** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **355** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **356** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **357** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **358** б, в, д, 1; **359** а, б, 1, 2, 3; **360** а, б, в, г, 1, 2; **361** а, б, 1, 2, 3, 4; **362** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **363** а, б, в, г, д, е; **364** а, б, в, 1; **365** а, б, в, д, е, 1, 2, 3; **366** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о; **367** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **368** а, б, в, ж, з, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **369** а, б, д, е, з, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, 1, 2, 3; **370** а, б, г, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, с, у, ф, х, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2; **371** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, у, ф, ч, ш, 1, 2, 3, 4; **372** а, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **373** а, г, д, е, ж, з, и, к, о, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, 1, 2; **374** а, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2; **375** а, б, в, г, д, 1, 2; **376** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1; **377** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4; **378** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **379** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **380** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **381** а, б, 1, 6, 7, 8, 9; **382** а, б, в, г; **383** а, б, в, г, д, е, ж, з; **384** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3, 4, 5; **385** а, б, в, г, д, е, ж, к, о, п, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, а1, б1, в1, г1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **392** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, а1, в1, д1, ж1, и1, к1, м1, н1, п1, р1, с1, т1, х1, ч1, ш1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2, е2, ж2, з2, и2, л2, м2, н2, о2, р2, с2, т2, у2, ф2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, ; **393** н1; с обща площ : 4 407,4 ха които залесена 4422.4 ха и незалесена 194,1 ха.

ГСУ Стрелча

459 б, в, г, д, е, 1, 2; **460** б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **461** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **462** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5; **463** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4; **464** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **465** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **466** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **467** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **468** а, б, в, г, ж, з, и, 1, 2, 3; **469** а, б, в, г, д, е; **470** а, б, в, г; **471** а, б, в, г, д,

е, ж, 1; **472** а, б, в, г, 1, 2; **473** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **474** а, б, в, д, е, ж, з, и, 2; **475** а, б, в, г, д, е, ж, 1; **476** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **477** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, 1, 2; **478** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1; **479** а, б, в, г, д, е, 1, 2; **480** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4; **481** а, б, в, 1; **482** а, б, в, г, 2; **486** а, б, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 9, 11; **487** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, 1; **488** в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **489** б, в, г, д, 1, 2, 3; **490** а, б, в, е, ж, з, и, 1; **491** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5; **492** а, б, в, г, 1, 2; **493** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; **494** б, в, г, е, ж, з, и, к, л, н, о, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **495** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **496** а, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **497** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **498** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, 1, 2, 3; **499** а, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **500** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **501** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **502** а, б, в, г, ж, и, н, 1, 2, 3, 4, 5; **503** а, б, в, 1, 2; **504** а, в, г, д, е, и, к, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **505** а, б, в, г, е, ж, и, л, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **506** а, б, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **507** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **508** а, б, в, г, д, 1, 2; **509** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **510** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **511** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к; **512** а, б, в, г, д, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, 1, 2, 3; **513** а, д, е, ж, з, и, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **514** л, н, р, с, т, ц, 5, 7; **522** а, б, г, д, 1, 2, 3; **523** б, в, г, 1, 2; **524** а, б, в, д, е, ж, к, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **525** а, б, в, г, 1, 2, 3; **526** б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **527** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, н, 1; **528** а, б, в, г, 1, 2; **529** а, б, в, г, 1, 2; **530** а, б, 1, 2; **531** а, б, в, д, е, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **532** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **533** а, б, в, г, д, е; с обща площ : 3 592,2 ха, от която залесена 3 435,2 ха и незалесена 157,0 ха.

ГСУ Баня

Няма.

ЗАПЛАХИ ЗА ВКС 1.1

1. Намаляване на площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и на техните популации в резултат на човешка намеса.

2. Нарушаване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 1.1.

1. За защитените територии в границите на ТП ДГС Пангюрище няма изготвени планове за управление. Стопанисването на горите и горските територии да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- Не се извършват голи сечи, с изключение на интензивните култури;
- Не се подменя основния дървесен вид;
- Забрана за водене на краткосрочно-постепенни сечи в насаждения, съставени от семкоиздържливи видове;
- Санитарни сечи и изваждане на мъртва дървесина и стари дървета, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети.

2. Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси, като се спазват следните указания:

- В насаждения доминирани от сенкоиздържливи видове (ел., см., бк.) да се прилагат единично и групово-изборна сечи, групово-постепенна сеч, неравномерно-постепенна сеч;

- След природни нарушения, на малки до средно-големи площи, да не се залесява за срок от 7 години;
- При необходимост от залесяване да се работи с пионерни видове.

3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

4. Да се изготви и внесе мотивирано предложение за обявяване на нови защитени територии, по преценка на ръководството на ДГС, с оглед опазване на ключови елементи на биологичното разнообразие и ландшафта.

5. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ТП ДГС Панагюрище. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 1.1.

1. Съвместно ТП ДГС Панагюрище и РИОСВ Пазарджик трябва да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2. ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС носят териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от Приложение 1А и 1Б към ръководството. Това са видове с толкова голяма конзервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. ГТ, включващи местообитания на видовете, включени в Приложение 1А и 1Б към ръководството е ГВКС.

Застрашени и защитени растения в района на ТП ДГС Панагюрище, записани съответно в Червената книга на Република България (електронно издание от 2011 г.) или в приложение № 3 от Закона за биологичното разнообразие

ТП ДГС Панагюрище, съвместно с РИОСВ гр. Пазарджик и други обществени организации, трябва да организира охраната на застрашените и защитените растения на територията на горското стопанство.

Забранява се:

- брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение.

- притежаването, пренасянето, превозването, изнасяне зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

Забраните са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

Според **Червената книга на Република България** (електронно издание от 2011 г.) на територията на ТП ДГС Панагюрище са установени **8** растителни вида под заплаха. От тях **7** са с категория **застрашен** и **1** е в категория **уязвим**.

Седефче
Ruta graveolens L.
Сем. Rutaceae – Седефчеви

Природозащитен статут. Застрашен.

Морфология и биология. Полухраст, висок 15–60cm, с вдървенял корен, в свежо състояние със силна неприятна миризма. Стъблата прави, в основата вдървенели, голи.

Долните и средните листо с дълги дръжки, горните приседнали, двойно и тройно перестонаделени, дяловете обратно яйцевидни до линейно ланцетни. Листата синкави или жълто-зелени, покрити със сивкав восъчен слой, с тъмни точковидни етеричномаслени жлези. Цветовете във връхни рехави съцветия. Венчелисчетата дълги 6-9 мм, лъжичкоподобни, по ръба ресничести, жълти. Плодът кутийка. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена.

Местообитания и популации. Среща се по сухи каменисти и скалисти места на варовик. Формира малки по площ популации. Участва в изграждането на храстово-тревни съобщества с *Quercus pubescens*, *Fraxinus ornus*, *Paliurus spina-christi*, *Syringa vulgaris*, *Cotinus coggygria*, *Jasminum fruticans*, *Koeleria penzesii*, *Festuca valesiaca*, *Melica transsilvanica*, *Stipa cappilata*, *Teucrium chamaedrys*, *T. polium*, *Asperula cynanchica*, *Potentilla pilosa*, *Stachys recta*, *Sideritis montana*, *Satureja coerulea*, *Achillea clypeolata*, *Digitalis lanata*, *Lychnis coronaria*, *Ranunculus sillyticus* и др.

Разпространение в България. Черноморско крайбрежие, Североизточна България Предбалкан, Родопи (Ср., Изт.), Тракийска низина, Тунджанскатахълмиста равнина; до 500 m н. в.

Общо разпространение. Балкански и Кримски полуостров, Средизимноморско крайбрежие.

Заплахи. Събирането му като лечебно растение, ограниченото разпространение, ниската плътност на популациите. Унищожаване на находищата вследствие на залесяване и разработване на кариери за добиване на варовик, утъпкване и унищожаване при паша на селскостопански животни.

Препоръки и указания за стопанисване. Периодична инвентаризация на находищата на вида с цел оптимизиране на режима на охрана. При необходимост предприемане на действия за възстановяване на популациите чрез внасяне на растителен материал, поддържан *ex situ*.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

**Бодлив стражник
Acanthus spinosus L.**

Сем. Acanthaceae – Страшникови

Природозащитен статут. Застрашен.

Морфология и биология. Многогодишно тревисторастение. Стъблата закръглени, гъстовлакнести, високи 20–80 cm. Приосновните листа дълги 10–40cm, широки 5–20 cm, с къси дръжки, дълбоко двойно или тройноперести, листните дялове ланцетни, бодливо назъбени. Стъбловите листа на много къси дръжки, по-дребни от приосновните. Цветовете в гъсти, терминални, цилиндрични класовидни съцветия. Чашката 4-делна. Венчето с една триделна устна (горната устна неразвита). Плодът кутийка. Цв.V–VI, пл. VI–VIII. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена.

Местообитания и популации. Среща се из храсталаци от драка на излужени чернозем-смолници. Субпопулациите са малочислени и силно фрагментирани

Разпространение в България. Черноморско крайбрежие (Ю.), Средна гора, Тракийска низина; до 600 m н. в.

Общо разпространение. Балкански полуостров, Италия

Заплахи. Промени в режима на стопанисване на земята, застрояване на териториите, на които се намират субпопулациите на вида, строителство на пътища и жп съоръжения.

Препоръки и указания за стопанисване. Необходимо е разработване на План за действие за опазване на вида, както и детайлно проучване на разпространението му, числеността и площта на неговите популации, биологията и екологията на вида. Дългосрочен мониторинг и събиране на семенен материал за Националната семенна генбанка в гр. Садово. При необходимост – обявяване на защитена територия за опазването на вида.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на

лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Чуждоземен шпорец
Delphinium peregrinum L.
Сем. Ranunculaceae – Лютикови

Природозащитен статут. Застрашен

Морфология и биология. Едногодишно тревисто растение. Стъблото високо 15–80 cm, гъсто прилегло влакнесто, разклонено. Приосновните листа скъси дръжки, стъбловите приседнали; петурата дълбоко триделна, средният дял 3-делен, с 6 линейно ланцетни делчета; страничните дялове 2-делни, с 6 линейно ланцетни делчета. Прицветниците приседнали, към върха на съцветието синьо-виолетови. Цветовете синьо-виолетови. Чашелистчетата дълги 7–10 mm, покъси от шпората. Страничните околоцветни листчета от външния кръг яйцевидни до елиптически, постепенно преминаващи в дълъг нокът. Плодовете 3 мехунки, дълги около 5 mm, обикновено влакнести. Цв. VII–X, пл. VIII–X.

Местообитания и популации. По сухи, тревисти места и храсталаци в равнините и пояса на ксеротермните дъбови гори. Популациите са малочислени, с мозаечно разпространение на индивидите, силно фрагментирани.

Разпространение в България. Струмска долина, Средна гора, Тракийска низина (Сакар – с. Пашово, Щит, Левка, Хасковско), Тунджанска хълмиста равнина (с. Стралджа, Ямболско), Странджа (Малко Търново); от 100 до 700 m н. в.

Общо разпространение. Средиземноморската област, Балканския полуостров, Югозападна Азия.

Заплахи. Привързаността на вида към специфично местообитание.

Препоръки и указания за стопанисване. Включване на вида в списъка на защитените растения съгласно Закона за биологичното разнообразие. Мониторинг на състоянието на популациите.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносеци индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Блатен дремник
***Epipactis palustris* (L.) Crantz**
Сем. Orchidaceae – Саленови

Природозащитен статут. Застрашен

Морфология и биология. Многогодишно тревисто растение с хоризонтално коренище. Стъблата високи 15–60(80) cm, слабо влакнести във връхната част. Листата 4–8, ланцетни, стъблообхващащи, дълги 7–18 cm, широки 2–4 cm. Съцветието рехаво, с 7–15(20) цвята. Околоцветните листчета дълги 8–13 mm, бели с червено-кафяви линии; устната дълга 9–13 mm; хипохилът вдлъбнат, бял с червени ивици; епихилът овално сърцевиден, бял, с вълнист ръб. Яйчникът влакнест, плодът крушовидна кутийка. Цв. VI, пл. VII–VIII. Често се самоопрашва. Размножава се семенно и вегетативно.

Местообитания и популации. Видът е локално разпространен в преовлажнени, мочурливи ливади и влажни дюнни понижения – местообитания, които в последните десетилетия рязко са съкратили площта си. Състоянието на много находища е влошено поради изоставяне, превръщане в пасища, употреба на изкуствени торове и пестициди. Намалването на популацията е 30% за последните три поколения. В запазените находища има популации с площ до 0,1 ha, но преобладават тези с много по-малка площ, по-някога само с по няколко вегетативни индивиди.

Разпространение в България. Среща се ограничено в различни райони, по-често в Стара планина, Софийски район, Родопи (Ср.), рядко по Черноморско крайбрежие, Дунавска равнина, Знеполски район, Витошки район, Беласица, Пирин, Рила, Средна гора, Тунджанска хълмиста равнина; до 1300 m н. в.

Общо разпространение. Европа, Мала и Западна Азия (до Туркмения).

Заплахи. Промените в хидрологичния режим поради човешка дейност, водещи до унищожаване или влошаване на местообитанията. Допълнително отрицателно действат пашата и употребата на изкуствени торове и пестициди.

Препоръки и указания за стопанисване. Включване в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие като вид, чийто местообитания се нуждаят от приоритетна защита. Разработване на национална политика за опазване на влажните ливади и крайбрежните местообитания.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на

лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Елвезиево кокиче
***Galanthus elwesii* Hook.**

Сем. *Amaryllidaceae* – Кокичеви

Природозащитен статут. Застрашен.

Морфология и биология. Многогодишно тревисто луковично растение с 2 приосновни листа. Стъблото на върха с един увиснал надолу цвят. Листата преди отваряне на листната пъпка със завити навътре ръбове, дълги 6–7 cm, широки 1,7–2,2 cm. Околоцветникът от 6 листчета, външните 3 бели, дълги 15–25 mm, обратно яйцевидни до продълговати, вътрешните почти двойно по-малки, удължено обратнойцевидни до правоъгълни, с две зелени петна – тясно подковообразно на върха и голямо, почти квадратно, при основата. Тичинките 6, в 2 кръга, яйчникът долен, сферичен или продълговат, тригнезден. Семената елипсовидни, с роговиден придатък. Цв. I–IV, пл. IV–V. Опрашва се от вятъра и от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно.

Местообитания и популации. Расте из храсталаци, гори, скални поляни по варовити почви, по долините на реките в низинния и долния планински пояс върху богати наносни почви.

Разпространение в България. Среща се в малочислени популации в цяла България с изключение на Черноморското крайбрежие, Беласица и Странджа; до около 2000 m н. в.

Общо разпространение. Средна Европа, Италия, Унгария, Полша, Украйна, Западна Русия и Балкански полуостров.

Заплахи. Активно събиране на вида като декоративно и лечебно растение, туризъм, строежи, утъпкване, земеделие, залесяване, природни бедствия (пожари), ограничено разпространение, малка численост, проблеми, касаещи репродуктивната сфера.

Препоръки и указания за стопанисване. Проучване на състоянието на находищата, биологията на размножаване и на факторите, повлияващи площта и числеността на популациите с цел оптимизиране на режима на охрана. Съхраняване на семена в семенна банка и култивиране на вида в ex-situ условия.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Бохемски здравец
Geranium bohemicum L.
Сем. Geraniaceae – Здравецови

Природозащитен статут. *Застрашен*

Морфология и биология. Едногодишно до двугодишно тревисто растение. Стъблото изправено, често силно разклонено. Листата дълбоко дланевидно разделени до нарязани, горните почти приседнали. Цветовете по два върху обща съцветна дръжка. Чашелистчетата с дълго осилче. Венчелистчетата подълги от чашелистчетата, обратно яйцевидни, на върха дълбоко врязани, светлолилави с по-тъмни жилки. Плодът суха разпадлива кутийка. Плодните дялове гладки, разперено влакнести, със запазващи се след узряване на семената, гъсто влакнести дъговидно извити осили. Цв. VI–VII, пл. VII–VIII. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена.

Местообитания и популации. Расте в ниските части на планините из смесени широколистни гори с основни дървесни видове *Quercus petraea*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, с преобладаващо мезофилен характер. Популациите са малочислени, понякога състоящи се от единични индивиди.

Разпространение в България. Струмска долина, Пирин, Рила, Средна гора, Родопи, Странджа; до 1500 m н. в.

Общо разпространение. Източна, Централна и Южна Европа, Кавказ.

Заплахи. Ниската численост на популациите, слабата възпроизводителна способност. Влошаването на качеството на местообитанията в резултат на замърсяване и строителни дейности, свързани с туризма.

Препоръки и указания за стопанисване. Опазване на местообитанията с ограничаване на строителната дейност и източниците на замърсяване. Съхраняване на семена в Националната семенна генбанка в гр. Садово.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Рьомерия
***Roemeria hybrida* (L.) DC.**
Сем. Papaveraceae – Макови

Природозащитен статут. Застрашен.

Морфология и биология. Едногодишно тревисто растение с жълт млечен сок. Стъблата изправени, високи до 50 cm. Приосновните листа на дръжки, просто- до двойно перести; стъбловите приседнали, двойно перести, дяловете ланцетни или линейни, на върха притъпени, с късо осилче. Цветовете едри, единични, по върховете и разклоненията на стъблото. Чашелистчетата 2, яйцевидни, опадливи, късо четинести. Венчелистчетата 4, дълги 10–30 mm, тъмновиолетови, по-тъмни в основата, обратно яйцевидни, целокрайни. Плодът линейно цилиндрична кутийка, равномерно твърдо бодливо четинеста. Цв. IV–VII, пл. VI–VIII. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена.

Местообитания и популации. Плевел, най-често в житни култури, среща се и по пясъчливи и тревисти места.

Разпространение в България. Струмска долина (с. Кулата, с. Струмiani, Бобошевски Руен), Тракийска низина (Бесапарски ридове; с. Катунца, гр. Садово, гр. Нова Загора); до около 500 m н. в. При гр. Садово видът не е събиран от 1910 г., а при с. Катунца – от 1914 г. Посочва се за Пазарджишко (между гр. Пазарджик и гр. Панагюрище) и за северните склонове на Родопите (с. Марково, гр. Кричим, между гр. Кричим и с. Скобелево).

Общо разпространение. Южна Европа, Крим, Кавказ, Югозападна и Централна Азия, Северна Африка.

Заплахи. Ограничено разпространение на вида, интензификация на селското стопанство, изоставяне на земеделските земи, навлизане на конкурентни видове и последващо зачимяване.

Препоръки и указания за стопанисване. Включване на вида в Закона за биологичното разнообразие. Проучване на числеността и площта на популациите. Сключване на договори с фермери или общини по Националната агроекологична програма с цел поддържане на биоразнообразието в условията на интензивно земеделие и опазване на местообитанията на застрашените растителни видове. Съхраняване на семенен материал в Националната семенна генбанка в гр. Садово.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Планински явор
Acer heldreichii Orph.
Сем. *Aceraceae* – Кленови

Природозащитен статут. Уязвим.

Морфология и биология. Дърво, високо до 20 m, с широка, закръглена корона. Листата дълги 5–14 cm, дълбоко 5-делни, средният лист свободен почти до основата; дяловете заострени, с 2 или 3 едри зъбчета от всяка страна, тъмнозелени, голи отгоре, светлозелени и с власинки по жилките отдолу. Съцветията изправени, разположени върхно по клонките, появяващи се след разлистване. Плодовете голи, с дъговидно извити крилатки, обикновено разположени под тъп ъгъл. Цв. V–VI, пл. IX. Опрашва се от насекоми. Плодовете се разпространяват чрез вятъра.

Местообитания и популации. Видът се среща сединични и групи дървета в широколистните гори в планините.

Разпространение в България. Стара планина, Витоша, Знеполски район, Западни гранични планини, Беласица, Рила, Средна гора, Родопи; до 1600 m н.в.

Общо разпространение. Балкански полуостров.

Заплахи. Предимно от антропогенен характер – изсичане на гори за дърводобив и застрояване на планински терени във връзка с развитието на туризма.

Препоръки и указания за стопанисване. Детайлно проучване на разпространението на вида, на числеността и площта на неговите популации, на биологията и екологията му. Дългосрочен мониторинг. Събиране на семенен материал за Националната семенна генбанка в гр. Садово.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Българско (стамбулско) енъчвче
(*Galium bulgaricum* Velen./*G. paschale* Forsskal)

Морфология и биология. Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Коренът е слабо разклонен, без издънки или с къси пълзящи издънки. Стъблата са единични или по няколко, до 100 cm високи, изправени, без стерилни разклонения. В основата си са цилиндрични, нагоре с четири слабо изразени ръбове. Листата са линейнолаценти, около 4 mm широки, с грапави зъбчета и завършващи с малко осилче, събрани по десетина в прешлени. Съцветието е широкопирамидална метлица, заемащо по-голяма част от дължината на стъблото. Цветовете са дребни, с бели чашковидни четириделни венчета. Плодчетата са голи и набръчкана повърхност кафяви бъбрековидни орехчета. Цъфти през юни и юли, а плодоноси в периода август-септември.

Местообитания и популации. Среща се в смесени широколистни гори и храсталаци до около 700 m н.в. Балкански ендемит.

Заплахи. Маркиране на ЛФ извън периода на цъфтеж, сеч на дървета в идентифицираните и потенциални находища, увреждане на корените на оставащите дървета, както и местно население и туристи.

Препоръки и указания за стопанисване. Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Маркиране на лесосечния фонд в установените находища на българското еньовче да се провеждат през месеците юни и юли. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на еньовчето.

Склопеността да не пада под 0,7.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Черноморска ведрица
(*Fritillaria pontica* Wahlenb.)

Морфология и биология. Многогодишно тревисто луковично растение с дълбоко триръбести стъбла, високо 20-50 cm, геофит. Листата са ланцетни, разположени от средата нагоре по стъблото, срещуположни или по три в прешлени. Цветовете са единични, с прост околоцветник от широкозвънчевидно венче с бледо виненочервен ръб и широка зелена ивица и три прицветни листа в прешлен., наведени на долу, дълги 2,5-3,5 cm и широки 1-1,5 cm. Цъфти в периода март – април, а плодоноси от юни до юли. Размножава се семенно и вегетативно.

Местообитания и популации. Среща се в широколистни и смесени планински и низинни гори и храсталаци в Източна и Южна България. Видът е защитен и е включен в ЗБР. Български субендемът.

Заплахи. Маркиране на ЛФ извън периода на цъфтеж, сеч на дървета в идентифицираните и потенциални находища, увреждане на корените на оставащите дървета, както и местно население и туристи.

Препоръки и указания за стопанисване. Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Маркиране на лесосечния фонд в установените находища на българското еньовче да се провеждат през месеците юни и юли. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на еньовчето.

Склопеността да не пада под 0,7.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Храсталачна глушина (*Vicia dumetorum* L.)

Морфология и биология. Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото е 80-150 cm високо, катерливо, от основата разклонено, четириръбо, с тесни надлъжни крила, голо. Листата са чифтоперести, на върха с разклонено мустаче. Прилистниците в двойките нееднакви помежду си. Чашката, звънчеста, гола. Цветовете са от 2 до 14, събрани в рехави гроздовидни съцветия. Венчелистчетата са сини до виолетови. Флагчето удължено обратно яйцевидно, на върха връзано, в цвят подвито нагоре, по дълго или равно на крилцата и ладийката, синьо или виолетово, голо. Крилцата, сини или виолетови, по дълги или равни на ладийката, голи. Ладийката, обратно яйцевидно ромбична, синя или виолетова, на върха по-тъмно оцветена, гола. Бобът продълговат, на върха източено подвит, сплеснат, кафяв, гол с 6-10 семена. Семената лещовидно кълбести, виолетово тъмнокафяви, гладки. Цъфти в периода май – юни, а плодоноси от юли до август. Размножава се семенно.

Местообитания и популации. Среща се в гори и храсталаци в планините и предпланините, главно на варовик.

Заплахи. Маркиране на ЛФ извън периода на цъфтеж, сеч на дървета в идентифицираните и потенциални находища, увреждане на корените на оставащите дървета, както и местно население и туристи.

Препоръки и указания за стопанисване. Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Маркиране на лесосечния фонд в установените находища на българското еньовче да се провеждат през месеците юни и юли. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на еньовчето. Склопеността да не пада под 0,7.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Грахова глушина
(*Vicia pisiformis* L.)

Морфология и биология. Многогодишно тревисто растение, хемикриптофит. Стъблото е увивно, голо, с плитки надлъжни ребра. Листата са чифтоперести, на върха с дълго разклонено мустаче. Цветовете са от 8 до 15 (30), събрани в гроздовидни съцветия, в пазвите на листата. Венчелистчетата са жълти, като по флагчето има виолетови жилки. Цъфти и плодоноси в периода юни – юли. Размножава се семенно.

Местообитания и популации. Среща се в гори и храсталаци в планините и предпланините.

Заплахи. Маркиране на ЛФ извън периода на цъфтеж, сеч на дървета в идентифицираните и потенциални находища, увреждане на корените на оставащите дървета, както и местно население и туристи.

Препоръки и указания за стопанисване. Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Маркиране на лесосечния фонд в установените находища на българското еньовче да се провеждат през месеците юни и юли. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на еньовчето. Склопеността да не пада под 0,7.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на

лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Стрибърнов карамфил
(*Dianthus stribrnyi* Velen.)

Морфология и биология. Многогодишно тревисто растение. Приосновните листа широки (0,5)1–3 mm; стъбловите широки 2–3 mm. Прицветниците и причашковите люспи пурпурни, изведнъж преминаващи в

осил; осилът на причашковата люспа приблизително равен или по-дълъг от люспата. Чашката дълга 8–10 mm, широка 2–3 mm, със сравнително широки триъгълни или триъгълно-ланцетни зъбчета, пурпурна. Петурата на венчелистчетата удължено обратноовална, неяснозъбена, почти или напълно гола, бледорозова. Плодът кутийка. Цв. VI–VII, пл.VII–VIII. Размножава се със семена.

Местообитания и популации. Среща се поединично или на малки групи по каменисти места и тревисти терени, в дъбовите пояси и отчасти в буковия пояс. (Денчев, Асьов 2011).

Заплахи. Маркиране на ЛФ извън периода на цъфтеж, сеч на дървета в идентифицираните и потенциални находища, увреждане на корените на оставащите дървета, както и местно население и туристи.

Препоръки и указания за стопанисване. Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през лятото. Маркиране на лесосечния фонд в установените находища на българското еньовче да се провеждат през месеците юни и юли. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на еньовчето. Склопеността да не пада под 0,7.

Препоръки и указания за мониторинг. Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители). Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Животински видове включени в Приложение 1Б към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС Панагюрище
ЖИВОТНИ

Видра
(*Lutra lutra*)

Природен статус. Уязвим.

Местообитания. Естествени речни течения и затворени водоеми с дължина поне 15-20 км с изобилна крайбрежна растителност.

Биология. Главна храна на видрата е риба. Лови жертвата си изкусно под водата. Разнообразява храната си с жаби, раци, водни плъхове, насекоми и други животни. На сушата излиза през нощта, като търси спящи и мътещи птици. Видрата е малко по-едра от котка. Тялото и е удължено, гъвкаво и на дължина достига до 75 cm. Опашката и е сравнително дълга — до 50 cm, масивна, мускулиста с двигателна функция. Гърбът и е шоколадово кафяв, а коремът по-светъл. Предните лапи имат плавателна ципа. Размножителният период е през март-април. Женската ражда от 2 до 5 малки. Тя ги пази много добре.

Заплахи. Диги и корекции на реки, замърсяване на водите, намаляване на рибата, пресушаване на блата, изсичане на дървесна и храстова крайбрежна растителност. Водно строителство, браконьерство, улавяне в рибарски мрежи, жертва на скитащи кучета.

Предприети мерки за опазване. Включен в Червената книга на България, законова защита и прекратяване търговията с кожи. Обявяване на защитени територии.

Препоръки и указания за стопанисване. Да се увеличи контрола с оглед избягване на случаи на браконьерски отстрел на видри. В радиус от 100 м около леговището дане се извършват стопански дейности. Да не се сечат крайречните дървета. Да се зарибяват реките с цел подобряване на хранителната база.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се започне мониторинг на вида с оглед установяване приблизителния размер на популацията.

Благороден елен (Cervus elaphus)

Биология. Рядък и малоброен у нас, с постоянно намаляваща численост, изчезнал от повечето си находища. Обитава територии на ДУ на ДГС в предишни години със запаси под допустимите.

Заплахи. Браконьерство. Нарушаване на спокойствието по време на сватбуване. Наличие на горско стопанска и туристическа дейност по време на размножителния период. Замърсяване с битови отпадъци и химически вещества.

Препоръки и указания за стопанисване. Да се контролира строго браконьерството в района. За райони, където няма крайна необходимост, да не се прокарват нови горски пътища тъй като те улесняват браконьерството. Пътища, водещи до последните обиталища на вида, които не се планира да се използват за нуждите на ДГС е добре дори да бъдат блокирани с бариери или по друг начин. Да не се изгражда нова пътна, туристическа и спортна инфраструктура. Да не се допуска застрояване на ливадите и горските площи. В установените сватбовища да не се извършват сечи по времето на сватбуване.

Препоръки и указания за мониторинг. Провеждане на ежегодно преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните при възможност.

ПТИЦИ

Черен щъркел
(*Ciconia nigra*)

Природен статус. Уязвим.

Разпространение. Гнездещо-прелетен, преминаващ и често зимуващ.

Местообитания. Равнинни и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи по реки, язовири, рибарници, оризища и др.

Биология. Възрастните са големи блатни птици с черни глава, шия, гърди, гръб и криле, по които има златисто-пурпурни и зеленикави отблясъци. Останалата част от перушината е чисто бяла. Човката и краката са червени. Когато лети, частта под крилето е черна с бял триъгълник в основата на крилото. При малките горните части са кафяво-черникави. Човката и краката са отначало жълти (когато са в гнездо), но после стават бежово-розови, когато се научат да летят (след около 3 месеца). Малките (2-4) остават в гнездото до втората половина на юли или началото на август. За разлика от белия щъркел, който живее в провинцията и степите, черният щъркел обитава горите. Живеят в тихи вековни гори, като строят гнездото си на някое голямо дърво. Ловните им територии се състоят от потоци, рекички, блата, както и ливади с ниска растителност. Менюто е съставено основно от риби, бозайници, влечуги, мекотели, насекоми и др. Ловуват като нагазват в плитка вода и хващат своята плячка с дългия си клон.

Заплахи. Загуба на горски местообитания. Преследване в рибни стопанства. Замърсяване на влажните зони и урбанизация.

Предприети мерки за опазване. Включена в Червената книга на България и от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване В отделите, където са установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – голи сечи, възобновителни сечи на големи площи. За отделите с гнездата – да не се сече в радиус от 500 м около гнездото през гнездовия период - 15.03.- 01.09. (и 250 м извън този период). Да не се сече крайречната естествена растителност.

Препоръки и указания за мониторинг. Установяване на точните местонахождения на размножителните двойки, на техните гнезда с цел опазване на съответните горски участъци.

Черен кълвач
(*Dryocopus martius*)

Природен статус. Уязвим.

Разпространение. Постоянен вид.

Местообитания. Обитава предимно планински широколистни, смесени или иглолистни гори. На територията на България може да се срещне в западните и югозападните райони: Пирин, Родопите, както и в западните и средните дялове на Стара планина

Биология. При черния кълвач се наблюдава полов диморфизъм. Мъжкият има черно оперение, като само на челото, темето и тила има червени перца, а при женската червен е тилът. Младите кълвачи от този вид имат кафяв оттенък на оперението и червено теме. Размножителният период започва от средата на февруари до средата на март, като издава звуци чрез почукване по стволите на дърветата, за да привлече вниманието на останалите кълвачи. След това брачната двойка издълбава дупка с квадратен вход. Вътре женската през април снася 4-6 яйца, които мъти около 2 седмици. Отглеждат 1 поколение годишно. Грижата за поколението се пада на двамата родители, които всекидневно прелитат до хралупата до 300 пъти, за да хранят малките.

Заплахи. Изсичане на старите гори, извеждане на санитарни сечи, намаляване на хранителната база.

Предприети мерки за опазване. Включена в Червената книга на България и от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Обявяване на защитени територии, мораториум на ползването на горите в ватворените басейни и защитените територии, а извън тях при възобновителните сечии да бъдат оставяни по 25-30 броя стари дървета на хектар. Ограничаване на санитарните сечи в старите гори.

Препоръки и указания за мониторинг. Обявяване на защитени територии в Западни Родопи, Западен Балкан, Средна гора.

Сив кълвач
(*Picus canus*)

Природен статус. Застрашен вид.

Разпространение. Постоянен вид.

Местообитания. Обитава масивни широколистни и смесени гори, големи паркове и градини. Предпочита букови гори с много изсъхнала дървесина и прогнили клонове.

Биология. Средно голяма птица, малко по-малка от гугутката. По-дребен е от родствения зелен кълвач, с когото понякога се бърка поради зелената окраска и жълтите задни части. При сивия кълвач обаче задницата е жълтеникава и повече матова, отколкото лъскава. Главата и вратът са сиви. Крилете достигат дължина до 15 cm. Очите са червеникави. Има тънки черни ивици около очите и брадата. Мъжкият се различава от женската по червеното петно на челото. Достига дължина на тялото 25-28 cm и тегло: 125-180 g. Отглежда едно люпило годишно. Размножителният период е март-юни и тогава разширява територията си. Живее до 6 години.

Заплахи. Изсичане на старите гори, залесяване с иглолистни видове, извеждане на санитарни сечи, намаляване на хранителната база.

Предприети мерки за опазване. Защитен от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Обявяване на защитени територии, мораториум на ползването на горите в ватворените басейни и защитените територии, а извън тях при възобновителните сечии да бъдат оставяни по 25-30 броя стари дървета на хектар. Ограничаване на санитарните сечи в старите гори.

Препоръки и указания за мониторинг. Обявяване на защитени територии в Западни Родопи, Западен Балкан, Средна гора.

БРЪМБАРИ

Еленов рогач (*Lucanus cervus*)
Сем. Lucanidae -(Рогачи)

Природен статус. Застрашен вид.

Разпространение. Среща се в широколистните гори до 1700 м на територията на цялото стопанство.

Местообитания. Обитава предимно влажни места до половин метър под земята в гниещи корени и дънери.

Биология. Най-едрият български бръмбар (4,5–9,0 cm). Среща се из цялата страна от 0 до 1500–1700 m в широколистни гори. Възрастното насекомо най-често се наблюдава през ранното лято. Мъжките летят по здрач, докато женските пълзят по земята или по дърветата. Ларвата се развива най-често 5–6 години в гнила дървесина на широколистни дървета.

Заплахи. Извеждане на сечи без да се оставя достатъчно мъртва гниеща дървесина от широколистни дървета за развитие на ларвите. Изкореняване на пънове.

Евентуални пожари. Използване на инсектициди в непосредствена близост до горските територии.

Предприети мерки за опазване. Защитен от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Препоръки и указания за мониторинг. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и летящите и пълзящи екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи, отмиращи или мъртви, отсечени или паднали дървета или големи клони, купчини с отрязани дърва, хралупи на големи живи отмиращи дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре микрохабитатите, например в случая с хралупите се разравя гниещата материя на дъното на хралупата на дълбочина не повече от 5–6 cm. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект, с дължина около 1 km (важи за всички видове, отчитани по този метод).

Трионест сечко (*Prionus coriarius* u *Prionus besicanus*)

Сем. Cerambycidae (Сечковци).

Разпространение. Двата вида се срещат почти в цяла България, от 0 до 2100– 2400 m.

Местообитания. Среща се често в по-стари гори през юли и август.

Биология. Едри бръмбари с дължина от 2,0–5,5 cm. Цветът на тялото е черно-кафяв, понякога с по-светъл оттенък. Главата е къса и дебела, антените, най-вече при мъжките, са с характерно трионовидно назъбване на членчетата. Възрастните се срещат по стари, полугнили или мъртви

дънери и стъбла. През деня стоят обикновено по кората, а нощем са активни. Ларвата се развива в продължение на три и повече години в дървесината на стари, болни и мъртви широколистни и иглолистни дървета. Какавидирането се извършва в почвата. Представителите на род *Prionus* се различават ясно от другите представители на подсемейство *Prioninae* в България, по ясно видимите три остри зъба на страните на преднегръба. Двата вида се различават най-лесно по структурата на надкрилията. При *Prionus cogitarius* надкрилията са грубо набръчкани и с три ясни надлъжни ребра, докато при *Prionus besicanus* са почти гладки, с едва различими ребра.

Заплахи. Унищожаване на горите във фаза на старост, на острови на старостта. Извършване на сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива. Изкореняване на пънове. Пожари. Използване на инсектициди.

Препоръки и указания за стопанисване. Идентификация и запазване на гори във фаза на старост на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на био-топни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Препоръки и указания за мониторинг. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и летящите и пълзящи екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи отмиращи или мъртви дървета, отсечени или паднали дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре и внимателно микрохабитатите. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект.

Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)
Сем. *Cerambycidae* (Сечковци)

Разпространение. Широко разпространен в цялата страна, от 0 до 1500 m.

Местообитания. Обитава стари широколистни гори. Развива се предимно по бук, но също по *Carpinus*, *Fraxinus*, *Ulmus*, *Acer*, *Alnus*, *Castanea*, *Crataegus*, *Juglands*, *Larix*, *Quercus*, *Salix* и *Tilia*. Предпочита места с просвети, огрени от слънцето.

Биология. Възрастното е с размери 1,5–3,8 cm (Фиг. 13). Главата е удължена, преднегръбът е закръглен, с чифт насочени нагоре шипове на страните, надкрилията са удължени с паралелни страни. Основният цвят на окраската е светлосин. На предния край на преднегръда има черно петно, а на надкрилията – черна напречна препаска през средата и два чифта петна – едно в основата и едно на върха на елитрите. Антените са 11-членести, като членчета 3–8 имат на върха снопче от черни четинки. Полов диморфизъм: антените на мъжките са 1,5–2,0 пъти по-дълги от дължината на тялото, при женските те едва надминават дължината на елитрите. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниещата дървесина на стари живи или мъртви дървета и се хранят с нея.

Възрастното лети през юли–август. Активно е през деня, като през слънчевите часове на деня се наблюдава върху кората на дървета. Яйцата се отлагат в цепнатините на кората. Цикълът на развитие е 3–4 години.

Заплахи. Унищожаване на горите във фаза на старост, на острови на старостта. Извършване на сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива. Изкореняване на пънове. Пожари. Използване на инсектициди.

Препоръки и указания за стопанисване. Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на 5 инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Препоръки и указания за мониторинг. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат летящите и пълзящи екземпляри. Подходящите микроместообитания са големи стоящи отмиращи или мъртви дървета, отсечени или паднали дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре и внимателно микрохабитатите. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект. 5. Голям буков сечко *Morimus asper funereus* (Mulsant), Сем. Cerambycidae.

Голям буков сечко (*Morimus asper funereus*)
Сем. Cerambycidae (Сечковци)

Разпространение. Широко разпространен вид в цялата страна, от 0 до 2000 m

Местообитания. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развиват се в гниеща, влажна дървесина (стволове, трупи, дънери, пънове, кори от дървета), лежаща на земната повърхност, най-често на дъб, бук, топола, кестен, ела.

Биология. Възрастните бръмбари могат да достигнат до 4 cm, но има и подредни екземпляри. Надкрилията им са покрити плътно със сиви власинки, които придават сивия им цвят, както и с черни власинки, които образуват черни кръгли петна. Антените на мъжките са добре развити и надвишават дължината на тялото. При женските антените не достигат до върха на надкрилията. Бръмбарите са безкрили и не могат да летят, което обуславя слабите им разселителни възможности. Възрастните бръмбари се срещат през април–септември купчини от отсечени трупи. Женските снасят яйцата си в мъртва дървесина с кора, с предпочитание към по-големи дънери или трупи. Ларвите се развиват под кората, където се хранят със сърцевината на дървесината. Пиковите в числеността на големия буков сечко през първата половина на май и втората половина на юни предполагат развитие на 2 поколения през годината. Бръмбарите са активни привечер и през ранните часове на нощта (между 20 ч. вечер и 3 ч. сутрин), но много често могат да се наблюдават и през деня, на сенчести и относително хладни места. Цикълът на

развитие е 2–3 годишен. Показва много широка способност за адаптация към различни надморски височини, типове гора и климатични условия.

Заплахи. Унищожаване на горите във фаза на старост, на острови на старостта. Извършване на сеч на биотопни дървета и маркиране на бъдещи такива. Изкореняване на пънове. Пожари. Използване на инсектициди.

Препоръки и указания за стопанисване. Идентификация и запазване на гори във фаза на старост, на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на био-топни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Препоръки и указания за мониторинг. Мониторингът се извършва по трансектен метод, като се проверяват подходящите микроместообитания, в същото време се отчитат и пълзящите екземпляри. Подходящите микро-местообитания са големи стоящи отмиращи или мъртви дървета, отсечени или паднали дървета. Отчитането на екземплярите се осъществява като се огледат добре и внимателно микрохабитатите. Отчита се броят на индивидите в рамките на един трансект.

ПЕПЕРУДИ

Глогова торбогнездица (*Eriogaster catax*) Сем. Lasiocampidae (Копринопреди)

Разпространение. Цяла България. Среща се из цялата страна от 0 до 1000 m н.в.

Местообитания. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развиват се в гниеща, влажна дървесина (стволове, трупи, дънери, пънове, кори от дървета), лежаща на земната повърхност, най-често на дъб, бук, топола, кестен, ела.

Биология. Сравнително едра нощна пеперуда (32– 46 mm с разперени криле) с масивно мъхесто тяло. Предните криле са жълтеникаво-охрени с по-светла към тялото и по-тъмна към края на крилето част, като двете части са отделени една от друга с по-светла ивичка. В средата на предното крило има голяма кръгла бяла точка с тъмен кант. Задните криле са едноцветни, жълтеникаво-охрени. Антените и при двата пола са двойно гребене-нести, като при женските ламелите са значително по-къси. Лети нощем през септември–октомври и се привлича от светлинни 7 източници. Ларвите се хранят с дива круша (*Pyrus*), трънка (*Prunus spinosa*), глог(*Crataegus*), дъб (*Quercus*), топола (*Populus*). Гъсениците са мъхесто-космати, тъмни, с тънка начупена бяла странична ивица и голямо светло гръбно петно на всеки сегмент. Яйцата са покрити с фини косъмчета, които женската отделя при яйцепологането. Ларвите живеят групово в паяжинно гнездо от началото на април до края на май. Какавидират в почвата в яйцевиден симетричен пашкул. Зимуват яйцата.

Заплахи. Прочистването от храсти на пасища и тревисти местообитания, както и опожарявания. Опазване на храстовата растителност и подлеса. Пожари. Подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове. Използване на инсектициди.

Препоръки и указания за стопанисване. Лимитиращ фактор е прочистването от храсти на пасища и тревисти местообитания, както и опожарявания. Опазване на храстовата растителност и подлеса. Забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

Препоръки и указания за мониторинг. Уловът на възрастни екземпляри се осъществява със светлинни ловилки нощем. Използват се силни живачни лампи и лампи със специален спектър на светлинни ловилки тип „палатка“, захранвани от генератор с 220V електричество. Ловилките се поставят на 200–250 m една от друга, за да покриват по-голяма площ и да не се конкурират. Желателно е да са на места с различна експозиция. Ловилките се проверяват периодично през цялата нощ и за последно рано сутрин. Ловилките и лампите се слагат по топли припечни поляни с единични дървета или в покрайнините на просветни дъбови гори с хранителните растения – дива круша, трънка, глог, топола през септември–октомври. Проверката на ловилките става рано сутрин преди изгрев. Отчита се броят индивиди. През април и май се провежда мониторинг по трансект от 1 km за ре-гистрация на гнездата на ларвите.

Dioszeghyana schmidtii
Сем. Noctuidae (Нощенки)

Разпространение. Среща се в покрайнините на просветни дъбови гори с *Acer tataricum* и *Acer campestre*.

Местообитания. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развиват се в гниеща, влажна дървесина (стволове, трупи, дънери, пънове, кори от дървета), лежаща на земната повърхност, най-често на дъб, бук, топола, кестен, ела.

Биология. Сравнително дребна нощна пеперуда (24–30 mm с разперени криле). Среща се почти във всички части на страната, с изключение на Югозападна България, Западните Родопи и Добруджа. В планините се среща до към 900 m н.в.

Заплахи. Редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида. Пожари. Замърсяване с битови, строителни и други отпадъци. Използване на инсектициди в непосредствена близост до горските територии.

Препоръки и указания за стопанисване. Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване. Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и

несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за отводнявания и промяна на хидрологичния режим; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видово специфични).

Препоръки и указания за мониторинг. Основен метод за установяване на вида е привличането със светлинни ловилки нощем. Друг метод е наблюдаване и преброяване на индивидите от вида денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите, по предварително набелязан пробен трансект. По протежение на трансекта се отбелязват всички забелязани екземпляри.

Четириточкова меча пеперуда
(*Euplagia quadripunctaria*)

Разпространение. Среща се из цялата страна от 0 до 1000 m н.в.

Местообитания. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развиват се в гниеща, влажна дървесина (стволове, трупи, дънери, пънове, кори от дървета), лежаща на земната повърхност, най-често на дъб, бук, топола, кестен, ела.

Биология. Едра и лесна за разпознаване красива нощна пеперуда (50–62 mm с разперени криле). Среща се в цялата страна, в планините до към 1900 m н.в. Пеперудата лети и се храни предимно денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите.

Заплахи. Редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида. Пожари. Замърсяване с битови, строителни и други отпадъци. Използване на инсектициди в непосредствена близост до горските територии.

Препоръки и указания за стопанисване. Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване. Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за отводнявания и промяна на хидрологичния режим; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видово специфични).

Препоръки и указания за мониторинг. Основен метод за установяване на вида е привличането със светлинни ловилки нощем. Друг метод е наблюдаване и преброяване на индивидите от вида денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите, по предварително набелязан пробен трансект. По протежение на трансекта се отбелязват всички забелязани екземпляри

Шипобедрена костенурка

(*Testudo graeca*)

Природен статус. Застрашен.

Местообитания. Обитават предимно ниските и хълмисти райони, обрасли с храсти и нискоствъблени гори. Предпочитат открити тревисти пространства сред тях.

Биология. През май-юли снася 2 или 3 пъти по 2 до 8 почти кълбовидни яйца, които зарива в дупки в почвата. Яйцата се излюпват след 70-100 дни. Половата зрялост настъпва на 11-14 годишна възраст. Храни се предимно с треви, окапали плодове и др.

Заплахи. Основните причини за застрашеност са земеделие, изсичане на горите, улавяне от хората за храна, големите инфраструктурни проекти, застрояването, подменянето на широколистните гори с иглолистни.

Предприети мерки за опазване. Защитена от Бернската конвенция и от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разорава опожарената територия. По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти. Да не се допуска палене на стърнищата в съседство.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се извършва наблюдение за присъствието на вида. При констатирано присъствие да се документира с попълване на формуляр

Шипоопашата костенурка

(*Testudo hermanni*)

Природен статус. Уязвим.

Местообитания. Този вид е по-тясно свързан с гората, за разлика от шипобедрената сухоземна костенурка. Видът се среща в цялата страна до около 1450 м н.в. На територията на ДГС видът е с най-висока плътност на популациите в районите с храсти и разредени гори в нископланинския пояс. Шипоопашатата костенурка предпочита редки гори, за разлика от шипобедрената костенурка, която е типична за тревистите ландшафти.

Биология. По външен вид наподобява шипобедрената костенурка, но на задната страна на бедрата няма брадавици и опашката накрая завършва с рогов шип.

Цветът на корубата може да варира, като основният цвят е жълтеникав с кафяви оттенъци. Тъмните петна по страничните щитчета са с триъгълна форма – по диагонал на щитчето, а тези върху централните щитчета са с надлъжна форма. При напетняването също има много голямо разнообразие – някои са много тъмни, а при други липсват тъмните петна. Главата може напълно да се прибира в корубата. Кожата е с жълтеникав цвят. Предните крайници са спескани в долната си част, а задните са колонообразни.

Заплахи. Основните причини за застрашеност са земеделие, изсичане на горите, улавяне от хората за храна, големите инфраструктурни проекти, застрояването, подменянето на широколистните гори с иглолистни.

Предприети мерки за опазване. Защитена от Бернската конвенция и от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разорава опожарената територия. По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти. Да не се допуска палене на стърнищата в съседство.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се извършва наблюдение за присъствието на вида. При констатирано присъствие да се документира с попълване на формуляр

Обикновена блатна костенурка

(Emys orbicularis)

Природен статус. Уязвим.

Местообитания. Обикновената блатна костенурка живее в плитки водоеми – езера, блата, рибарници, реки и малки поточета. Задължително условие, което има костенурката към тези водоеми, е, те да бъдат богати на водна растителност.

Биология. Различават се от костенурките, живеещи на сушата, с по-плоската си черупка и с това, че по краката и главата си имат множество жълти точки или малки черти.

Подобно на птиците снасят яйца. Те, обаче, са с кожена обвивка, а не с черупка, както е при птиците. Броят на яйцата е между 3 и 21 – много повече в сравнение на птиците. Костенурките заравят яйцата в земята на едно или няколко места.

Заплахи. Търсейки храната си, обикновените блатни костенурки често попадат в капани – стават жертва на браконьерските мрежи, оплели конци в езерата. Веднъж попаднали в тях остават там завинаги.

Предприети мерки за опазване. Включена в Червената книга на България и от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разорава опожарената територия. По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти. Да не се допуска палене на стърнищата в съседство.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се извършва наблюдение за присъствието на вида. При констатирано присъствие да се документира с попълване на формуляр.

Пъстър смог

Elaphe sauromates

Природен статус. Защитен вид.

Местообитания. Обитава открити пространства, покрити с тревна растителност, пасища, захрастени участъци, раз-редени широколистни гори, понякога и влажни места по край реки, блата и водоеми. Благоприятстващо обстоятелство за навлизането му в горите е наличието на храсти в граничните зони между горите и откритите участъци.

Биология. Пъстрият смог има най-дебелото тяло в сравнение с останалите смокове, срещащи се в България. Максималната дължина, която достига, е 1,70 m. При възрастните гърбът е светложълт, понякога с леко оранжев оттенък. На всяка от люспите по гърба има по едно голямо напречно тъмно (почти черно) петно. Петната по гърба силно контрастират на светложълтата основа и му придават ясно изразен петнист вид. От горната страна на главата имат V-образно тъмно петно, а под него, от околото до задния ъгъл на устата, има по една тъмна ивица от двете страни. Коремът е със същия жълтеникав цвят като основния на гърба – обикновено е без петна, по-рядко с малки петънца. Окраската при младите е почти същата като при възрастните. При тях гърбът е сиво-жълтеникав с големи напречни тъмни петна и през първата си година не могат да бъдат различени от тези на ивичестия смог. Жизнена дейност: Видът не е отровен. При безпокойство може да ухапе, но е безопасен за човека! Дневно активен вид. Убива жертвата, като се увива около нея и я задушава. Храната му се състои предимно от птици, яйца, гризачи, земеровки, малките на зайци и други не много едри бозайници, по-рядко гущери. Често се катери по дървета, навлизайки в гнезда и хралупи, но ловува и на земята, като влиза в дупки на гризачи под земята. Размножителният период е през месец май, като женската снася между 4 и 15 яйца през края на юни или началото на юли. Малките се излюпват към края на август и са с дължина на тялото около 20 cm. Половата зрялост настъпва на третата или четвъртата година.

Заплахи. Събиране, местене или убиване на индивидите от вида. Разораване на опожарени територии. Почистване на храстите в екотонните зони.

Предприети мерки за опазване. Включена в Червената книга на България и от Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Да не се събират, местят или убиват индивидите от вида. След горски пожари да не се разорава опожарената територия. По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти. Да не се допуска палене на стърнищата в съседство.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се извършва наблюдение за присъствието на вида. При констатирано присъствие да се документира с попълване на формуляр.

ЗЕМНОВОДНИ

Жълтокоремна бумка

(Bombina variegata)

Природен статус. Защитен вид.

Разпространение. Обитава предимно ниските части на страната с горна граница на разпространение до ок. 250 m н.в.

Местообитания. Предпочита по-бистри води в сравнение с жълтокоремната бумка, но може да бъде открита и в замътнена вода. Обитава реки, езера, язовири, блата и канали, локви, наводнени коловози по черни пътища, временни изкопи и други временно образуващи се водни площи.

Биология. Малка жаба, достигаща на дължина 5 cm. Кожа-та на гърба е покрита с множество брадавички, всяка от които с една или няколко черни точки на върха. Главата е малка и заоблена. Очите са изпъкнали, а зеницата е със сърцевидна форма. Гърбът е кафяв до сиво-кафеникав, понякога с масленозелени нюанси до почти черен цвят. За разлика от жълтокоремната бумка, коремът е черен, с множеството бели кръгли петънца и по-големи жълто-оранжеви до яркочервени петна с неправилна форма. При улавяне често заема отбранителна поза, като извива гърба и крайниците дъгообразно нагоре, за да покаже коремната си страна. По този начин става видима ярката предупредителна коремна окраска. Жизнена дейност: През деня често застава неподвижно на повърхността на водата с изпънати назад и широко раз-творени задни крака, като подава главата си над повърхността, а тялото остава с лек наклон към дъното на водоема. Щом бъде подплашена, бързо отплува към дъното, където се скрива сред водораслите или се заравя в тинята. Активна е предимно през светлите часове на денонощието, през брачния период и през голяма част от нощта. Силно привързана е към водата, затова се храни предимно с водни организми, като в менюто и влизат ларви на комари, малки червеи, охлюви, бръмбарчета, насекоми и др. Размножителният период е от края на април до май. Женската снася от 80 до 300 яйца. Те се прикрепят към водни растения или към камъчета и други повърхности най-често поединично или на малки групи (до 20–30 броя).

Подвижността на малките жабки е голяма, което подпомага бързото разселване на вида. Зимува на сушата между камъни или под падналите листа.

Заплахи. Нараняване и убиване на индивидите от вида. Извършване на сеч около водните басейни, в които е регистриран вида. Пресушаване на водните тела, използвани от вида.

Предприети мерки за опазване. По Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопанисване. Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най - малко 50 m около водните басейни, където е регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се извършва наблюдение за присъствието на вида. При констатирано присъствие да се документира с попълване на формуляр.

Южен гребенест тритон

(Triturus ivanbureschi)

Природен статус. Защитен вид.

Разпространение. От групата на големите гребенести тритони това е найчесто срещаният вид у нас. Среща се почти в цялата страна

Местообитания. Предпочита плитките и обраснали с водна растителност стоящи водоеми. Среща се в бавните течения на реки , разливи, напоителни и отводнителни канали, езера, блата и други застояли водоеми и техните околности.

Биология. Дължината на тялото достига 19 cm. Женските са по-едри от мъжките. През водната фаза гърбът е сиво-кафеникав с тъмозелени (до почти черни) петна. Коремът е жълт до тъмнооранжев, с едри или дребни тъмни петна. От северния и дунавския 16 гребенест тритон се различава по цвета на гушата, която е жълто-оранжева , с дребни черни петна (за разлика от другите, при които е тъмна до черна, с бели петънца). Мъжките са с висок, силно назъбен гребен, обикновено ясно отделен от опашния плавник. Опашката отстрани е със синкаво-белезникава ивица (при женските съвсем бледа). Клоаката при мъжките тъмна, при женските – оранжева. Пръстите са без или със слабо изразени плавателни ципи. През сухоземната фаза гърбът е почти черен (петната едва личат), поняко-га с тънка жълта линия. Южният, северният, дунавският и македонският гребенест тритон спадат към групата на големите гребенести тритони. Първоначално са смятани за един и същи вид, а по-късно са разделени като различни видове на база на някои генетични различия и не-значителни морфологични (външни) разлики. Поради това определянето им до вид от неспециалист може да бъде затруднено. Тъй като всички видове от групата на големите гребенести тритони, срещащи се в България, са включени в приоритетните за опазване видове в сертифицираните гори, за нуждите на горските стопанства е достатъчно дори само констатиране на представител от групата, без точното му определяне до вид. Жизнена дейност: Активен е от края на март до началото на ноември. Размножителният

период е през април–май, след което повечето тритони напускат водата. Оплодените яйца се залепват по подводните растения поединично се излюпват след около две седмици. Ларвите наподобяват възрастните тритони, но имат външни хриле от двете страни на главата. Метаморфозата настъпва след около три месеца, като хрилете изчезват, след което младите тритони напускат водата. Има случаи, в които мета-морфозата завършва на втората година и тогава ларвите остават да зимуват във водата. Храната се състои основно от безгръбначни, като червеи, охлюви, дребни рачета, насекоми, ларви и др. Прекарва зимата на сушата във вцепенено състояние, скрит под паднали листа, под камъни или в дупки, като често се събират голям брой тритони на едно и също място. Местата на зимуване обикновено са отдалечени до около 100 m от водоема.

Заплахи. Нараняване и убиване на индивидите от вида. Извършване на сеч около водните басейни, където е регистрирано присъствието на вида и пресушаване на водните тела, използвани от вида.

Предприети мерки за опазване. По Закона за биологичното разнообразие.

Препоръки и указания за стопатисване. Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най - малко 50 m около водните басейни, където е регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

Препоръки и указания за мониторинг. Да се извършва наблюдение за присъствието на вида. При констатирано присъствие да се документира с попълване на формуляр.

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Целта на този елемент е да осигури запазването на гори и ГТ с важни концентрации на видове, които използват дадената горска територия постоянно или само през определено време или в отделни фази от жизнения си цикъл. Тук се включват критични места за зимуване и миграции, миграционни маршрути и коридори (по отношение на географската ширина или надморската височина).

На територията на стопанството са установени следните критични концентрации на видове и зони на спокойствие:

- Сватбовища на елени – в района на БИСД „Георги Бенковски“.
- Присъствие, зимовища и водоеми за размножаване на земноводни в ГТ - сухоземни костенурки
- Зимовища на влечуги
- Струпвания на безгръбначни в стари хралупести дървета, стоящи мъртви и покрити с гъби дървета и гниеща дървесина

ЗАПЛАХИ

1. Браконьерство
2. Нарушаване на спокойствието по време на токуването и сватбуването
3. Наличие на горскостопанска и туристическа активност по време на сватбуването.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 1.3.

1. Да се опише обстойно контретната ВКС. Да се изготвят карти на териториалното им разположение.

2. Да се определи основната информация за всяка ВКС.

3. Да се контролира строго браконьерството в района. Да не се допуска безразборно застрояване и безпокойство.

4. Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01-30.09, около сватбовищата на благородния елен.

5. В подотделите, които са посочени като сватбовища не се допуска извеждане на механизирани дърводобивни дейности през размножителния период. Допускат се единствено дейности свързани с предотвратяване на нарушения от всякакъв произход – напр. противопожарни, лесозащитни мероприятия или такива, които са за защита на важни инфраструктурни обекти.

6. Лесовъдските мероприятия през останалото време трябва да осигуряват запазване на природната стойност на насажденията като сватбовища, т.е:

- Да не се допуска замърсяване на горските територии с битови отпадъци и вредни химически вещества;

- На местата, където има калища, да не се извършва сеч на дървета в радиус от 15 м, а извозните трасета да се проектират и залагат, така че да не разрушават калищата;

- Да се прилагат възобновителни сечи с по-дълъг възобновителен период – напр. постепенно- котловинни.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 1.3

1. Да се извършват периодични наблюдения и анализ на състоянието на гората чрез теренни наблюдения.

2. Когато ВКС включва части от естествени екосистеми, които се намират в значително променен ландшафт, трябва да се провежда мониторинг на признаците, които помагат за запазването им в границите на ландшафта.

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНШАФТ.

НЕПОКЪТНАТИ ГОРСКИ ЛАНШАФТИ, ГОЛЕМИ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНШАФТ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ С ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВАТ ЖИЗНЕНИ ПОПУЛАЦИИ НА ПОВЕЧЕТО ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ В ЕСТЕСТВЕНИТЕ ИМ МОДЕЛИ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ИЗОБИЛИЕ.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

С регионално значение са тези горски територии, които в рамките на региона са единствени по отношение на естествеността, фрагментарността и подсигуряване на оптимални жизнени популации от всички естествено срещащи се видове.

С национално значение са тези горски територии, които са единствени в страната по отношение на естествеността, фрагментарността и подсигуряване на оптимални жизнени популации от всички естествено срещащи се видове.

Отдели и подотдели: **4:**а, б, в, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **5:**а, б, и, л, 1, 2, 3, 4; **6:**а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, 1, 2, 3, 5, 6, 7; **7:**а, в, г, д, е, ж, з, к, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15; **8:**а, б, в, г, д, ж, и, п, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **9:**а, г, д, з, и, к, м, п, с, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12; **10:**а, в, г, з, и, к, с, 1; **22:**а, в, г, ж, з, и, н, 1, 2, 3, 4; **23:**а, б, в, г, м, у, ф, х, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **24:**а, б, в, г, д, е, ж, п, р, 2; **25:**б, в, г, д, ж, и, м, п, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 6; **26:**б, г, н, с, т, у, ф, 1, 2; **27:**а, б, в, г, д, е, и, к, л, н, п, р, 1, 2; **28:**а, б, е, ж, к, п, р, с, ф, ц, 1, 2, 3, 4, 5; **29:**д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, у, х, ц, ю, 1, 2; **30:**а, б, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **31:**а, в, д, е, ж, з, к, м, о, п, ф, х, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, 2, 3, 4; **32:**а, в, г, д, е, ж, и, к, м, о, п, р, с, т, у, ф, ц, ч, щ, ю, я, а1, в1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **33:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **34:**а, б, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, р, с, ф, х, ц, ш, я, а1, 1, 2, 3, 4, 5; **35:**а, в, г, д, е, ж, з, и, л, о, п, р, с, у, ф, ц, ч, щ, ю, в1, 1, 3, 5; **36:**в, е, ж, з, п, у, х, ш, б1, к1, л1, о1, р1, с1, ф1, 1, 2; **37:**б, в, г, ж, з, н, о, п, с, т, у, ф, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, д1, ж1; **38:**а, б, в, е, м, н, с, т, 2; **39:**а, б, в, г, е, ж, и, к, л, о, с, у, ф, ц, ч, ш, я, г1, д1, е1, ж1, з1, м1, н1, о1, п1, р1, 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9; **40:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, п, р, с, т, у, ф, ш, ю, б1, 4, 5, 6, 7; **41:**б, в, г, ж, к, л, н, р, т, ф, 1; **42:**а, в, г, д, е, и, к, м, н, о, п, р, 1; **43:**а, б, в, е, ж, з, л, м, о, с, у, ц, я, 1; **44:**а, г, ж, л, м, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2; **64:**а, в, г, д, ж, з, р, т, у, ф, х, ц, щ, ю, я, д1, и1, 3; **65:**а, в, д, е, з, к, м, о, п, т, ф, ц, ш, щ, ю, я, а1, ж1, з1, и1, к1, н1, п1, 2, 4, 5, 7; **66:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **67:**а, б, в, г, д, ж, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **68:**а, б, в, е, л, м, о, т, х, ч, ш, щ, 1, 3, 5; **69:**б, в, д, е, ж, з, и, 1; **70:**б, в, г, д, ж, з, м, р, у, ф, х, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, д1, з1, 1, 2, 3, 4; **71:**а, б, в, г, д, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2; **72:**а, б, ж, с, т, у, ф, ц, ч, ш, а1, б1, в1, д1, е1, ж1, з1, и1, м1, п1, т1, у1, ц1, ч1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **73:**б, в, е, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, ф, 1, 2, 3, 4, 5; **74:**а, б, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11; **75;** **76:**а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4; **77:**а, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **78:**а, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **79:**а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **80:**а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12; **81:**а, б, в, г, д, е, ж, з, н, о, р, 1; **82:**а, б, д, е, з, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2; **83:**а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **84:**а, б, г, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **85:**а, б, д, ж, з, и, л, п, р, с, у, ф, х, щ, ю, я, а1, г1, е1, 1, 2; **86:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, т, 1, 2, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23; **87:**а, б, в, е, и, к, н, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4; **88:**а, в, г, д, е, и, н, п, т, у, ф, х, ц, щ, я, а1, б1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **89:**а, б, е, и, л, н, о, п, с, т, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **90:**а, б, в, г, д, ж, з, и, л, м, н, п, р, с, т, у, х, 1, 2, 3, 4, 5; **91:**а, в, е, ж, з, к, м, н, п, р, с, у, ф, х, ц, ш, щ, ю, я, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10; **92:**а, в, г, д, е, ж, и, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10; **93:**б, в, г, д, ж, з, и, к, л, н, о, п, с, т, у, 1, 3, 4; **94:**а, б, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4; **95:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, в1, г1, д1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9; **96:**а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, п, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **97:**а, в, е, ж, з, к, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **98:**а, б, в, г, д, 1, 2, 3; **99:**а, б, в, г, д, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 7, 8; **100;** **101;** **102:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **103;** **104;** **105:**а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20; **106:**а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **107:**а, б, в, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **108:**а, б, в, г, д, е, ж, и; **109:**а, б, г, д, е, ж, з, 5, 6; **110:**а, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **111;** **112;** **113:**а, б, в, г, ж, и; **114:**а, б, в, г, д, е, к, л, 1, 2; **115:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, т, ф, х, 1, 2, 4, 5, 6, 7; **116:**б, в, д, е, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ш,

а1, 3, 4, 5, 6, 7; **117:**а, б, ж, з, и, л, н, у, ф, х, ц, ч, щ, ю, я, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **118:**а, б, в, д, з, 1; **119:**а, б, в, д, л, н, ч, ш, 1, 2, 3, 4; **120:**а, б, в, 1; **121:**а, б, в; **122:**а, б, г, е, ж, з, и, к, л, м, н; **123:**а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р; **124:**а, б, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, 1, 3, 4, 5; **125:**а, б, в, д, е, ж, з, р, с, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8; **126:**а, в, г, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, щ, 1, 2, 4, 5, 6, 7; **127:**а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, т, 1, 2, 3; **128:**г, д, з, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, 1, 3; **129:**б, в, г, д, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9; **130:**а, в, г, е, ж, з, л, м, н, о, с, т, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5; **131:**а, б, г, д, е, з, и, к, о; **132:**б, в, г, д, е, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф; **133;** **134:**а, б, д, з, и, л, н, о, п, с, т; **135:**а, г, д, е, и, м, н, п, щ, ю, г1, е1, ж1, з1, и1, к1, р1, с1, х1, ч1, ш1, а2, 1; **136:**а, б, г, д, е, и, к, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **137:**а, б, в, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **138:**а, б, в, д, е, 1; **139;** **140;** **141;** **142:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **143:**а, б, в, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **144;** **145;** **146:**а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3; **147:**а, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10; **148:**а, б, в, г, д, ж, и, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26; **149:**а, ж, и, л, м, о, п, р, с, т, у, щ, я, а1, ж1, л1, м1, н1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25; **150:**а, в, г, д, е, з, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17; **151:**а, д, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; **152:**а, б, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **153:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, п, р, с, т, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5; **154:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 11; **155:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10; **156:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21; **157:**а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9; **158:**а, б, г, д, з, и, к, м, н, о, п, с, у, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21; **159:**б, в, г, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **160:**а, б, в, ж, и, л, 1, 2, 3, 6, 7, 9, 10; **161:**а, в, е, з, и, к, л, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **162:**а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **163;** **164:**б, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **165:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **166;** **167;** **168;** **169;** **170;** **171;** **172;** **173;** **174;** **175;** **176;** **177;** **178;** **179;** **180;** **181;** **182;** **183:**а, б, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **184;** **185:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10; **186;** **187;** **188;** **189;** **190;** **191;** **192;** **193;** **194;** **195;** **196;** **197;** **198;** **199;** **200;** **201:**а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2; **202;** **203;** **204;** **205:**а, б, 1, 2, 3, 5; **206;** **207;** **208:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **209;** **210:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **211;** **212;** **213;** **214;** **215;** **216;** **217;** **218;** **219;** **220:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **221;** **222;** **223:**а, б, в, г, д, е, ж, м, н, о, п, р, у, х, 1, 2, 3; **224:**а, б, в, г, д, е, 2, 3, 5, 6; **225;** **226:**а, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3; **227;** **228;** **229;** **230;** **231;** **232;** **233;** **234;** **235;** **236;** **237;** **238;** **239;** **240;** **241:**а, б, в, г, е, ж, к, н, о, р, 1, 2, 3; **242;** **243;** **244;** **245;** **246:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, 1, 2, 3; **247;** **248:**а, б, в, г, е, ж, з, к, п, р, с, т, у, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **249:**б, в, е, ж, и, 1, 2, 3, 4; **250:**а, б, в, г, е, к, м, п, р, с, т, ф, х, ц, ш, а1, в1, ж1, 1, 3, 5, 7, 9, 10; **251:**а, б, в, г, д, з, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **252;** **253;** **254;** **255;** **256:**а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2; **257:**б, в, г, д, е, ж, з, и, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **258:**а, б, в, г, д, з, л, н, т, у, 1, 2, 3, 4, 7, 8; **259:**а, б, в, г, д, з, и, к, м, н, о, р, с, т, у, ф, ш, щ, ю, я, а1, 1, 2, 4, 6, 7, 8; **260:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **261:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, м, н, р, с, у, ф, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **262;** **263:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, б1, в1, г1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **264;** **265:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12; **266:**а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, а1, б1, в1, 1, 2, 3, 4, 5; **267:**б, в, е, к, л, м, н, р, у, ф, ц, ш, ю, а1, б1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, р1, с1, т1, 1, 2; **268:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, н,

с, у, ф, ц, щ, ю, я, г1, д1, е1, з1, и1, м1, о1, п1, р1, с1, 1, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15; **277:**л; **299:**л, с, в1, к1, л1; **300:**е, с, у; **301:**а, б, в, г, д, 1, 2; **302:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; **303:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **304:**а, б, в, е, ж, л, п, р, т, у, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **305;** **306:**а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **307:**а, б, в, г, е, ж, 1, 2; **308;** **309:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 4, 5, 8; **310:**а, б, г, д, е, ж, 1, 3, 4, 9; **311;** **312;** **313;** **314:**а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **315:**а, б, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **316:**а, в, д, е, ж, з, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **317:**а, г, д, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **318:**а, б, в, г, д, е, ж, з, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **319;** **320;** **321;** **322;** **323:**а, в, г, д, е, ж, з, 1, 2; **324;** **325;** **326;** **327:**а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **328;** **329;** **330;** **331;** **332;** **333;** **334:**а, в, г, д; **335;** **336;** **337;** **338;** **339;** **340;** **341;** **342;** **343:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **344:**а, б, в, г, д, и, к, л, м, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **345:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **346;** **347;** **348;** **349;** **350;** **351;** **352;** **353;** **354;** **355:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **356:**а, б, в, г, д, е, ж, 1; **357:**а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **358:**б, в, д, 1; **359;** **360;** **361;** **362;** **363;** **364;** **365:**а, б, в, д, е, 1, 2, 3; **366;** **367;** **368:**а, б, в, ж, з, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **369:**а, б, д, е, з, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, 1, 2, 3; **370:**а, б, г, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, с, у, ф, х, ш, щ, ю, я, а1, б1, 1, 2; **371:**а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, у, ф, ч, ш, 1, 2, 3, 4; **372:**а, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **373:**а, г, д, е, ж, з, и, к, о, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, 1, 2; **374:**а, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2; **375;** **376;** **377;** **378;** **379;** **380;** **381;** **382;** **383;** **384:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3, 4, 5; **385:**а, б, в, г, д, е, ж, к, о, п, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, а1, б1, в1, г1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **386:**а, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **387;** **388:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2; **389:**а, в, г, д, е, ж, к, л, 2, 3; **390:**а, б, в, г, д, ж, м, с, 1, 3; **391:**а, б, в, г, д, е, з, и, м, н, п, р, с, т, 1, 2, 3; **392:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, а1, в1, д1, ж1, и1, к1, м1, н1, п1, р1, с1, т1, х1, ч1, ш1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2, е2, ж2, з2, и2, л2, м2, н2, о2, р2, с2, т2, у2, ф2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43; **394:**а, б, в, г, д, м, н, о, п, р, с, у, ф, ш, щ, я, а1, б1, в1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32; **395:**в, г, ж, з, к, л, н, о, р, т, у, х, 2, 3, 4; **396:**б, в, г, д, е, з, и, н, п, р, у, ф, ц, я, в1, и1, о1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **397:**а, б, в, г, д, з, и, м, о, п, р, т, ф, х, ц, ч, я, б1, г1, ж1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **398:**б, в, ж, и, к, м, н, о, 1; **399:**а, б, в, г, ж, з, 1, 2; **400:**а, б, в, г, д, з, и, л, н, р, с, у, ф, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3; **401:**а, в, г, д, е, ж, з, и, о, ц, ч, я, а1, 1, 2, 3, 4; **402:**а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **403:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, 1, 2, 3; **404:**а, б, в, г, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ю, б1, ж1, з1, и1, к1, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **405:**а, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 2, 3; **406:**а, б, в, г, д, з, 3; **407:**б, д, з, и, м, с, у, ч, ш, ю, я, а1, б1, г1, д1, е1, ж1, и1, к1, л1, м1, п1, ф1, х1, ц1, ч1, ю1, а2, б2, в2, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18; **431:**а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **432;** **433;** **434:**б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4; **435:**а, б, в, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **436;** **437;** **438;** **439;** **440;** **441;** **442:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, н, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, в1, 1, 2, 3, 4; **443:**а, е, ж, з, и, м, н, 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **444;** **445:**а, в, г, д, е, ж, з, и, м, н, о, п, р, с, т, 1, 6, 7, 8, 9; **446;** **447;** **448:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **449:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 2, 3, 4, 5, 6; **450:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 3, 4, 5, 6; **451;** **452:**а, б, в, г, з, и, к, л, н, 1, 2, 3, 6, 8, 10; **453;** **454;** **455:**а, б, в, г, 2, 4, 5, 6, 7, 8; **456:**а, б, в, г, д, е, ж, и, л, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5; **457:**а, б, в, д, е, ж, з, к, л, н, 1; **458;** **459:**б, в, г, д, е, 1, 2; **460:**б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **461;** **462;** **463;** **464;** **465;** **466:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **467:**а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8;

468:а, б, в, г, ж, з, и, 1, 2, 3; **469;** **470;** **471;** **472;** **473;** **474:**а, б, в, д, е, ж, з, и, 2; **475;** **476;** **477:**а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, 1, 2; **478;** **479;** **480;** **481:**а, б, в, г, д, 1; **482:**а, б, в, г, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **483;** **484:**а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **485:**а, б, в, е, 1, 2, 3, 4, 5, 7; **486:**а, б, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11; **487:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, 1; **488:**в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5; **489:**б, в, г, д, 1, 2, 3; **490:**а, б, в, е, ж, з, и, 1; **491;** **492;** **493:**а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5; **494:**б, в, г, е, ж, з, и, к, л, н, о, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **495:**а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, у, ф, х, ц, ч, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **496:**а, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **497:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16; **498:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, 1, 2, 3; **499:**а, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **500;** **501:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3; **502:**а, б, в, г, ж, и, н, 1, 2, 3, 4, 5; **503;** **504:**а, в, г, д, е, и, к, м, н, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **505:**а, б, в, г, е, ж, и, л, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4; **506:**а, б, г, д, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **507:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **508;** **509;** **510;** **511;** **512:**а, б, в, г, д, ж, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, 1, 2, 3; **513:**а, д, е, ж, з, и, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **514:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, р, с, т, ц, 1, 4, 5, 7; **522:**а, б, г, д, 1, 2, 3; **523:**б, в, г, 1, 2; **524:**а, б, в, д, е, ж, к, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **525;** **526:**б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4; **527:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, н, 1; **528:**а, б, в, г, 1, 2; **529;** **530;** **531:**а, б, в, д, е, з, и, 1, 2, 3, 4, 5; **532:**а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3; **533;** **534;** **535;** **536:**г, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4; **537:**а, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5; **538;** **539:**а, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **540:**а, б, и, к, л, п, р, с, 1, 3, 4; **543:**а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, с, т, у, ф, х, ц, ш, щ, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **544:**а, б, в, е, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **545:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **546:**б, в, г, д, е, з, л, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **547:**а, б, в, е, и, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8; **548:**а, б, в, г, д, е, з, и, л, м, о, п, р, с, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **549:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3; **550:**а, б, в, г, д, е, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **551:**г, д, е, ж, з, к, л, м, о, п, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **552:**а, б, в, г, д, е, м, н, п, с, т, у, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11; **559:**г, д, е, ж, и, к, л, н, о, 2, 3, 4, 5, 6; **560:**б, в, д, е, ж, 1, 2; **561:**а, в, г, д, и, к, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **562:**б, в, г, д, ж, з, и; **563:**а, б, в, г, н, 1, 2, 3, 4; **564:**а, б, в, е, ж, л, 1, 2; **565:**б, в, г, д, е, ж, и, к, л, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **566;** **567:**а, б, в, г, е, ж, 1; **568:**а, ж, и, к, о, т, ф, х, ч, ш, щ, а1, в1; **569:**б, д, ж, з, и, к, л, м, с, т, у, ч, в1, е1, з1, м1, н1, о1, р1, ц1, ч1, я1, а2, б2, 1, 2, 3, 5, 6, 8; **570:**а, б, в, е, ж, 1; **571:**а, в, г, д, е, ж, к, 1, 2, 3, 4, 5; **572:**а, в, г, е, ж; **573:**б, в, г, д, е, 1; **574:**а, б, в, г, д, к, л, м, н, о, п, р, с, ц, щ, а1, г1, д1, е1, ж1, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **575;** **576:**а, б, в, г, е, 1, 2, 3; **582:**а, г, м, н, п, х, я, а1, в1, г1, ж1, н1, о1, с1, т1, ф1, ц1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10; **583:**в, г, д, з, и, л, о, п, с, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11; **584:**б, г, ж, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **585:**б, г, и, л, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ю, я, д1, е1, з1, и1, н1, о1, т1, ф1, ш1, в2, г2, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20; **586:**а, б, г, д, 1; **587:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, у, ф, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; **588:**б, в, г, д, е, и, м, п, т, ф, х, ч, ш, ю, а1, г1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, ф1, х1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **589:**б, в, г, д, з, и, к, о, 1, 2, 3, 4; **590:**а, б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1; **591:**а, б, д, 1, 2; **623:**а, б, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, с, ч, ш, щ, ю, б1, в1, е1, ж1, з1, и1, м1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16; **624:**а, б, е, л, н, п, р, с, т, у, х, ч, я, б1, г1, е1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, 1, 4, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23; **625:**а, б, д, е, к, м, п, х, щ, ю, я, 1, 2, 3, 4; **627:**а, е, з, л, м, р, с, т, 1, 2, 4, 5, 6; **628:**а, в, г, е, ж, и, к, н, п, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, а1, б1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **629:**а, в, г, д, ж, з, и, л, м, н, 1; **630:**а, б, ж, и, к, 1, 2, 5; **631:**1, 2, 5, 8; **632:**г, е, 1, 2, 3, 6, 7, 9, 11, 12, 13; **633:**а, б, в, г, д, е, и, к, м, н, о, р, 1, 2, 3, 4; **634;** **635;** **636:**а, б, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2; **637;** **638;** **639;** **640;** **641:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15; **642:**а, б, г, е, к, л, м, н, о, п, р, у, ш,

1, 2, 3, 4; **643**:а, б, в, д, е, з, и, к, л, с, т, х, ц, ч, ш, а1, б1, 1, 2, 4, 5, 6, 8, 11, 13, 14; **644**:а, б, е, к, м, р, с, 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13; **645**:а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, х, ц, ч, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19; **646**:а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, с, ф, х, ш, щ, ю, я, б1, в1, д1, е1, ж1, з1, и1, л1, м1, н1, о1, п1, 1, 2, 5, 7, 8, 9; **647**:а, в, д, ж, о, с, т, у, х, ч, ю, а1, б1, д1, е1, ж1, 1, 3, 4, 5, 6; **648**:б, в, г, д, е, ж, з, к, л, п, р, т, у, ф, я, а1, г1, 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12; **649**:а, б, г, е, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5; **650**:а, б, в, г, ж, з, и, к, н, п, р, 1, 2, 3, 4, 5; **651**:а, г, д, е, и, н, о, п, р, с, ф, х, ч, а1, в1, г1, д1, е1, з1, и1, к1, м1, н1, п1, с1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14; **652**:а, б, г, ж, и, н, о, р, т, у, х, ш, ю, в1, е1, л1, 1, 2; **653**:а, г, е, з, к, о, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **654**:а, в, г, д, ж, з, о, п, р, с, ф, ц, ш, щ, я, в1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13; **655**:а, б, д, и, п, р, т, х, ч, ш, щ, я, б1, г1, д1, е1, ж1, и1, к1, л1, м1, н1, п1, т1, у1, ф1, ц1, ч1, щ1, я1, а2, в2, г2, е2, ж2, з2, м2, н2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **656**:ж, к, м, о, р, с, у, ф, ц, ш, щ, я, а1, 2, 5, 6, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17; **657**:д, и, л; **658**:в, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **659**:д, 1, 2, 3, 4; **660**:ж, и, р, с, ф, ч, щ, ю, г1, ж1, 1, 2, 3, 4; **661**:б, в, ж, з, и, л, м, н, о, р, т, ц, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12; **700**; **701**; **702**; **704**:а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, у, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18; **705**; **706**:а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, л1, м1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **710**:в, г, д, е, з, и, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **711**:а, б, и, к, м, о, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11; **713** - с обща площ **30 069,3 ха**, от която 28 119,8 ха залесена и 1 949,5 ха незалесена.

ЗАПЛАХИ

1. Намаляване на процента на лесистост на ТП ДГС Панагюрище.
2. Намаляване на процента на ГФС.
3. Изчистване на насажденията от мъртва и биотопна дървесина, в т.ч. дървета с хралупи, единични и групи със стари дървета.
4. Залесяване на естествени открити пространства.
5. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 2

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване лесистостта на ТП ДГС Панагюрище.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение.
3. Най-малко 5 % от горите, включени във ВКС 2 трябва да бъдат отделени за осигуряване на гори от основно представените горскодървесни видове, които са във фаза на старост (Old-growth forests).
4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържат определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
6. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав.

7. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. Да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение на територията на ТП ДГС Панагюрище.

8. Да не се допуска изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси.

9. След нарушения вследствие на абиотични, биотични и антропогенни причини, да се допуска протичане на естествени сукцесионни процеси, а при доказана необходимост от залесяване да се работи с местни пионерни видове и групови(мозаечни) схеми на залесяване.

10. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията. При планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на организмите – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и лесистост.

2. Мониторирането се извършва всяка година по документи и снимки. Да се използват действащите лесоустройствени проекти, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, стопански планове и т.н.

3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.

4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, касаещи някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконна сеч, разработване на мини, неустойчиво земеделие и др.

5. Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки, когато е възможно.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ. РЕДКИ, ЗАЩИТЕНИ ИЛИ ЗАСТРАШЕНИ ОТ ИЗЧЕЗВАНЕ ЕКОСИСТЕМИ, МЕСТООБИТАНИЯ ИЛИ РЕФУГИИ.

За България ГВКС представляват всички ГТ, включващи екосистеми от списъка на *Приложение 4* към ръководството. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитания на комплекс видове от специфични екологични и таксономични групи.

ГФС са гори в последната фаза от развитието си, в които дървостоят е достигнал значителна възраст, не е съществено повлиян от едроплощни природни нарушения и антропогенни въздействия и се характеризира с:

- **неравномерна пространствена и възрастова структура;**
- **наличие на стари живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид и месторастене;**
- **стоящи и паднали големи мъртви дървета в различни фази на разлагане.**

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСП на ТП ДГС Панагюрище. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към *Приложение 4* на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДГС Панагюрище са идентифицирани 8 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

В държавните гори територии на ТП ДГС Панагюрище са идентифицирани следните редки, застрашени или изчезващи екосистеми:

ВКС 3.3.- G1.2116 Dacio-Moesian ash-alder woods – Смесени крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша (*Alnus glutinosa*)- 91Е0

Смесени крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша (*Alnus glutinosa*). На места едификатори и съедификатори са бялата елша (*Alnus incana*), източният чинар (*Platanus orientalis*) и обикновеният ясен (*Fraxinus excelsior*). Участват още различни видове върби, най-често трошлива върба (*Salix fragilis*) и бяла върба (*S. alba*). Този тип галерийни гори се срещат по-често в ниския планински пояс и рядко в средния планински пояс. Развиват се върху влажни до мокри, спорадично заливани, отцедливи и проветриви почви (*Fluvisols*).

Смесените крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша се отличават от съобществата с доминиране и участие на този вид в низините и в долните течения на големите реки. В тях участието на увивни растения и термофилни видове е силно ограничено. Заливанията са редки и краткотрайни поради по-големия наклон и по-тесните крайречни долини.

Отрицателно действащи фактори. Нерегламентирани и неправилно изведени сечи, корекции и прочиствания на речните корита, строителство на инфраструктурни съоръжения и мини водоелектрически централи.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР и е приоритетно за опазване. Част от находищата му попадат в границите на защитени територии – национален парк „Рила“, природен парк „Витоша“ и др., и защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000.

Необходими мерки за възстановяване и опазване. Фитоценотични проучвания на местообитанието, разширяване на границите на защитените територии, в които се среща, разработване на горско-типологична схема за по-ефективно и природосъобразно стопанисване. Картиране и мониторинг на състоянието. Забрана на възобновителните сечи, подобряване на

охраната на горите и предприемане на дейности за възстановяване на местообитанието в площи незаети от гори или незалесени лесопригодни територии. Разработване и провеждане на информационно-образователни кампании за значението на местообитанието. Подобряване на охраната на горите.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания (Бисерков и др. 2011) с категория “застрашено местообитание”.

ГСУ Поибрене

65 о; **83** а – 2 подотдела с обща площ 1,0 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

409 г – 1 подотдел с обща площ 2,1 ха.

ГСУ Стрелча

Няма.

ГСУ Баня

Няма.

Обща площ 3,1 ха.

ВКС 3. 10. - G1.6921/G1.6931 – Southeastern Moesian and Balkan Range acidophilous beech forest - Ацидофилни гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) - 9110.

Ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Развиват се на сравнително бедни (понякога ерозирани), кисели кафяви светли горски почви (*Dystric Cambisols*) и ранкери (*Umbric Leptosols*), формирани главно върху диорит, гранит, риолит, пясъчници, кристалинни шисти и др. Заемат най-често стръмни склонове с различни изложения – както сенчести, така и слънчеви. Имат голям вертикален диапазон – от 700 до 1700 m надм. вис. В долната част на този диапазон (700–1100 m надм. вис.) горите са монодоминантни букови и смесени широколистни със сравнително голямо участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и зимен дъб (*Quercus dalechampii*), а на места и на бяла бреза (*Betula pendula*).

Консервационно значение. Ацидофилните букови гори в България заемат около 8500 ха. Имат важно противоерозийно значение.

Отрицателно действащи фактори. Нерегламентирани сечи, пожари, строителство на инфраструктурни съоръжения и почвена ерозия.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР. Находища на ацидофилни букови гори попадат в границите на защитени територии – националните паркове „Централен Балкан, „Пирин“, и „Рила“, природен парк „Врачански Балкан“ и др., и в защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура.

Необходими мерки за възстановяване и опазване. Картиране и мониторинг на най-запазените и уязвими находища на местообитанието и подобряване на охраната на горите.

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

178 и; 181 г; 219 о; 231 г – 4 подотдела с обща площ 23,3 ха.

ГСУ Бунай

353 о; 362 е; 376 з; 377 б – 4 подотдела с обща площ 16,1 ха.

ГСУ Стрелча

475 б – 1 подотдел с площ 1,1 ха.

ГСУ Баня

Няма.

Обща площ 40,5 ха.

ВКС 3.11. - G1.6922 Southeastern Moesian neutrophile beech forests, G1.6923 Southeastern Moesian subalpine beech forests, G1.6932 Balkan Range neutrophile beech forests, G1.6933 Balkan Range subalpine beech forests - Мезофитни гори с преобладание на бук – 9130.

Мезофитни гори с преобладание на бук, разположени на неутрални или близки до неутралните почви. Отличават се с богат видов състав в тревния етаж. Характерни растителни видове: обикновен бук (*Fagus sylvatica*), лазаркиня (*Galium odoratum*), бяла съсънка (*Anemone nemorosa*), жълта мъртва коприва (*Lamium galeobdolon*), дебриянка (*Sanicula europea*)- 9130.

Неутрофилните букови гори са най-разпространените в България букови гори. Формирани са на относително по-големи надморски височини от около 700 до около 1800 (2100) m при типичен планински климат. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски (*Eutric*, *Dystric* и *Mollic Cambisols*). Тези гори се развиват при среден хидротермичен режим и се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по-ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по-високите части на планините образува смесени широколистно-иглолистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България. Доминиращи видове най-често са *Anemone nemorosa*, *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum*, *Lamium galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora*.

На територията на ТП ДГС „Панагюрище” неутрофилните букови гори са представени от следните подтипове:

Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Типичните неутрофилни букови гори са най-разпространения тип букови гори в България. Заемат главно средната част на буковия пояс в диапазона 1000-1500 m надм. вис. в Стара планина, Средна гора, Осоговска планина, Беласица, Родопи, Рила, Пирин, Руй планина, Влахина, Конявска,

Васильовска планина и Микренски възвишения. Отличават се със сравнително ниско покритие на тревния синузий, в който най-често доминират *Dentaria bulbifera*, *Galium odoratum* и *Mycelis muralis*.

Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*). Този подтип включва гори върху бедни до средно богати, добре запасени с влага кафяви горски почви и сенчести склонове с надморска височина от 600 до 1500 m. Етажът на дърветата, в който често пъти субедификатори са *Carpinus betulus* и *Quercus dalechampii*, е със сравнително по-ниско покритие. По-високата почвена влажност определя участието на мезохигрофити като *Eupatorium cannabinum* и *Prunella vulgaris*. Основен доминант е *Festuca drymeja*. Постоянно присъствие имат също *Galium odoratum*, *Prenanthes purpurea* и *Rubus hirtus*.

Гори от мизийски бук (*Fagus sylvatica* ssp. *moesiaca*), разположени при надморска височина от 400 до 800 (1000) m, при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Характерни растителни видове: *Fagus sylvatica* ssp. *moesiaca*, *Carpinus betulus*, *Quercus*

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1300 m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по-висока въздушна и почвена влажност.

Отрицателно действащи фактори. Нерегламентирани и неправилно изведени сечи, пожари и строителство на инфраструктурни съоръжения.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР. Част от неутрофилните букови гори попадат в границите на защитени зони от Европейската екологичната мрежа Натура 2000 и др.

Необходими мерки за възстановяване и опазване. Картиране и мониторинг на най-запазените и уязвими местообитания и подобряване на охраната на горите.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “потенциално застрашено местообитание”.

ГСУ Поибрене

170 б, в, г, д, 704 г, и - б подотдела с обща площ 21,0 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

172 а, б, в, 173 а, б, в, г, е, ж, и, м, н, п, т, у, ф, х, 174 а, б, г, 175 а, в, д, ж, з, и, 176 б, в, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, 177 а, б, в, д, е, ж, з, и, 178 а, б, г, д, е, ж, з, 181 б, ж, з, 182 б, 186 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 187 а, б, в, г, е, ж, з, и, 188 а, б, в, г, д, ж, з, и, л, м, 189 а, б, в, г, е, з, и, к, 190 б, д, и, м, р, у, ц, ч, 191 а, б, ж, з, к, л, 192 а, б, г, е, з, 193 а, г, д, е, ж, з, и, 194 а, б, в, г, д, 195 а, в, г, е, ж, з, и, 196 а, б, в, г, д, е, ж, з, 197 а, б, в, г, д, е, ж, з, 198 а, б, г, е, ж, з, к, л, 199 а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, 200 а, б, в, д, е, ж, з, к, л, м, 201 а, б, в, г, д, ж, з, к, м, н, 202 а, б, в, г, е, ж, з, и, 203 а, б, в, г, д, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 204 а, в, г, д, л, м, 206 а, б, в, г, д, ж, з, к, л, м, о, р, с, у, 207 ж, 209 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 210 а, б, н, р, с, т, у, х, ц, ш, щ, я, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, 211 а, б, г, з, к,

л, м, о, п, у, ф, х, **212** б, д, е, и, т, х, ч, в1, г1, **213** г, д, е, з, и, к, л, **214** а, б, в, г, д, е, з, л, р, с, **215** в, е, ж, **216** е, з, **217** б, г, е, ж, н, о, п, р, с, т, **218** а, б, е, н, р, у, ф, х, ц, **219** а, в, г, д, е, з, и, **220** б, в, г, д, е, ж, **221** б, в, д, е, з, л, **222** д, **224** а, б, **225** а, в, **226** а, в, г, е, з, и, к, **227** б, в, г, д, е, ж, з, **228** а, б, **229** а, б, в, г, **230** а, е, ж, к, **231** а, б, в, **232** б, в, е, **233** в, г, д, е, ж, **234** а, б, в, **235** а, б, в, г, е, ж, з, **236** а, б, г, д, **237** а, б, в, **239** а, **255** в, г, д, е, ж, з, и, **256** а, б, в, г, **264** а, б, л, **265** а, б, в, д, **701** у - 420 подотдела с обща площ 2 679,5 ха.

ГСУ Бунай

305 а, в, д, е, з, и, **306** а, б, е, з, к, л, **307** а, б, в, г, е, ж, **308** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **309** а, б, г, д, е, з, **310** а, б, г, е, ж, **311** а, б, в, г, **312** а, б, в, г, е, з, и, **313** а, г, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, с, т, **314** б, в, г, е, ж, **316** а, в, д, е, ж, з, л, м, **318** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, **319** а, б, в, г, е, ж, з, и, н, **320** а, б, д, е, з, и, к, л, н, **321** а, б, г, е, ж, з, **322** а, в, г, д, е, ж, к, **323** б, в, г, д, е, ж, **324** а, б, в, г, е, **325** а, б, к, н, **326** б, г, ж, и, к, л, **327** а, б, в, г, д, е, ж, **328** а, **329** а, **331** а, г, **332** а, б, **333** а, б, в, **334** а, в, **335** а, м, **336** а, в, д, з, и, **337** а, б, в, м, у, ф, х, ц, **338** а, б, в, г, д, е, ж, и, к, **339** а, е, ж, и, н, у, **340** а, в, г, д, е, ж, з, и, л, **341** а, б, г, д, ж, и, к, п, р, **342** а, б, в, д, ж, з, и, **343** а, б, в, г, д, ж, л, м, п, т, **344** а, в, и, м, п, **345** а, б, в, г, д, е, ж, к, л, м, н, р, т, у, х, ц, ч, **346** а, б, **347** а, б, в, **348** а, б, в, г, д, **349** а, б, в, е, ж, и, к, л, м, н, о, **350** а, в, г, е, з, и, **351** а, г, е, н, р, с, т, **352** д, **353** б, в, д, е, з, к, м, р, у, **354** в, **355** а, в, г, **356** а, б, в, г, д, ж, **357** г, д, з, и, к, л, **358** б, в, д, **359** а, б, **360** а, б, в, г, **361** а, б, **362** а, б, **363** д, е, **364** а, б, в, **365** а, б, в, д, е, **366** з, к, л, **376** в, г, д - 331 подотдела с обща площ 2 292,0 ха.

ГСУ Стрелча

459 б, г, д, **460** б, **461** а, в, **462** а, б, в, е, **463** а, б, г, д, е, л, н, п, **464** а, е, **470** б, **471** а, д, е, ж, **472** а, б, в, г, **473** и, к, **475** г, е, ж, **476** е, ж, з, и, **477** д, е, з, л, **478** в, **480** а, в, е, **481** б, **493** а, **533** а - 49 подотдела с обща площ 398,6 ха.

ГСУ Баня

458 а – 1 подотдел с обща площ 3,6 ха.

Обща площ 5 394,7 ха.

ВКС 3.13. – G1.69 – Thermophilous Moesian beech forests - Мизийски букови гори - 91Wo.

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1000 (1300) m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по-висока въздушна и почвена влажност. Почвите са кафяви горски (*Cambisols*) и по-рядко канелени горски (*Chromic Cambisols*) и рендзини (*Rendzic Leptosols*). Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В по-ниските участъци

съедификатори са предимно дървесни видове с южен произход и разпространение – *Acer hyrcanum*, *Corylus colurna*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Sorbus torminalis* и *Tilia tomentosa*.

Известни са две асоциации, представящи основните подтипове на това местообитание:

1. Термофилни мизийски букови гори (асоциация *Galio pseudaristati Fagetum*).

Отличават се от калцифилните букови гори, отнасяни към същата асоциация екологично (развиват се на неутрални и слабо кисели почви) и флористично (с изключение на *Neottia nidus-avis*, почти не се срещат видове от сем. *Orchidaceae*). Тези гори имат по-ясно изразен термофилен видов състав. Срещат в диапазона от 100 до 900 m надм. вис. в Стара планина, Витоша, Голо бърдо, Люлин, Руї планина, Драгоевска планина, Микренски възвишения, Лозенска планина, Средна гора, Източни Родопи и Момино плато.

2. Мезофилни мизийски букови гори (асоциация *Aremonio agrimonoidis-Fagetum sylvaticae*).

Към тази асоциация се отнася по-голямата част от мизийските букови гори в България. Те имат сравнително по-мезофитен видов състав. Описани са две субасоциации. Съобществата от субасоциацията *violetosum reichenbachianae* са разпространени на по-малки надморски височини (500–1100 m) в Стара планина, Васильовска планина, Беласица, Влахина, Конявска, Средна гора, Пирин, Източни Родопи, Руї планина, Витоша, Микренски възвишения.

Отрицателно действащи фактори. Нерегламентирани сечи, пожари, паша, строителство и експлоатация на инфраструктурни съоръжения. Намирайки се в по-гъсто населените ниски части на планините, мизийските букови гори са подложени на засилен антропогенен натиск.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР. Част от мизийските букови гори попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000.

Необходимите мерки за възстановяване и опазване. Картиране и мониторинг на най-запазените и уязвими местообитания. Увеличаване на дела на площите на местообитанието включени в защитени територии. Предприемане на действия, свързани с подобряване на охраната на горите.

ГСУ Поибрене

22 в, 137 б, 138 а, 141 в, 143 а, 144 б, д, е, 145 н, 704 д - 10 подотдела с обща площ 72,8 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

225 н, 229 е; 238 а - 3 подотдела с обща площ 10,7 ха.

ГСУ Бунай

317 г, 330 д, 353 ф, 354 а, д, з, 366 д, ж, 376 е, 378 а, 379 б, 403 ж – 12 подотдела с обща площ 84,5 ха.

ГСУ Стрелча

466 б, ж, 467 а, 468 а, 469 а, 470 а, 476 а, в, 481 а, г, 498 г, 502 н, 509 е, 525 а, б – 15 подотдел с площ 87,7 ха.

ГСУ Баня

458 в,г - 2 подотдел с площ 9,2 ха.

Обща площ 264,9 ха.

ВКС 3.16. - G1.737 – Edstern sub Mediterranean white oak woods - Гори от космат дъб (Quercus pubescens)- 91AA.

Чисти или смесени с други термофилни видове гори от космат дъб по ниските възвишения в Тракийската низина, Тунджанската равнина и по южните склонове на Средна гора, които се развиват в условията на преходно-континентален климат, показват смесени характеристики между континенталните и средиземноморските съобщества. В състава им преобладават другите ксеротермни дъбови гори, основно на благуна (*Quercus frainetto*), на келявия габър (*Carpinus orientalis*), а в Кресненското дефиле – на дървовидната хвойна (*Juniperus excelsa*).

Отрицателно действащи фактори. Голи и постепенни сечи, замяна с горски култури от нетипични за района видове (черен и бял бор), активна паша на селскостопански животни (главно на кози), пожарите, общото засушаване на климата, строителство на комуникационни и транспортни съоръжения (пътища, ж. п. линии и др.), кариери и открити мини (особено в Източни Родопи), ерозия.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР и е приоритетно за опазване. Някои от най-представителните находища попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000.

Необходими мерки за възстановяване и опазване. Ограничаване на факторите, оказващи отрицателно въздействие върху екосистемите – паша, голи сечи, пожари. Интегриране на местното население в процеса на възстановяване на горите чрез разумното им ползване. Стопанисване на горите, насочено към превръщането им в семенни и подобряване на здравословното им състояние чрез прилагане на подходящи лесовъдски практики. Дейности за възстановяване, картиране и мониторинг на всички запазени фитоценози. Обявяване на някои от представителните ценози на космат дъб за защитени територии.

ГСУ Поибрене

76 б, д, 83 г, е, 149 м, т - 6 подотдела с обща площ 43,2 ха.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

413 г; 422 ж, и, к – 4 подотдела с обща площ 22,8 ха.

ГСУ Стрелча

555 а1, 558 у, 559 л, н, 560 б, 588 т, 598 и1, 599 д, е, з, к, б1, 600 б, 601 а, н, 602 б, д, ж, з, 603 к, 604 г, к, 605 з, 709 к, п, с, т, 712 а, ю, я – 30 подотдел с площ 166,0 ха.

ГСУ Баня

425 в, 430 а, м, 611 а1, 618 в, 622 и, 659 д, 660 ж1 - 8 подотдел с площ 35,5 ха.

Обща площ 267,5 ха.

ВКС 3.21. - G1.7 C41 – Silver lime woods - Гори с доминиране на сребролистна липа (Tilia tomentosa) - 91Zo.

Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. Те срещат се в хълмистите и предпланински райони, върху льосова или варовикова подложка. Заемат главно склоновете със северно и

източно изложение, с наклон от 5 до 45°. В тези гори няма същинска лятна суша, поради по-малкото изпарение и по-ниските температури през лятото. Високият им склоп не позволява формирането на богат тревен етаж, който допълнително би увеличил транспирацията и осушаването на почвата.

Отрицателно действащи фактори. Мащабни голи сечи, прекомерно ползване на дървесина, паша на домашни животни, осветляване и проникване на туйфести житни треви, общото засушаване на климата. Негативно въздействие оказва събирането на липов цвят, при което се секат цели дървета и големи клони.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР. Някои от горите на сребролистна липа попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000. В част от липовите гори се прилагат изборни лесовъдски системи за управление и стопанисване. На много места са създадени и горски култури на сребролистна липа.

Необходими мерки за възстановяване и опазване. Флористични и фитоценотични проучвания, по-широко приложение на изборните лесовъдски системи, съобразени със съвременните схващания за устойчиво и природосъобразно управление на биологичните ресурси, дейности по възстановяване, картиране и мониторинг на най-запазените и уязвими фитоценози на сребролистна липа, както и обявяването им за защитени територии.

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “застрашено местообитание”.

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

Няма.

ГСУ Стрелча

Няма.

ГСУ Баня

432 м; 449 е; 615 и; 639 г – 4 подотдела с обща площ 6,2 ха.

Обща площ 6,2 ха.

ВКС 3.37 – G3.616 – Rhodopide white-barked pine forests – Естествени ксеромезофитни монодоминантни и смесени гори на *Pinus heldreichii* с участието на *Pinus mugo*, *Pinus nigra*, *Pinus sylvestris*, *Pinus peuce*, *Picea abies* и *Abies alba* - 91СА.

Гори, доминирани от бял бор (*Pinus sylvestris*), на планински склонове със слънчеви изложения, предимно на силикатни и по-ограничено на варовити терени. Имат разнообразна структура и богат видов състав. Участието на други дървесни видове (в различни съотношения) е признак за динамичния статус на част от тях.

Отрицателно действащи фактори. Мащабни голи сечи, прекомерно ползване на дървесина, паша на домашни животни, осветляване и проникване на туйфести житни треви, общото

засушаване на климата. Негативно въздействие оказва събирането на липов цвят, при което се секат цели дървета и големи клони.

Взети мерки за опазване. Местообитанието е включено в Приложение № 1 на ЗБР. Някои от горите на сребролистна липа попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000.

Необходими мерки за възстановяване и опазване. Флористични и фитоценотични проучвания, по-широко приложение на изборните лесовъдски системи, съобразени със съвременните схващания за устойчиво и природосъобразно управление на биологичните ресурси, дейности по възстановяване, картиране и мониторинг на най-запазените и уязвими фитоценози на сребролистна липа, както и обявяването им за защитени територии.

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

314 д, 339 п- 2 подотдела с обща площ 4,3 ха.

ГСУ Стрелча

Няма.

ГСУ Баня

Няма.

Обща площ 4,3 ха.

ВКС 3.8. Гори във фаза на старост (Old growth forests).

Горите във фаза на старост (ГФС) са гори в последната фаза от развитието си, в които дървостоят е достигнал значителна възраст, не е съществено повлиян от едроплощни природни нарушения и антропогенни въздействия и се характеризира с неравномерна пространствена и възрастова структура, наличие на стари живи дървета с диаметри, близки до максималните за съответния дървесен вид и месторастене, стоящи и паднали големи мъртви дървета в различни фази на разлагане.

Поне 5% от територията на горскостопанската единица се определя като гори във фаза на старост, в които не се допуска човешка намеса. При липса на достатъчно гори с характеристики на горите във фаза на старост, се определят гори с потенциал за превръщането им в такива, които се управляват по начин, водещ до формиране на характеристики на ГФС. В тях не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на едроплощни природни нарушения, заемащи над 30 % от площта на съответната гора във фаза на старост.

10 % от територията на горскостопанската единица се определя като представителни образци от естествени екосистеми. В тях не се допускат горскостопански дейности, освен дейности по възстановяване до състояние, близко до естественото. Като част от тях се включват определените гори във фаза на старост.

СПИСЪК

**на представителни образци от естествени екосистеми и гори във фаза на старост
в района на ТП ДГС Панагюрище**

Тип горски екосистеми	Местообитание	Площ по тип екосистема, ха	10 % представителни образци		% от общата площ на типа екосистема	5% ГФС		% от общата площ на типа екосистема	
			Отдел / подотдел	Площ		Отдел / подотдел	Площ		
Букови гори от типа Luzulo fagetum	9110		376-з	1.8		376-з	1.8		
			377-б	9.2		377-б	9.2		
				11.0			11.0		
Букови гори	9130		175-а	15.3					
			175-ж	11.5					
			176-з	5.8		176-з	5.8		
			176-р	1.3		176-р	1.3		
			177-а	4.4		177-а	4.4		
			177-в	9.3		177-в	9.3		
			177-д	4.0		177-д	4.0		
			178-а	1.7		178-а	1.7		
			178-б	2.0		178-б	2.0		
			178-е	4.6		178-е	4.6		
			186-а	8.4					
			186-з	4.7		186-з	4.7		
			186-о	14.9					
			196-в	17.5		196-в	17.5		
			197-г	16.9		197-г	16.9		
			198-е	4.6					
			198-ж	18.0					
			221-в	7.0		221-в	7.0		
			221-д	2.7		221-д	2.7		
			221-е	3.1		221-е	3.1		
	222-д	12.1		222-д	12.1				
	232-е	19.5		232-е	19.5				

	305-е	3.8		305-е	3.8	
	306-а	2.1		306-а	2.1	
	306-б	1.0		306-б	1.0	
	307-а	6.5		307-а	6.5	
	307-б	13.4		307-б	13.4	
	307-г	3.4		307-г	3.4	
	307-ж	1.4				
	308-в	5.5		308-в	5.5	
	309-г	3.1		309-г	3.1	
	309-д	1.5		309-д	1.5	
	309-е	0.9		309-е	0.9	
	310-е	3.0		310-е	3.0	
	310-ж	1.6		310-ж	1.6	
	312-а	3.4		312-а	3.4	
	312-г	2.8		312-г	2.8	
	313-а	8.3		313-а	8.3	
	313-е	9.8		313-е	9.8	
	313-ж	0.3		313-ж	0.3	
	313-з	6.5		313-з	6.5	
	313-и	4.6		313-и	4.6	
	313-к	4.8		313-к	4.8	
	313-м	1.8		313-м	1.8	
	321-б	3.6		321-б	3.6	
	321-з	2.1		321-з	2.1	
	322-а	10.2		322-а	10.2	
	322-е	8.1		322-е	8.1	
	324-а	7.9		324-а	7.9	
	331-а	23.1				
	331-г	2.8		331-г	2.8	
	337-а	0.1		337-а	0.1	
	337-б	19.4				
	337-у	1.7				
	337-х	5.9		337-х	5.9	
	338-б	6.7		338-б	6.7	
	338-в	18.6				
	338-ж	0.6				
	338-к	0.2				
	339-а	8.6		339-а	8.6	
	343-в	0.1				

		345-p	1.8				
		355-a	1.0				
		356-г	4.3				
		356-д	6.4				
		357-г	0.2				
		358-д	26.6		358-д	26.6	
		359-a	18.4		359-a	18.4	
		359-б	17.4		359-б	17.4	
		364-a	10.8				
		364-б	31.6				
		365-б	14.5				
		365-в	17.2				
		365-д	18.8				
		366-з	26.5				
		366-л	1.5				
		461-a	9.9		461-a	9.9	
		461-в	12.9		461-в	12.9	
		462-a	8.7		462-a	8.7	
		462-б	4.2		462-б	4.2	
		462-в	6.5		462-в	6.5	
		463-a	4.1		463-a	4.1	
		463-б	6.2		463-б	6.2	
		463-г	6.5				
		463-д	0.8				
		463-e	15.6		463-e	15.6	
		463-л	4.8		463-л	4.8	
		463-н	3.9				
		463-п	12.5		463-п	12.5	
		464-a	14.6		464-a	14.6	
		464-e	9.1		464-e	9.1	
		472-a	9.3		472-a	9.3	
		472-б	22.5		472-б	22.5	
		472-в	20.2		472-в	20.2	
		472-г	0.1		472-г	0.1	
		480-a	3.3		480-a	3.3	
		5459,8	771.2	14.1		487.6	8.9
Термофилни букови гори	91Wo	22-в	0.9		22-в	0.9	
		141-в	4.6		141-в	4.6	
		229-e	2.8		229-e	2.8	

		330-д	4.1		330-д	4.1	
		353-Ф	1.3		353-Ф	1.3	
		354-а	1.2		354-а	1.2	
		354-д	11.8		354-д	11.8	
		354-з	11.2		354-з	11.2	
		366-д	1.6		366-д	1.6	
		366-ж	0.4				
		376-е	9.3		376-е	9.3	
		378-а	10.3		378-а	10.3	
		379-б	8.4		379-б	8.4	
		466-б	10.0		466-б	10.0	
		466-ж	2.4		466-ж	2.4	
		467-а	8.2		467-а	8.2	
		468-а	5.3		468-а	5.3	
		469-а	8.0		469-а	8.0	
		470-а	7.8		470-а	7.8	
		476-а	3.5		476-а	3.5	
		476-в	1.2				
		481-а	9.8		481-а	9.8	
		481-г	8.9		481-г	8.9	
		498-г	1.5		498-г	1.5	
		502-н	2.2		502-н	2.2	
		318,3	136.7	42.9		135.1	42.4
Гори от зимен дъб	9170	4-в	3.5		4-в	3.5	
		138-е	7.9		138-е	7.9	
		139-б	25.8		139-б	25.8	
		139-в	23.8		139-в	23.8	
		141-г	15.3		141-г	15.3	
		141-д	4.5		141-д	4.5	
		141-ж	18.5		141-ж	18.5	
		144-в	2.5		144-в	2.5	
		145-л	8.3		145-л	8.3	
		180-а	0.8		180-а	0.8	
		180-е	10.8		180-е	10.8	
		181-а	2.9		181-а	2.9	
		183-г	7.8		183-г	7.8	
		184-б	10.3		184-б	10.3	
		222-г	1.9		222-г	1.9	
		328-б	8.5		328-б	8.5	

	328-г	2.2		328-г	2.2	
	328-е	12.0		328-е	12.0	
	329-в	11.0		329-в	11.0	
	329-е	5.4		329-е	5.4	
	330-а	13.8				
	331-б	8.0		331-б	8.0	
	331-в	15.2		331-в	15.2	
	331-д	20.2		331-д	20.2	
	332-ж	3.7		332-ж	3.7	
	334-д	9.9		334-д	9.9	
	335-ж	19.2		335-ж	19.2	
	336-е	22.0		336-е	22.0	
	356-е	7.5		356-е	7.5	
	366-а	3.9				
	366-в	0.2				
	366-м	3.5				
	366-н	23.1				
	366-о	6.3				
	384-б	6.8				
	384-в	0.7		384-в	0.7	
	387-б	12.0				
	388-ж	19.5				
	402-а	5.3				
	449-б	12.4		449-б	12.4	
	450-г	10.3		450-г	10.3	
	450-и	13.7		450-и	13.7	
	451-а	11.1		451-а	11.1	
	453-б	13.7		453-б	13.7	
	461-г	9.9				
	461-е	24.9				
	465-а	14.4		465-а	14.4	
	465-б	2.2		465-б	2.2	
	465-в	21.1		465-в	21.1	
	465-г	6.6				
	465-д	14.0		465-д	14.0	
	465-е	0.3		465-е	0.3	
	465-ж	0.3		465-ж	0.3	
	465-з	0.1		465-з	0.1	
	465-и	0.1		465-и	0.1	

		465-к	0.8		465-к	0.8	
		468-з	2.0		468-з	2.0	
		469-г	27.8		469-г	27.8	
		469-е	1.4		469-е	1.4	
		471-в	1.2		471-в	1.2	
		473-з	5.6		473-з	5.6	
		476-д	15.0		476-д	15.0	
		479-б	2.1				
		479-в	8.0				
		480-б	13.0				
		492-а	2.0		492-а	2.0	
		494-ж	18.7				
		498-е	17.8				
		498-ж	17.8				
		498-м	1.0		498-м	1.0	
		499-д	18.9		499-д	18.9	
		499-л	0.9				
		499-м	11.4		499-м	11.4	
		499-н	13.9		499-н	13.9	
		503-а	20.8		503-а	20.8	
		503-б	20.2		503-б	20.2	
		504-в	8.9		504-в	8.9	
		523-в	17.4				
		527-д	2.9		527-д	2.9	
		527-ж	7.9		527-ж	7.9	
		528-а	19.8				
		528-б	16.5				
		528-в	0.8				
		529-г	22.3				
		531-а	11.8				
		531-б	21.9				
		531-е	4.4				
		532-а	10.6				
		532-б	8.9				
		532-в	25.1				
		532-д	9.5				
		532-е	18.2				
		6466,5	966.8	15.0		565.5	8.8
Дъбови гори с	91Мо	4-ж	21.6		4-ж	21.6	

участието на зимен дъб, благун, цер		24-а	5.5		24-а	5.5	
		24-е	10.6		24-е	10.6	
		24-р	3.6		24-р	3.6	
		42-и	12.6				
		42-м	19.9				
		73-л	5.8				
		73-ф	2.5		73-ф	2.5	
		74-а	15.6		74-а	15.6	
		75-в	20.3				
		76-н	4.0		76-н	4.0	
		135-а	9.0		135-а	9.0	
		136-е	2.7		136-е	2.7	
		136-н	3.0		136-н	3.0	
		140-б	23.7		140-б	23.7	
		145-б	1.6		145-б	1.6	
		146-а	7.8		146-а	7.8	
		146-б	5.4		146-б	5.4	
		147-з	18.1		147-з	18.1	
		147-л	4.4		147-л	4.4	
		148-ж	16.8		148-ж	16.8	
		148-и	15.0		148-и	15.0	
		152-б	12.7				
		155-е	16.2				
		155-ж	12.5		155-ж	12.5	
		386-а	14.9				
		386-е	12.0				
		408-и	5.4		408-и	5.4	
		410-и	25.6		410-и	25.6	
		411-а	24.7		411-а	24.7	
		434-е	20.1		434-е	20.1	
		435-з	11.0		435-з	11.0	
		435-к	3.7		435-к	3.7	
	435-л	3.7		435-л	3.7		
	436-г	21.2		436-г	21.2		
	437-б	9.6		437-б	9.6		
	444-е	15.6		444-е	15.6		
	444-ж	4.1		444-ж	4.1		
	445-г	3.9		445-г	3.9		
	511-а	7.9		511-а	7.9		

		554-а	0.5		554-а	0.5		
		568-к	0.3		568-к	0.3		
		568-ч	8.1		568-ч	8.1		
		568-а1	0.7		568-а1	0.7		
		569-з	3.4		569-з	3.4		
		569-л	5.0		569-л	5.0		
		569-у	0.1		569-у	0.1		
		569-в1	0.3		569-в1	0.3		
		569-з1	0.4		569-з1	0.4		
		569-о1	2.3		569-о1	2.3		
		569-а2	0.9		569-а2	0.9		
		570-в	22.7		570-в	22.7		
		571-д	8.1		571-д	8.1		
		571-ж	19.4		571-ж	19.4		
		571-к	6.3		571-к	6.3		
		574-а	17.3		574-а	17.3		
		574-б	12.1		574-б	12.1		
		574-ц	12.5		574-ц	12.5		
		583-в	5.8		583-в	5.8		
		584-г	8.0		584-г	8.0		
		585-с	8.6		585-с	8.6		
		611-б1	3.2		611-б1	3.2		
		712-п	0.1		712-п	0.1		
		712-р	0.2		712-р	0.2		
		712-с	9.1		712-с	9.1		
		5008,8		609.7	12.2		495.3	9.9
Гори от космат дъб	91AA	76-б	17.1					
		76-д	14.5					
		422-ж	5.5		422-ж	5.5		
		422-и	2.7		422-и	2.7		
		422-к	8.5		422-к	8.5		
		709-к	0.1		709-к	0.1		
		709-п	2.3		709-п	2.3		
		709-с	4.1		709-с	4.1		
		343,9		54.8	15.9		23.2	6.8
Липови гори	91ZO	432-м	3,8		432-м	3,8		
		21,9		3.8	17.4		3.8	17.4
Гори от келяв габър		4-а	4.7					
		4-б	26.3					

		5-а	18.9				
		5-б	13.2				
		5-и	18.2				
		6-а	2.9				
		6-б	15.4				
		6-г	10.3				
		6-е	15.1				
		73-б	6.8				
		73-к	9.8				
		73-р	9.2				
		73-с	12.9				
		74-б	22.1				
		74-г	20.6				
		75-а	18.2				
		75-б	11.4				
		75-г	5.9				
		81-а	22.6				
		81-д	12.8				
		81-ж	23.3				
		82-а	21.1				
		184-а	4.9				
		408-в	11.4		408-в	11.4	
		422-г	0.8		422-г	0.8	
		422-е	6.0		422-е	6.0	
		621-л	2.6				
		709-б	24.3		709-б	24.3	
		1710,7		371.7	21.7		42.5
							2.5
Незалесени площи	поляни	152-1	0.1				
		152-2	0.1				
		152-3	1.2				
		152-5	0.9				
		152-6	0.6				
		152-7	0.4				
		155-5	0.3				
		155-7	0.3				
		155-10	1.5				
		221-2	24.7				
		322-1	0.2				
		336-2	0.1				

		336-3	0.1				
		337-1	0.3				
		337-2	0.3				
		337-3	0.2				
		337-4	0.2				
		337-5	1.9				
		337-7	9.9				
		337-10	0.6				
		338-2	0.1				
		338-3	0.5				
		338-6	0.4				
		338-7	0.3				
		339-1	0.7				
		339-2	0.9				
		364-1	0.5				
		365-1	1.6				
		365-2	0.6				
		365-3	3.0				
		402-2	1.2				
		499-2	0.7				
		499-4	0.1				
		499-9	1.0				
		619-2	8.9				
		710-4	12.4				
	голини	195-1	0.6				
		355-4	0.8				
		621-17	1.3				
		644-10	7.0				
	нелесопр. площ	362-д	1.0				
		366-б	0.7				
		422-з	11.2				
		422-л	8.7				
		461-б	4.4				
		531-в	1.1				
	нелесопр. голина	155-8	0.2				
		461-з	0.5				
		621-16	0.4				
		621-19	18.1				
	скали	152-4	0,1				

	див. нива		336-1	1.5				
			337-6	1.5				
			338-5	6.8				
			338-8	2.5				
		2114		145.2	6.9		1.7	0.1
Други площи			152-а	3.5				0
			152-д	5.0				
			153-а	6.2				
			153-б	1.6				
			153-д	1.1				
			153-ж	21.1				
			153-н	10.4				
			154-б	1.6				
			154-г	2.9				
			154-д	1.1				
			154-ж	0.5				
			154-и	17.3				
			155-и	1.3				
			155-к	1.5				
			184-в	16.4				
			184-ж	12.1				
			184-з	14.2				
			184-и	1.1				
			184-к	1.8				
			184-л	1.7				
			184-м	1.0				
			184-о	0.2				
			185-а	8.0				
			185-б	17.5				
			185-в	2.6				
			185-г	8.7				
			185-д	7.5				
			185-е	19.3				
			221-а	1.4				
			222-б	5.6				
			222-ж	1.6				
			232-ж	0.3		232-ж	0.3	
			233-к	0.2		233-к	0.2	

			238-л	1.9		238-л	1.9	
			243-в	9.7				
			243-г	17.0				
			243-д	13.7				
			243-з	20.7				
			243-и	0.2				
			317-р	3.8				
			384-а	1.6		384-а	1.6	
			385-щ	1.6				
			385-а1	1.7				
			385-г1	0.1				
			421-д	4.3		421-д	4.3	
			424-е	27.2				
			572-а	17.0		572-а	17.0	
			572-ж	11.2		572-ж	11.2	
		12367		328.0	2.7		36.5	0.3
ОБЩО		33823		3398.9	10.0		1800.5	5.3

Обща площ на представителните образци е 3 398,9 ха.

Обща площ на Гори във фаза на старост 1 800,5 ха.

ЗАПЛАХИ

1. Намаляване на процента на лесистост на ТП ДГС Панагюрище.
2. Намаляване на процента на ГФС.
3. Изчистване на насажденията от мъртва и биотопна дървесина, в т.ч. дървета с хралупи, единични и групи със стари дървета.
4. Залесяване на естествени открити пространства.
5. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. Горските екосистеми да се стопанисват по начин, който да поддържа и/или подобри природозащитното им състояние.
2. Препоръки за стопанисване на отделните видове горски екосистеми, представляващи ВКС 3, са представени в *Приложение 4А* от Националното ръководство за определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Да се извършват периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора. За разработването и прилагането на такава програма може да се наложат консултации с експерти в областта на дендрологията, ботаниката и природозащитата. Консултации и информация могат да се получат и от съответните институции (поделенията на МОСВ и ИАГ).

2. Програмата за мониторинг да се разработи със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Мониторинг се провежда най-малко веднъж годишно, но е възможно и сезонно отчитане, ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.

3. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, размерите, разположението и честотата, в която се срещат празни пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличие на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.

4. Да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.

5. Да се извърши обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което да запознае всички с ограниченията във връзка с наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

6. Да се потърси консултация с експерти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на съответната екосистема(и). При установяване необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или в защитени територии.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ. ОСНОВНИ ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ В ОПРЕДЕЛЕНИ СИТУАЦИИ ВКЛ. ОПАЗВАНЕ НА ВОДОСБОРИ И КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА НА УЯЗВИМИ ПОЧВИ И СКЛОНОВЕ.

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните групи гори, съгласно основните им функции:

- Гори - единствени източници на питейна вода;
- Гори от решаващо значение за водосбора;
- Гори с решаващо противоерозионно значение;
- Гори с пожарозащитни функции;
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички горски територии, в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба № 3 от 2002 г.

За ВКС се считат също и горски територии около и/или в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване.

1.1. Вододайна зона – “Панова река” в землището на гр. Панагюрище със санитарно-охранителни пояси, обособени съгласно заповед СОЗ-М-314/16.06.2017г. – отдели и подотдели:

- СОЗ пояс 1: **177 и, 178 з – с обща залесена площ 3,1 ха.**

- СОЗ пояс 2: **177 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1: 178 а, б, в, г, д, е, ж, и, 1, 2: 188 к, з, 5 – с обща 97,3 ха**, от която 90,2 ха залесена и 7,1 ха незалесена.

1.2. Вододайна зона – в землището на гр. Стрелча със санитарно-охранителни пояси, обособени съгласно заповед СОЗ-М-3/16.07.2003г. – отдели и подотдели:

- СОЗ пояс 2: **534 е – с обща залесена площ 6,7 ха.**

1.3. Вододайна зона – в землището на гр. Панагюрище със санитарно-охранителни пояси, обособени съгласно заповед МОСВ-РД-255/03.05.2018 г. – с обща площ 288 187 кв.м. Като се има в предвид, че вододайната зона е за подземни минерални води, не са отделяни подотдели, попадащи върху площта и.

1.4. Вододайна зона – в землището на гр. Стрелча със санитарно-охранителни пояси, обособени съгласно заповед СОЗ-М-307/14.09.2016 г. – с обща площ 852 000 кв.м. Като се има в предвид, че вододайната зона е за подземни води, не са отделяни подотдели, попадащи върху площта и.

1.5. Вододайна зона – в землището на гр. Стрелча със санитарно-охранителни пояси, обособени съгласно заповед СОЗ-М-361/15.04.2019 г. – с обща площ 676 270 кв.м. Като се има в предвид, че вододайната зона е за подземни води, не са отделяни подотдели, попадащи върху площта и.

1.6. Вододайна зона – в землището на гр. Стрелча със санитарно-охранителни пояси, обособени съгласно заповед СОЗ-М-308/14.09.2016 г. – с обща площ 74 020 кв.м. Като се има в предвид, че вододайната зона е за подземни води, не са отделяни подотдели, попадащи върху площта и.

Следващите защитни горски територии за защита на водите на територията на ТП ДГС “Панагюрище” не са приведени в съответствие с Наредба № 3 от 16.10.2000 г. на МОСВ, МЗГ, МРРБ, за условията и реда на проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г.). За някои от тези територии в настоящия момент община Панагюрище започва процедура по привеждане с Наредба № 3.

1.7. Горска територия за защита на водите “Банковски дол”, обособена като вододайна зона със Заповед № 7020/06.11.1958 г. на МКСБ, Протокол от 05.12.1978 г., съгласувателно писмо № 15054/30.12.1978 г. на МГПП и на основание на чл.5, ал.2 от ЗГ, отдели и подотдели №№ **641 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15: 642 а, б, г, е, к, л, м, н, о, п, р, у, ш, 1, 2, 3, 4: 643 а, б, в, д, е, з, и, к, л, с, т, х, ц, ч, ш, а1, б1, 1, 2, 4, 5, 6, 8, 11, 13, 14: 644 а, б, е, к, м, р, с, 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13; с обща площ 229,1 ха**, от която 202,8 ха залесена и 26,3 ха незалесена.

1.8. Горска територия за защита на водите “Бунайски масив”, обособена като вододейна зона с Протокол от 05.12.1978 г., съгласувателно писмо 15054/30.12.1978 г. на МГПП и чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели №№ **315** а, б, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10: **317** а, г, д, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6: **318** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, 1, 3, 4: **327** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4: **328** а, б, в, г, д, е: **329** а, б, в, г, д, е: **330** а, б, в, г, д, е, ж: **331** а, б, в, г, д, е, 1, 2: **332** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: **333** а, б, в, г, д, 1, 2: **334** в, г, д: **336** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7: **344** а, б, в, г, д, и, к, л, м, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: **345** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 14: **347** а, б, в, 1, 2, 3: **348** а, б, в, г, д, 1, 2: **349** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1: **350** а, б, в, г, д, е, ж, з, и: **351** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1: **352** а, б, в, г, д, 1: **353** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2: **354** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1: **355** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: **356** а, б, в, г, д, е, ж, 1: **357** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3: **358** б, в, д, 1: **359** а, б, 1, 2, 3: **360** а, б, в, г, 1, 2: **361** а, б, 1, 2, 3, 4: **362** а, б, в, г, д, е, ж, 1: **363** а, б, в, г, д, е: **364** а, б, в, 1: **365** а, б, в, д, е, 1, 2, 3: **366** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о: **372** а, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4: **373** а, г, д, е, ж, з, и, к, о, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, 1, 2: **374** а, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2: **375** а, б, в, г, д, 1, 2: **376** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1: **377** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4: **378** а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7: **379** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2: **380** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: **381** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9: **382** а, б, в, г: **383** а, б, в, г, д, е, ж, з, и: **384** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, 1, 2, 3, 4, 5: **385** а, б, в, г, д, е, ж, к, о, п, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, а1, б1, в1, г1, е1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16: **386** а, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4: **387** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3: **388** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2: **389** а, в, г, д, е, ж, к, л, 2, 3: **390** а, б, в, г, д, ж, с, 1: **391** а, б, в, г, д, е, з, и, м, н, п, р, с, т, 1, 2, 3: **392** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, а1, в1, д1, ж1, и1, к1, м1, н1, п1, р1, с1, т1, х1, ч1, ш1, ю1, я1, а2, б2, в2, г2, е2, ж2, з2, и2, л2, м2, н2, о2, р2, с2, т2, у2, ф2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 - **с обща площ 3 095,1 ха**, от която 3 002,3 ха залесена и 92,8 ха незалесена.

1.9. Горска територия за защита на водите “Елшица”, обособена като вододейна зона с Протокол от 05.12.1978 г. съгласуван с писмо № 15054/30.12.1978 г. на МГПП и на основание чл. 4, ал. 2, т. 1 от Правилника за прилагане на Закона за горите от 1998 г., отдели и подотдели №№ **647** а, в, д, ж, о, с, т, у, х, ч, ю, а1, б1, д1, е1, ж1, 1, 3, 4, 5, 6: **648** б, в, г, д, е, ж, з, к, л, п, р, т, у, ф, я, а1, г1, 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12: **649** а, б, г, е, з, и, к, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 4, 5: **650** а, б, в, г, ж, з, и, к, н, п, р, 1, 2, 3, 4, 5: **651** а, г, д, е, и, н, о, п, р, с, ф, х, ч, а1, в1, г1, д1, е1, з1, и1, к1, м1, н1, п1, с1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 **с обща площ 254,8 ха**, от която 236,6 ха залесена и 18,2 ха незалесена.

1.10. Горска територия за защита на водите на р. Златьовица, обособена като вододейна зона с Протокол от 05.12.1978 г., съгласувателно писмо 15054/30.12.1978 г. на МГПП и съгласно чл.4, ал.2, т.1 от Правилника за прилагане на Закона за горите от 1998 г., **съгласувана с работен проект**, предоставен от Община Панагюрище и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ (не е приведена към изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно - битово водоснабдяване), отдели и подотдели:

- СОЗ пояс 1: **307** ж, 1; **308** к - **с обща площ 1,6 ха**, от която 1,5 ха залесена и 0,1 ха незалесена.
- СОЗ пояс 2: **305** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 7: **306** а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4: **307** а, б, в, г, е, 2: **308** д, е, ж, и, 1, 2, 3 – **с обща площ 165,2 ха**, от която 161,7 ха залесена и 3,5 ха незалесена.

1.11. Горска територия за защита на водите “Оборище”, обособена като вододайна зона с Протокол от 19.08.1964 г. и одобрен на 16.09.1964 г. от ГНС град Пазарджик и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели №№ 176 о, п, р, 1: **180** а, б, в, г, д, е: **181** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: **182** а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4: **183** а, б, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14: **184** а, б, в, г, д, е, м, н, 1, 2, 3, 4 **с обща площ 186,4 ха**, от която 154,6 ха залесена и 31,8 ха незалесена.

1.12. Горска територия за защита на водите на р. Мулей, определена като вододайна зона със Заповеди №№ 1482/27.03.1993 г. и 2066/20.04.1955 г. на МКСВ; Протоколи от 03.08.1977 г. и 05.12.1978 г., одобрени от ОНС гр. Пазарджик и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели №№ **223** а, б, в, г, д, е, ж, м, н, о, п, р, у, х, 1, 2, 3: **224** а, б, в, г, д, е, 2, 3, 5, 6: **225** д, е, ж, з, и, к, л, 3: **226** ж, з **с обща площ 106,2 ха**, от която 103,6 ха залесена и 2,6 ха незалесена, **както и от работен проект**, предоставен от Община Панагюрище и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ (не е приведена към изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно - битово водоснабдяване), отдели и подотдели:

- СОЗ пояс 1: **225** н: **229** е: **232** ж: **233** к: **238** л – **с обща залесена площ 8,5 ха**.

- СОЗ пояс 2: **205** з, 5: **225** а, б, в, г, м, 1, 2: **226** а, в, г, д, е, з, и, к, 1, 2: **227** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3: **228** а, б, 1, 2, 3: **229** а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4: **230** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3: **231** а, б, в, г, 1, 2, 3: **232** а, б, в, г, д, е, 1, 2: **233** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2: **234** а, б, в, г, 1, 2, 3, 4: **235** а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12: **236** а, б, в, г, д: **237** а, б, в, г, д, е, 1, 2: **238** а, б, г, д, к, 1, 2, 3, 7 – **с обща площ 709,8 ха**, от която 663,9 ха залесена и 45,9 ха незалесена.

1.13. Горска територия за защита на водите р. Рогачовец, обособена със заповед № 6772/23.09.1954 г. на МКСВ, Протокол от 05.12.1978 г., съгласуван с писмо № 15054/30.12.1978 г. на МГГП и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели №№ **319** а, б, в, г, д, е, 1, 2: **320** к: **322** б, г, е, ж, к, 1: **323** а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2: **324** а, б, в, г, д, е, ж, з: **325** а, б, г, д, е, з, **1 с обща площ 223,0 ха**, от която 212,9 ха залесена и 10,1 ха незалесена, **както и от работен проект**, предоставен от Община Панагюрище и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ (не е приведена към изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване), отдели и подотдели:

- СОЗ пояс 1: **320** ж, з: **321** ж: **322** д – **с обща залесена площ 7,1 ха**.

- СОЗ пояс 2: **309** е, ж, з, 4: **310** з: **320** а, б, в, г, д, е, и, л, м, н, 1: **321** а, б, в, г, д, е, з: **322** а, в, з, и: **324** 1, 2 – **с обща площ 98,3 ха**, от която 88,5 ха залесена и 9,8 ха незалесена.

1.14. Горска територия за защита на водите р. Стрелчанска Луда Яна, обособена с Протокол от 05.12.1978 г., съгласувателно писмо № 15054/30.12.1978 г. на МГГП и съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели №№ **467** а, 1, 2, 4: **469** а, б, в, г, д, е: **470** а, б, в, г: **471** а, б, в, г, д, е, ж, 1: **472** а, б, в, г, 1, 2 **с обща площ 244,6 ха**, от която 237,6 ха залесена и 7,0 ха незалесена.

Горски чешми

1. Горска чешма - **31** / з, землище на гр. Поибрене.
2. „Далаверова чешма” - **108** ж, землище с. Оборище.

3. „Пионерската чешма” – **208** б, землище на гр. Панагюрище.
4. „Турска чешма” – **208** б, землище на гр. Панагюрище.
5. „Вонещи кладенец” – до **210** б, землище на гр. Панагюрище.
6. „Ралчова чешма” - **209** а, землище на гр. Панагюрище.
7. „Хайдушки кладенец” – **338/2**, землище на гр. Панагюрище.
8. „Бабина градина” - **464** н, землище на гр. Стрелча
9. Горска чешма – **641** г.

Каптажи гр. Панагюрище

1. Манзул - **310** / 4, за гр. Панагюрище.
2. Рогачовец - **325** / 1, за гр. Панагюрище.
3. Каптаж за гр. Стрелча - **467** а.
4. Каптажи с. Бъта – **431** о.
5. Каптаж за с. Елшица – **648/8**.

ЗАПЛАХИ

1. Намалвяване на пълнотата на насажденията под 0,5.
2. Складиране на дървесина непосредствено във водните течения.
3. Извършване на подвоз и извоз на дървесина, когато почвата е мокра и/или преовлажнена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. Горският стопанин е длъжен да се съобразява с режимите на стопанисване и опазване, съгласно Наредба 3 от 2002г. за санитарно-охранителните зони около водоемите за питейно и битово водоснабдяване.

2. Когато няма обособени санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода се използват посочените в определението за ВКС 4.1. изисквания. Да се разработят специфични мерки за стопанисване и опазване, съответстващи на изискванията на Наредба 3 от 2002г. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

- Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв. В случаите, когато водоизточника е каптаж или извор, поръчителна добра практика е зоната около него да се остави без лесовъдска намеса като остров на старостта;

- Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;

- Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;

- Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0,5, но и да не е по-висока от 0,8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;

- Забрана за използване на голи сечи;

3. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсации за пропуснатите ползи или увеличените разходи при стопанисването на тези гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се използва мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ или водностопанските фирми. За водоизточниците, които не са включени в горепосочения мониторинг, се провеждат периодични консултации със съответните заинтересовани страни.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

ВКС 4.2.1. Горски територии във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%.

Наименование на поройния водосбор	Землище	Държавни горски територии ха
Ливадски дол	Поибрене	231,6
Ралъов дол	Поибрене	120,6
Бощица	Поибрене	354,4
Мъти вир	Поибрене	359,7
Дълбоки дол	Поибрене	358,8
Луда Яна	Панагюрище	323,6
Дол Фанос	Поибрене	286,6

Обща площ - ДГГ – 2 035,3 ха.

ВКС 4.2.2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*).

На територията на стопанството няма.

ВКС 4.2.3. Горски територии, представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или включени в 200 метровата ивица под ГГГ.

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

175 ж, 176 в, з, и, 177 а, 186 з, 187 и, 188 к, л, 189 и, 192 з, 193 и, 194 д, 195 б, в, е, 196 б, з, 197 ж, 201 ж, 202 з, 204 а, 205 а, б, 206 а, 231 а, 234 а, 235 а.

ГСУ Бунай

314 д, е, ж, 340 а, б, г, д, 341 а, р, 342 а, ж, з, и, 351 с, 364 в.

ГСУ Стрелча

460 б, 461 а, 462 а, 463 а, 473 и, 475 ж, 476 з, 477 е, з, 478 б, в, е, 479 а, б, в, 480 а.

ГСУ Баня

Няма

Обща площ - 265,8 ха.

ВКС 4.2.4. Крайречни естествени гори от *Q. Pedunculiflora*, *Q. Robur*, *Fr. Oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. Laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. Nigra*, *Platanus orientalis* в заливаемата тераса на речното течение.

На територията на стопанството няма.

ВКС 4.2.5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката.

На територията на стопанството няма.

ВКС 4.2.6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг)

На територията на стопанството няма.

ВКС 4.2.7. Горски територии, включени в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите, чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

На територията на стопанството няма.

ЗАПЛАХИ

1. Намаляване на пълнотата на насажденията под 0,5.
2. Складиране на дървесина непосредствено във водните течения.
3. Извършване на подвоз и извоз на дървесина, когато почвата е мокра и/или преовлажнена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.2

1. Да се картира местоположението на всички потенциални ВКС територии в горскостопанската единица. Препоръчва се да се използват материалите от лесоустройството и консултации със специалисти. Да се направи теренна проверка за установяване на точността на картираната информация.

2. Гората с водозащитни функции се определя и обозначава на терена.

3. Провеждането на стопанска дейност трябва да се извършва съобразно Правилника за определяне, устройство и стопанисване на горите и териториите със специално предназначение. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с поддържане и подобряване на ВКС. Като общи препоръки за лесоходска намеса могат да се посочат:

- Във връзка с намаляване повърхностния воден отток да се използват лесоходски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- При нужда се провеждат залесителни мероприятия за увеличаване на лесистостта на водосбора;
- Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5;
- Забрана за използване на голи сечи;
- Използват се технологични схеми и техника, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина;

▪ След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);

4. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.2

Да се организира и прилага подходяща система за мониторинг. Може да се използва мониторинга на водите извършван от компетентните органи – РИОСВ или водностопанските фирми.

ВКС 4.3. ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

ВКС 4.3.1. Горски територии с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ха и пълнота над 0,6.

ГСУ Поибрене

4 б, 5 а, б, 6 б, 8 ж, 9 8, 31 д, 32 к, м, о, п, р, т, у, щ, 33 е, ц, 7, 34 з, 43 с, 65 ш, 69 в, е, з, 70 з, щ, ю, я, а1, 2, 71 в, г, 72 т, ш, 1, 73 б, р, 76 а, з, 78 2, 8, 9, 79 10, 82 т, 83 в, 1, 2, 85 а, б, 86 д, е, 92 з, 93 с, з, 108 и, 119 4, 124 а, 125 а, б, 7, 126 м, о, ф, 5, 127 к, 132 у, ф, 133 а, 146 б, 149 р, т, 9, 11, 150 у, 151 и, 18, 152 4, 159 5, 8, 13, 160 и, 161 б, 171 б, в, 11, 704 з.

ГСУ Панагюрски колонии

156 з, 20, 157 9, 173 у, 174 а, 177 з, и, 1, 178 и, з, 4, 179 2, з, 180 б, г, 183 д, 184 г, д, е, з, 187 а, в, 212 ш, 217 а, т, 1, 219 о, 220 л, 221 к, н, 5, б, 222 а, б, д, ж, 10, 223 р, 225 в, и, 232 б, в, 243 д, е, з, 244 1, 2, 246 е, 248 1, 250 а, 252 з, 1, 258 а, 1, 263 щ, 302 5, 303 б, 700 п.

ГСУ Бунай

307 б, ж, 308 а, 316 д, 318 а, в, г, 327 б, в, г, 331 а, б, д, е, 332 д, е, ж, 333 а, 334 а, в, 339 л, н, 349 н, 351 а, р, 353 к, н, о, п, р, ф, 357 л, 358 д, 359 а, б, 362 е, 363 д, 365 б, 366 е, з, 376 1, 377 1, 2, з, 4, 378 1, 2, з, 4, 379 б, 1, 384 ж, 412 д, 422 г, ж, з, л, м, 1, 8, 423 к, 1, 2, з, 8, 424 а, е, 426 ж, з, м, 706 11.

ГСУ Стрелча

461 в, 463 к, л, м, н, п, 464 а, е, 5, 466 а, б, ж, з, 467 а, 2, 469 а, 470 а, 475 б, в, 477 е, 479 в, д, е, 480 а, б, в, г, д, ж, з, 481 а, г, д, 488 ж, з, 489 д, 491 д, е, ж, 492 2, 493 5, 495 б, 503 б, 504 з, 505 е, ж, 506 б, 508 а, 509 е, 510 а, б, г, 511 а, в, г, к, 512 а, б, ч, 1, 528 б, 529 г, 531 2, з, 532 а, б, е, ж, 533 а, б, е, 552 з, 556 д, 559 з, 560 в, 561 д, 1, 709 5.

ГСУ Баня

419 г, е, 425 б, 2, 4, 7, 430 1, 2, з, 4, 433 г, 435 р, 437 а, 445 1, 456 з, 616 и, 1, 617 2, з, 622 д, р, 1, 2, 623 ж1, 628 ш, 4, 641 5.

Обща площ 1 917,4 ха.

ВКС 4.3.2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси.

ГСУ Поибрене

8 г, д, ж, и, ц, у, з, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 9/8, 23 а, б, в, г, м, у, ф, х, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 25 б, в, г, д, ж, и, м, ц, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, б, 26 т, у, 1, 27 а, б, в, 28 а, б, е, ж, к, ц, 1, 2, 3, 4,

29 д, е, ж, з, к, л, м, н, о, п, р, у, х, ц, ю, 1, 2, **30** а, б, г, д, е, ж, к, 1, 2, **33** к, м, н, п, 1, 2, б, 7, **34** к, о, р, с, ф, х, ц, 2, 3, 4, **36** з, п, у, х, ш, к1, с1, ф1, 2, **37** б, г, ж, з, п, т, у, ф, ц, ч, щ, ю, я, а1, ж1, **38** а, б, в, е, м, н, с, т, 2, **39** о, с, у, ф, ц, ш, ж1, р1, б, **40** а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, п, р, с, т, у, ф, ш, ю, 4, 5, 6, 7, **41** б, в, г, ж, к, л, н, р, т, ф, 1, **42** а, в, г, д, е, и, к, м, н, о, п, р, 1, **43** а, б, в, е, ж, з, л, м, о, с, у, ц, я, 1, **44** а, г, ж, л, м, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, **64** а, в, г, д, ж, з, р, т, у, ф, х, ц, щ, ю, я, д1, и1, 3, **65** а, в, д, е, з, к, м, о, п, т, ф, ц, ш, щ, ю, я, а1, ж1, з1, и1, к1, н1, п1, 2, 4, 5, 7, **67** а, б, в, г, д, ж, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **68** а, б, в, е, л, м, о, т, х, ч, ш, щ, 1, 3, 5, **70** х, **72** а, и1, п1, т1, у1, ц1, ч1, 4, 5, **81** д, ж, **83** д, е, ж, л, м, н, 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, **84** а, б, г, е, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **85** а, б, д, ж, з, и, л, п, р, с, у, ф, х, щ, ю, я, а1, г1, е1, 1, 2, **89** б, **90** а, **92** а, в, г, д, е, ж, л, м, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, **94** ф, **99** з, н, о, п, с, 3, 4, 7, **102** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **103/10**, **104** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **116** б, в, е, з, к, л, м, н, о, п, 3, 4, 5, 7, **117** ж, з, и, л, н, ф, х, ц, ч, щ, ю, я, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, **122** а, б, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, **123** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **124** б, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, 1, 3, 4, 5, **125** р, с, у, х, ц, ч, ш, з, 4, 5, 8, **126** а, в, г, и, к, 1, 2, 4, б, **127** а, б, в, г, д, ж, з, и, о, т, 1, 2, 3, **128** г, д, з, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, 1, 3, **129** б, в, г, д, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, ч, 1, 2, 3, 4, 5, б, 9, **132** о, п, **134** а, д, з, и, н, о, п, с, т, **135** а, г, д, е, и, м, н, п, щ, ю, г1, е1, ж1, з1, и1, к1, р1, с1, х1, ч1, ш1, а2, 1, **155** а, б, в, 1, 2, **158** б, г, д, з, и, к, м, н, о, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 21, **159** б, в, г, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

ГСУ Панагюрски колонии

249 б, в, е, ж, и, 1, 2, 3, 4, **250** т, х, ц, ш, а1, 3, 5, 10, **257** б, в, г, **258** а, 1, **260** а, б, в, г, д, е, о, 3, 4, 5, **261** ж, з, к, у, ф, 11, 13, **269** г, д, е, **270** ж, з, и, л, т, х, ц, ч, ш, ю, я, а1, б1, 5, 7, **271** к, л, м, о, п, р, с, у, х, ц, 1, 2.

ГСУ Бунай

395 л, р, **417** б, г, д, е, з, и, л, н, п, с, 1, 2, 3, **418** а, б, в, г, д, **420** ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **423** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, **424** а, б, г, е, ж, з, 1, 2, 4, **426** з, м, о, р, т, 1, 2, 3, **427** а, б, в, д, е, и, п, р, 1, 2, 3, 4.

ГСУ Стрелча

558 д, е, ж, з, и, н, 1, 2, 3, 4, **559** е, ж, к, 4, **598** и, н, р, ц, ч, ю, я, х1, 1, 3, **601** а, б, 1, б.

ГСУ Баня

419 д, ж, з, м, 3, 4, 5, **425** а, 1, **429** л, о, п, р, с, т, ф, х, **435** а, б, в, м, р, 1, 2, 3, 4, б, 8, 10, **437** а, **442** 1, **445** а, ж, п, р, 1, **456** б, в, г, д, е, ж, п, 1, 3, 4, **616** а, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 3, 4, **617** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, **622** и, к, л, м, н, р, 1, 3, 4, 5, **623** з, и, к, л, н, о, с, ч, ш, щ, ю, б1, в1, е1, ж1, з1, и1, м1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, **624** б, е, л, п, с, к1, л1, н1, о1, 1, 4, б, 7, 10, 12, 16, 17, **625** а, б, д, е, к, м, п, х, щ, ю, я, 1, 2, 3, 4, **627** л, м, р, 5, б, **665** 12, **666** в, д, з, к, ч, щ, ю, г1, ж1, и1, к1, о1, п1, у1, ш1, я1, а2, в2, д2, е2, з2, и2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 15.

Обща площ – ДГТ – 3 157,5 ха.

ВКС 4.3.3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба,

гори в снегосборна област с наклон между 20°, както и такива, разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м и наклон над 20°.

В района на стопанството няма такива.

ЗАПЛАХИ

1. Прилагането на лесовъдски системи, при които пълнотата на насаждението да се намалее под 0,5.

2. Извеждане на госкостопански мероприятия на каменливи и урвеси терени.

3. Използването на техники и технологии нарушаващи почвената покривка.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;

- Да се водят предимно отгледни и санитарни сечи;

- В насаждения от лесно възобновяващи се издънково дървесни видове се допуска сеч за подмладяване на растителността;

- При много стръмни терени (31-45°) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;

- При каменливи и урвеси терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;

- При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;

- При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност.

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- Не се допуска извеждането на сечи;

- Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;

- Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг:

- краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
- дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- Площна динамика на свлачището;
- Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;
- Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ВКС 4.4 се приемат всички широколистни гори, разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи за селскостопанско ползване, с ширина на насаждението минимум 100 м и максимум 250 м и състав, включващ всички широколистни видове, без бреза, акация и топови култивари.

За територията на ТП ДГС Панагюрище са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.4: **22** г, ж, 2, 3, **74** г, 1, 3, 5, 6, 8, 10, 11, **76** а, б, в, д, е, з, 1, 2, 3, 4, **77** а, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **78** а, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, **79** а, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, **80** а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 12, **98** а, б, в, 1, **99** г, д, 1, 8, **100** а, 1, 3, 4, 5, 6, 12, 14, **109** а, б, д, е, ж, 3, 5, 6, **110** в, г, 1, 2, 3, 4, **111** а, б, **139** б, в, 3, **140** в, **141** в, **142** в, д, 5, **143** а, б, 15, 16, 17, **144** а, б, в, д, 1, 2, **145** и, м, н, **146** г, д, е, ж, и, **150** а, м, п, с, т, 1, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 17, **151** 12, 13, 14, 16, 17, **152** б, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **153** 2, **155** ж, 8, 9, **161** а, в, е, 4, **168** а, б, в, 3, 4, **169** 1, **170** г, д, ж, 1, 3, **177** д, **178** е, ж, 1, 3, **179** 2, 3, **180** е, **181** ж, з, 3, 4, 5, 6, 7, **182** а, б, в, г, д, е, 3, 4, **183** а, б, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, **184** а, б, в, г, ж, и, 1, 2, **196** е, **199** в, г, д, е, 1, 5, **200** в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, **201** б, в, 1, 2, **202** б, **203** а, г, е, ж, з, и, л, м, 4, 9, **204** о, п, 3, 4, 5, 6, **205** 2, **206** р, у, 2, **207** а, б, **208** г, д, **209** з, 2, 5, 6, 7, 8, **215** 5, 6, **216** б, д, е, к, 2, 4, **217** а, б, г, е, т, 1, 2, 3, 6, **219** в, г, д, е, ж, з, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **220** б, в, г, л, р, с, 2, **221** б, в, **222** б, д, ж, з, 2, 3, 4, 7, 8, **224** а, б, в, д, е, 2, 3, **225** а, б, в, г, **226** а, в, г, д, е, ж, з, и, к, 3, **227** г, д, е, ж, **228** б, **229** б, г, 1, **235** 11, **243** а, б, в, 1, 2, **244** а, в, 2, 3, 4, 6, **245** б, г, ж, 4, **255** е, ж, 3, **256** в, з, и, **261** б, **262** а, б, в, 3, 4, 5, **263** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, ч, ш, ю, г1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, **264** а, б, в, г, е, ж, з, и, л, 3, 4, 6, **265** а, б, в, г, д, е, ж, о, р, 2, 4, 5, 6, 10, **266** а, е, 1, 4, **299** с, **316** а, в, д, е, ж, з, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, **318** а, б, в, г, д, е, ж, з, л, 1, 4, 5, 6, 7,

319 1, 327 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 331 а, б, 332 ж, 357 и, 358 1, 360 б, в, 2, 361 б, 1, 2, 3, 362 а, 1, 363 д, е, 396 н, 407 и, м, 7, 8, 11, 409 а, б, в, г, д, е, о, т, у, ф, 1, 415 1, 437 г, 438 б, в, 442 з, 443 е, 8, 459 б, в, г, д, е, 2, 460 б, в, г, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 461 б, в, г, д, е, 1, 2, 4, 465 5, 466 г, 478 а, д, е, ж, з, 1, 485 2, 493 б, 498 б, в, г, д, е, 499 а, д, л, о, 2, 3, 4, 506 д, з, и, к, б, 508 б, г, 509 е, ж, 524 д, 5, 525 а, б, в, 1, 529 а, в, 1, 2, 530 а, б, 2, 534 в, г, е, 536 з, и, 537 а, ж, м, н, 538 а, б, в, г, д, ж, 1, 2, 3, 4, 539 в, г, 2, б, 7, 540 с, 1, 543 о, т, ш, щ, л1, н1, п1, 4, б, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 551 ж, 5, 559 н, о, 5, 561 з, 570 б, 571 а, в, д, 2, 572 а, 573 д, 574 ц, 581 г, е, 588 м, х, ч, 5, 7, 10, 17, 589 б, в, г, д, з, и, к, 4, 590 е, ж, з, и, к, л, м, 591 а, б, 601 н, 621 з, 644 м, 655 х, щ, б1, г1, д1, е1, к1, а2, в2, г2, 5, 6, 666 х, ц, я1, 700 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, 701 е, ж, з, м, 702 а, б, в, г, д, е, ф, 1, 4, 5, 713 2 – 725 подотдела с обща площ 2 979,6 ха

ЗАПЛАХИ

1. Прилагането на лесовъдски системи, при които пълнотата на насаждението да се намалее под 0,5.

2. Извеждане на госкостопански мероприятия на каменливи и урвеси терени.

3. Използването на техники и технологии нарушаващи почвената покривка.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.4

1. Да не се допуска фрагментация на тези гори. Насажденията с отворен склоп или гори в които е воден дърводобив с висока интензивност са по-предразположени към пожари, тъй като създават предпоставки за увеличаване на тревното и храстовото покритие.

2. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа широколистния състав на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7 върху цялата площ на ГВКС 4.4. При възобновителните сечи да се използват лесовъдски системи, които подпомагат създаването на групова структура.

3. При липса на подобни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване.

4. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.4

При тази ВКС се извършва мониторинг за честотата и площното разпространение на запалванията и пожарите в горскостопанската единица.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критични функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси и защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

ВКС 4.5.1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м.

В района на стопанството няма такива.

ВКС 4.5.2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи води на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).

В района на стопанството няма такива

ВКС 4.5.3. Гори, създадени за защита на инженерни съоръжения.

➤ **Защитни ивици (100 м) от двете страни на железопътна линия гр. Панагюрище – гр. Пловдив.**

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

395 о, **407** е1, ж1, з1, и1, к1, н1, о1, п1, р1, с1, 14, **408** и, к, л, с, 1, **409** а, б, е, ж, з, у, ф, х, **410** б, в, г, е, ж, з.

ГСУ Стрелча

552 у, **553** б, з, и, **563** з, и, к, л, м, о, **564** д, ж, к, **569** б, в, д, я, а1, б1, в1, г1, е1, к1, н1, о1, п1, р1, т1, у1, ф1, х1, ц1, ш1, а2.

ГСУ Баня

Няма.

Обща площ 95,4 ха.

➤ **Защитна ивица (100 м) на газопровод.**

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

209 г, и, 1, 5, б, **210** а, г, д, п, р, щ, ю, я, а1, б1, г1, е1, ж1, з1, 2, 3, 8, 11, **211** б, в, д, о, п, с, т, у, ф, 1, 3, 4, **212** а, б, в, е1, 2, **217** з, 7, **218** б, в, и, к, н, о, р, ч, 2, **258** у, **268** а1, г1, д1, е1, с1, 7, 8, 9, **269** б, в, к, **270** в, е, н, п, р, с, 3, **271** б1, е1, ж1, з1, и1, л1.

ГСУ Бунай

305 а, б, ж, з, и, 1, 2, 4, 5, 7, **306** л, 4, **316** м, н, 8, **317** а, о, ф, х, **318** л, 2, б, **320** а, **372** ж, з, и, м, 3, **385** с, т, х, ц, ч, 4, 5, 7, 8, **392** ш, щ, ю, я, б2, в2, г2, д2, ж2, н2, о2, п2, р2, с2, т2, ф2, х2, 9, 11, 12, 14, 33, 38, 39.

ГСУ Стрелча

Няма.

ГСУ Баня

299 я, а1, **440** н, о, п, р, с, 2, **441** а, к, **444** л, м, н, **445** а, г, д, ж, о, у, 2, 3, 4, 5, 8, **446** д, е, ж, з, и, 2, **447** г, д, е, з, и, к, л, н, 4, **448** в, г, д, о, п, р, у, ф, х, 1, 2, 3.

Обща площ 218,8 ха.

➤ **Защитни ивици (до 200 м) около х. „Павел Делирадев”.**

ГСУ Поибрене

Няма.

ГСУ Панагюрски колонии

Няма.

ГСУ Бунай

309 д, з, 3, 4, 5, 6, 7, **310** е, ж, 2, 3, **324** 1, **343** б, в, г, д, 2, 3, 8, **345** р, т, 6, 9, 10 11, 12, 13.

ГСУ Стрелча

Няма.

ГСУ Баня

Няма.

Обща площ 27,5 ха.

➤ **Защитна ивица около МОК „Асарел”, МОК „Медет” и мина „Радка”.**

ГСУ Поибрене

166 а, 1, **167** а,б, в, 1, 2, 3, 4, **170**, **171**, **704** д, з, л, м, н, 3, 16, 17, **705**.

ГСУ Панагюрски колонии

176 о, п, р, 1, **178**, **179**, **180**, **181**, **182**, **183** а, б, г, д, е, ж, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, **184** а, б, в, м, н, 1, 2, 3, 4, **198** ж, 4, **199** а, е, ж, 5, **200** б, в, д, е, п, 1, 3, 4, 5, 6, **201** в, 2, **202** б, 1, **203**, **204** м, о, п, 2, 3, 4, 5, 6, **206** м, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **207** а, б, в, г, д, е, ж, 2, 3, **214** с, т, ф, 2, 3, 4, **215** а, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, **216** а, б, в, г, 2, 3, 4, 5, **217** а, 1, 2, 3, 4, **219** о, п, р, с, 3, 6, 7, 9, **220** н, о, п, б, **221** м, н, б, **222** а, б, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, **244**, **245** г, д, е, ж, 3, 4, **252**, **253**, **254**, **256** л, м, **262**, **263**, **264** в, г, д, з, и, к, 3, 4, 5, 6, **265** д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, **700**, **701**, **702**, **713** 2.

ГСУ Бунай

Няма.

ГСУ Стрелча

Няма.

665 е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, е1, м1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Обща площ 989,1 ха.

ЗАПЛАХИ

1. Повишена интензивност на провежданите сечи в тези гори или провеждане на семи с малък възобновителен период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

1. Необходимо е да се оцени наличието на заплахи за ключовите горски функции от горскостопанските дейности. След оценката да се извърши консултиране с общностите, съответните специалисти и органи за да се получи информация за влиянието на външните дейности върху критичните горски територии и да се вземат мерки за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи.

2. След оценката на външните заплахи, да се разработят мерки за запазване или възстановяване на нарушени територии.

3. В горите за защита на инженерни съоръжения отгледните сечи се водят с умерена интензивност. Възобновителните мероприятия трябва да осигурят плавен преход между старото и новото поколение гора, който да не намалява съществено защитните ѝ функции – да се прилагат сечи с дълъг възобновителен период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

1. Да се организира и прилага подходяща система за мониторинг на състоянието на критични горски територии.

2. Да се използват съвременни картови материали и теренна информация.

3. Да се следи за изменения на добивите в обработваемите земи и на рибните ресурси в критичните територии.

ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО. МЕСТА И РЕСУРСИ ОТ ФУНДАМЕНТАЛНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗАДАВАЛЯВАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ (ВКЛ. ПОМИНЪК, ЗДРАВЕ, ХРАНА, ВОДА), ИНДЕНТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ.

Една гора може да има статут на ГВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителство, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне.

В България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на общностите от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за огрев и битови нужди;
- Паша и фураж – сено и листна маса;
- Гъби;
- Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.);

- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1).

Територията на ТП ДГС Панагюрище обхваща община Панагюрище и община Стрелча в Пазарджишка област.

Всички селища на територията са централно водоснабдени, електрифицирани, с телефонна мрежа и изградена пътна мрежа до всяко селище.

В последните години се развиват и секторите строителство и особено – туризъм, поради подходящите природни дадености.

Съществуват 10-15 местни дърводобивни фирми, които са ангажирани в ползванията от горите на горското стопанство.

Голяма част от населението на територията на ТП ДГС Панагюрище се отоплява с дърва, което говори за важността на този ресурс за района.

Пашата на домашни животни в района на стопанството се извършва въз основа на платена такса на територии, извън посочените в заповедите на кметовете на общините.

Спазени са изискванията на чл. 124 от Закона за горите, като се забранява паша в поройните и ерозираните горски територии, в одобрените и регистрираните източници за производство на горски репродуктивни материали, горските култури и младите насаждения от семенен произход и в издънковите насаждения, докато достигнат височина 3 м; в горски територии, в които е започнало или е възможно естественото им възобновяване и в горския разсадник.

В района на ТП ДГС Панагюрище могат да се добиват билки, горски плодове и гъби. Местното население има традиции да събира в горите недървесни продукти с цел подпомагане на доходите си. Събираните незначителни количества плодове и билки са за лично ползване, а останалата част предават на изкупвателните пунктове.

Социалните функции на горите на територията на ТП ДГС Панагюрище са големи и от особено значение за местното население по всички точки от определението за ВКС5, но съгласно изискванията за тази категория, и от получените мнения и данни на местните власти и заинтересовани страни, може да се направи извода, че няма критична зависимост и безалтернативност на местното население по отношение на който и да е от елементите на ВКС 5 на територията на ТП ДГС Панагюрище.

ЗАПЛАХИ

1. Повишена интензивност на провежданите сечи.
2. Унищожаване находищата на недървесните горски продукти.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ТП ДГС Панагюрище с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

1. Поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев и битови нужди, ръководството на ТП ДГС Панагюрище трябва да предвиди и за в бъдеще добив на необходимите количества дърва за предлагане на местното население, без да бъде превишано, обаче предвиденото по ГСП количество.

2. Да се ползват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в земите от горския фонд.

3. Мероприятията да се провеждат равномерно по цялата територия на горскостопанските единици.

4. Да не се превишават по обем и интензивност ползванията, определени по ГСП.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 5

Като общи препоръки за мониторинг на горите в ТП ДГС Панагюрище с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

1. Веднъж на 5 години да се извършва консултация с местната власт и населението за проверка социалната значимост на ресурсите на територията на ТП ДГС Панагюрище, съгласно определението за ВКС 5.

2. Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГСП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на ресурсите, свързани с ВКС

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ. МЕСТА, РЕСУРСИ, МЕСТООБИТАНИЯ И ЛАНДШАФТИ ОТ ГЛОБАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО КУЛТУРНО, АРХЕОЛОГИЧНО ИЛИ ИСТОРИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ, И/ИЛИ ОТ КРИТИЧНО (НЕЗАМЕНИМО) ЗНАЧЕНИЕ ЗА ТРАДИЦИОННАТА КУЛТУРА НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ И КОРЕННОТО НАСЕЛЕНИЕ, ИНДЕТИФИЦИРАНИ С ТЯХНО УЧАСТИЕ, ВКЛ. КУЛТУРНО, ЕКОЛОГИЧНО, ИКОНОМИЧЕСКО ИЛИ РЕЛИГИОЗНО/ДУХОВНО ЗНАЧЕНИЕ.

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

ВКС 6.1. Горски територии в 500 м ивица около религиозни обекти от Приложение 7.

В района на стопанството няма такива

ВКС 6.2. Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти извън Приложение 7 (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места, важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора.

Параклис „Света Богородица” – 428 б,1.

ВКС 6.3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждане в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора.

Горски територии, където се провеждат събори, свързани с историята на България - местност „Оборище” - 184 г, ж, 185 е, з, 7, 243 д, з - с обща площ 76,1 ха.

ВКС 6.4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметници на културата) или в техните охранителни зони.

В района на стопанството няма такива.

ВКС 6.5. Горски територии, непосредствено разположени (в 30 м ивица, по 15 м от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.

Горски територии, разположени по протежение на туристически маршрут към местността „Оборище” - 185 е, 248 п, т, 249 ж, и - с обща площ 48,0 ха.

ВКС 6.6. Горски територии в 50 м ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключително естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни дървета или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути и други важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.

Зелена зона

Определени съгласно РМС № 21/25.02.1974 г. с протокол от 20.04.1974 г. на ГСК гр. Пазарджик, утвърден с разпореждане № 93/ 10.02.1976 г. на МГГП и на и на основание чл.5, ал.3, т. 3 от ЗГ - отдели и подотдели **258**:у, 8; **270**:б, в, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; **271**:а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, н1, 1, 2, 3; **394**:а, б, в, г, д, е, л1, м1, н1, о1, п1, р1, с1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35; **428** - с обща площ **236,5 ха**, от която **205,7 ха** залесена и **30,8 ха** незалесена.

Курортна гора

Определена съгласно ПМС № 1171/24.09.1951 г. и на основание чл. 5, ал. 3, т. 3 от ЗГ – отдели и подотдели **206**:д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5; **207**; **208**; **209**:а, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **316**; **515**; **516**:а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, м, н, 2, 3, 4, 5, 6; **517** - с обща площ **499,9 ха**, от която **454,2 ха** залесена и **45,7 ха** незалесена.

Чешми:

Пионерска чешма – 208 б, Турска чешма – 208 б, Вонеци кладенец – 210 б, Далаверова чешма – 108 ж, Горска чешма – 31 з, Хайдушни кладенец – 338 2, Бабина градина – 464 н, Горска чешма – 641 г, Ралчова чешма – 209 а.

ЗАПЛАХИ

1. Изчистване на насажденията от мъртва и биотопна дървесина, в т.ч. дървета с хралупи, единични и групи със стари дървета.
2. Залесяване на естествени открити пространства.
3. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 6

1. Стопанисването да се извършва съобразно режимите на обектите на недвижимото културно наследство, определени в техните заповеди, когато има такива.

2. Да не се провеждат стопански мероприятия с изключение на сечи за отстраняване на опасни за безопасността на хората дървета.

3. Ако все пак се вземе решение за провеждане на лесовъдски мероприятия, същите да се съгласуват с представители на местните общности и експерти, за да се определят и запазят ключовите естетически характеристики на гората. Не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората, като ВКС 6 (напр. голи сечи, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета).

4. През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

1. През 5 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на ТП ДГС Панагюрище.

2. Ежегодно да се извършва контрол по спазване режимите на обектите на недвижимото културно наследство, определено в техните заповеди.

3. Ежегодно да се извършва контрол по дейностите, предвидени в горскостопанските планове, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.

ИНЖ ПЕТЪР ТОДОРОВ: .....

Директор на ТП ДГС Панагюрище

Нека листът остане листо...